

LATVIJAS REPUBLIKAS
DAUGAVPILS PILSĒTAS DOME

Reģ. Nr. 90000077325, K. Valdemāra iela 1, Daugavpils, LV-5401, tālrunis 65404344, 65404346, fakss 65421941
e-pasts: info@daugavpils.lv www.daugavpils.lv

LĒMUMS

Daugavpilī

2018.gada 9.augustā

Nr.417
(prot.Nr.18, 21.§)

Par Daugavpils pilsētas teritorijas plānojuma 2019.-2031.gadam redakcijas 1.0. un Vides pārskata projekta nodošanu publiskajai apspriešanai un institūciju atzinumu saņemšanai

Pamatojoties uz likuma "Par pašvaldībām" 14.panta otrās daļas 1.punktu, Teritorijas attīstības plānošanas likuma 12.panta pirmo daļu, 24.panta pirmo un otro daļu, Ministru kabineta 2014.gada 14.oktobra noteikumu Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” 3., 82.,83.punktu, ņemot vērā lokālplānojuma izstrādes vadītājas Intas Ruskules 2018. gada 10.jūlija ziņojumu, SIA „Reģionālie projekti” 2018.gada 13.jūlija iesniegumu Nr.18-101-e, Daugavpils pilsētas domes Pilsētbūvniecības un vides komisija 2018.gada 12.jūlija sēdes protokolu Nr.11, Daugavpils pilsētas domes Attīstības komitejas 2018. gada 2.augusta sēdes protokolu Nr. 12, Daugavpils pilsētas domes Īpašuma komitejas 2018.gada 2.augusta sēdes protokolu Nr.16, Daugavpils pilsētas domes Izglītības un Daugavpils pilsētas domes Izglītības un Kultūras jautājumu komitejas 2018.gada 2.augusta sēdes protokolu Nr.17, Daugavpils pilsētas domes Mājokļu komitejas 2018.gada 2.augusta sēdes protokolu Nr.4, Daugavpils pilsētas domes Pilsētas saimniecības komitejas 2018.gada 7.augusta ārkārtas sēdes protokolu Nr.12, atklāti balsojot: PAR – 10 (R.Eigims, A.Elksniņš, A.Gržibovskis, L.Jankovska, R.Joksts, V.Kononovs, M.Lavrenovs, I.Prelatovs, H.Soldatjonoka, A.Zdanovskis), PRET – nav, ATTURAS – nav, **Daugavpils pilsētas dome nolemj:**

1. Nodot Daugavpils pilsētas teritorijas plānojuma 2019.-2031.gadam redakciju 1.0. un Vides pārskata projektu publiskajai apspriešanai un institūciju atzinumu saņemšanai.
2. Noteikt publiskās apspriešanas termiņu sešas nedēļas.
3. Lēmumu par Daugavpils pilsētas teritorijas plānojuma 2019.-2031.gadam redakcijas 1.0. un Vides pārskata projekta nodošanu publiskajai apspriešanai un institūciju atzinumu saņemšanai piecu darbdienu laikā pēc tā spēkā stāšanās ievietot Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā, pašvaldības tīmekļa vietnē www.daugavpils.lv.
4. Paziņojumu par Daugavpils pilsētas teritorijas plānojuma 2019.-2031.gadam redakcijas 1.0. un Vides pārskata projekta publisko apspriešanu ievietot Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā, pašvaldības tīmekļa vietnē www.daugavpils.lv un publicēt paziņojumu vietējā laikrakstā.
5. Daugavpils pilsētas domes izpilddirektore ir atbildīga par lēmuma izpildi.

Pielikumā: Daugavpils pilsētas teritorijas plānojuma 2019.-2031.gadam redakcija 1.0. un Vides pārskata projekts.

Domes priekšsēdētājs

(personiskais paraksts)

R.Eigims

DAUGAVPILS
IR DAUDZVEIDĪBA

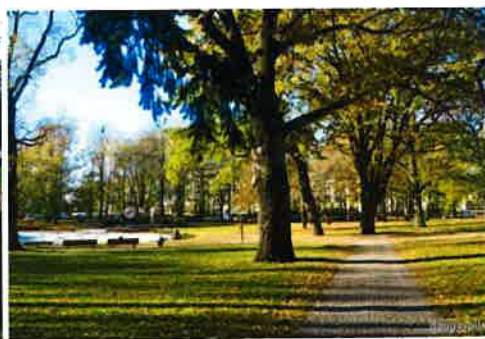
VIDES
PĀRSKATS

2018

PROJEKTS

SAGATAVOTS IETEKMES UZ VIDĒ
STRATĒGISKĀ NOVĒRTĒJUMA IETVAROS

DAUGAVPILS PILSĒTAS
TERITORIJAS PLĀNOJUMS
2019 - 2031

SATURS

Būtiskāko terminu skaidrojums	4
Ievads.....	5
1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA MĒRĶIS UN UZDEVUMI, SASTĀVS UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	6
1.1. Teritorijas plānojuma sastāvs	6
1.2. Galvenais mērķis un uzdevumi	6
1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem.....	7
2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA, IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS UN SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA	9
2.1. Vides pārskata sagatavošanas procedūra	9
2.2. Iesaistītās institūcijas	10
2.3. Sabiedrības informēšana un līdzdalība	10
3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS UN IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS	12
3.1. Ģeogrāfiskais novietojums un dabas resursu īss raksturojums.....	12
3.2. Atmosfēras gaisa kvalitāte un troksnis	14
3.3. Virszemes un pazemes ūdens kvalitāte.....	24
3.4. Ūdenssaimniecības raksturojums un ietekme uz vidi	28
3.5. Atkritumu apsaimniekošana	31
3.6. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas.....	33
3.7. Riska teritorijas un objekti	35
3.8. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots	38
4. VIDES STĀVOKĻIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTS VAR BŪTISKI IETEKMĒT.....	41
4.1. Bioloģiskā daudzveidība un potenciālās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti	41
4.2. Kultūrvēsturiskā mantojuma un tūrisma teritorijas.....	44
5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS	46
6. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI.....	50
6.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi	50
6.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi	51
7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS.....	57

7.1. Tiešās un netiešās ietekmes.....	57
7.2. Īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes.....	61
7.3. Summārās ietekmes.....	64
8. IETEKMES UZ VIDĒI SAMAZINĀŠANAS PASĀKUMI.....	65
8.1. Noteiktās aizsargjoslas	66
8.2. Plānošanas dokumentā noteiktie ierobežojumi.....	68
9. IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS.....	79
10. IZSTRĀDES METODES.....	82
11. KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI.....	83
12. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS	84
13. ĪSTENOŠANAS MONITORINGS.....	85
KOPSAVILKUMS	87

BŪTISKĀKO TERMINU SKAIDROJUMS

VIETĒJĀS PAŠVALDĪBAS TERITORIJAS PLĀNOJUMS	Vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi un kuru izstrādā administratīvajai teritorijai vai tās daļai. ¹
STRATĒGISKAIS IETEKMES UZ VIDĪ NOVĒRTĒJUMS	Ietekmes uz vidi novērtējums plānošanas dokumentam, kura īstenošana var būtiski ietekmēt vidi, arī Vides pārskata sagatavošana, apspriešana, sabiedrības iesaistīšana Vides pārskata apspriešanā un konsultāciju veikšana, vides pārskata un tā apspriešanas rezultātu ņemšana vērā plānošanas dokumenta sagatavošanā un izmantošana lēmumu pieņemšanai, kā arī informācijas sniegšana par pieņemto lēmumu šajā likumā noteiktajā kārtībā. ²
VIDES PĀRSKATS	Atsevišķa sadaļa stratēģijā, plānā, programmā, koncepcijā vai cita veida plānošanas dokumentā (turpmāk - plānošanas dokumenti), uz kuru attiecas šā likuma nosacījumi vai atsevišķs dokuments, kas nosaka, apraksta un novērtē attiecīgā dokumenta, kā arī iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus, paredzēto realizācijas vietu un darbības jomu. ³
VIDES MONITORINGS	Līdzeklis Vides aizsardzības politikas plānošanai, veikto vides aizsardzības pasākumu efektivitātes novērtēšanai, kā arī ietver sevī vides kvalitātes bīstamu izmaiņu agrās brīdināšanas sistēmu, kas ir pamats operatīvai rīcībai seku novēršanai vai mīkstināšanai. Vides monitoringa programma nosaka valsts vides aizsardzības iestāžu veiktā un organizētā vides monitoringa tīklu, parametrus, regularitāti un izmantojamās metodes. ⁴

¹ Teritorijas attīstības plānošanas likums, 13.10.2011., 1.panta 8)daļa

² Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu", 14.10.1998.

³ Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu", 14.10.1998.

⁴ www.meteo.lv

IEVADS

DAUGAVPILS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMA 2019. - 2031. GADAM (turpmāk arī DTP2031 vai teritorijas plānojums) izstrāde uzsākta saskaņā ar Daugavpils pilsētas pašvaldības domes 2016. gada 10. novembra sēdes lēmumu nr.624 „Par Daugavpils pilsētas teritorijas plānojuma 2019. - 2031. gadam izstrādes uzsākšanu”.

IETEKMES UZ VIDI STRATĒGISKAIS NOVĒRTĒJUMS DTP2031 tiek veikts, pamatojoties uz 2004. gada 23. marta MK noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 2.2.1. punktu, kas nosaka, ka saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta trešo daļu, stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams republikas pilsētu teritorijas plānojumiem.

STRATĒGISKĀ IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA (turpmāk arī SIVN) mērķis ir novērtēt vietējās pašvaldības ilgtermiņa plānošanas dokumenta - teritorijas plānojuma iespējamo ietekmi uz vidi. Vides pārskatā tiek analizēta plānošanas dokumenta atbilstība izvirzītajiem starptautiskajiem, nacionālajiem un reģionālajiem vides aizsardzības politikas mērķiem un kritērijiem, spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, kā arī vērtēti teritorijas plānojuma risinājumi attiecībā uz prasībām teritorijas izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā funkcionālais zonējums, publiskā un transporta infrastruktūra, apgrūtinātās teritorijas un objekti, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi.

SIVN izstrādāšanas principus un saturu nosaka 2004. gada 23. marta MK noteikumi Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

VIDES PĀRSKATU DTP2031 izstrādāja SIA „Reģionālie projekti” (vides zinību speciāliste Santa Pētersone), sadarbībā ar Daugavpils pilsētas pašvaldības būvvaldes un citu nodaļu speciālistiem, teritorijas plānojuma izstrādes darba grupu un ņemot vērā reglamentējošo normatīvo aktu prasības, Vides pārraudzības valsts biroja un citu atbildīgo institūciju rekomendācijas.

1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA MĒRĶIS UN UZDEVUMI, SASTĀVS UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

1.1. TERITORIJAS PLĀNOJUMA SASTĀVS

Daugavpils pilsētas teritorijas plānojuma 2019. - 2031.gadam sastāvā ietilpst sastāvdaļas:

- **I PASKAIDROJUMA RAKSTS UN TEMATISKĀS KARTES;**
- **II GRAFISKĀ DAĻA;**
- **III TERITORIJAS IZMANTOŠANAS UN APBŪVES NOTEIKUMI (TIAN).**

DTP2031 Grafiskā daļa M 1: 10 000 un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (turpmāk arī TIAN) tiek apstiprināti kā Daugavpils pilsētas pašvaldības saistošie noteikumi.

Teritorijas plānojuma izstrādes dokumentācija apkopota atsevišķā sējumā **KOPSAVILKUMS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDES PROCESU.**

I PASKAIDROJUMA RAKSTĀ iekļauts spēkā esošā Daugavpils pilsētas teritorijas plānojuma 2006.-2018.gadam (ar 2009.gada grozījumiem), spēkā esošo lokālplānojumu un detālplānojumu izvērtējums, atbilstības izvērtējums hierarhiski augstākajiem nacionālas, reģionālas un vietējas nozīmes teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem un teritorijas plānojuma risinājumu apraksts. Paskaidrojuma rakstam pievienotas **TEMATISKĀS KARTES.**

II GRAFISKĀ DAĻĀ, atbilstoši mēroga 1: 10 000 noteiktībai attēlots teritorijas funkcionālais zonējums, ielu sarkanās līnijas, teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN), apgrūtinātās teritorijas un objekti, kuriem nosaka aizsargjoslas (ja attiecīgās aizsargjoslas iespējams attēlot izvēlētajā kartes mērogā), transporta organizācija, maģistrālās inženierkomunikācijas un citas teritorijas un objekti.

III TERITORIJAS IZMANTOŠANAS UN APBŪVES NOTEIKUMOS (TIAN) noteiktas vispārīgas prasības teritorijas izmantošanai un plānošanai, konkrētas prasības teritorijas izmantošanai un apbūves parametriem katrā funkcionālajā zonā/apakšzonā un teritorijās ar īpašiem noteikumiem (TIN teritorijās), citas prasības, aprobežojumi un nosacījumi, ņemot vērā dabas un kultūrvēsturiskās vērtības, teritorijas īpatnības un specifiku.

KOPSAVILKUMĀ PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDES PROCESU apkopota informācija un dokumentācija saistībā ar DTP2031 izstrādi (lēmumi, publikācijas, ziņojumi par institūciju nosacījumu ievērošanu, fizisko un juridisko personu priekšlikumu ņemšanu vērā vai noraidīšanu, teritorijas plānojuma izstrādes darba grupu un publiskās apspriešanas sanāksmju protokoli u.c.).

1.2. GALVENAIS MĒRĶIS UN UZDEVUMI

Teritorijas plānojuma izstrādes galvenais mērķis ir nostiprināt tiesisko pamatu Daugavpils pilsētas teritorijas ilgtspējīgai un līdzsvarotai telpiskajai attīstībai, nodrošināt pieņemto lēmumu pēctecību teritorijas plānošanas jomā.

DTP2031 izstrāde tika uzsākta, pamatojoties uz Daugavpils pilsētas domes 2016. gada 10. novembra lēmumu Nr.624 "Par Daugavpils pilsētas teritorijas plānojuma 2019. - 2031. gadam izstrādes uzsākšanu". Plānošanas dokumenta izstrādes uzdevumi ir:

- Daugavpils pilsētas teritorijai izstrādāt teritorijas plānojumu saskaņā ar Darba uzdevumu, izmantojot teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmu (turpmāk – TAPIS),

ievērojot Teritorijas attīstības plānošanas likumu, Ministru kabineta 08.07.2014. noteikumus Nr. 392 "Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas noteikumi" un citus uz teritorijas attīstības plānošanu attiecināmus LR normatīvus aktus;

- Saņemt nosacījumus un atzinumus no institūcijām;
- Izstrādāt Teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstu, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, grafisko daļu, nosakot telpiskās attīstības perspektīvu un attēlojot telpisko struktūru (apdzīvojuma struktūru, vietējos attīstības centrus, transporta infrastruktūru, galvenos inženiertīklus, galvenās funkcionālās telpas un citus būtiskus telpiskos elementus);
- Ievērot nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, privātpersonu iesniegtos priekšlikumus, institūciju nosacījumus, atzinumus, kā arī izstrādātos un realizētos projektus pilsētas teritorijas infrastruktūras attīstībā;
- Veikt stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Teritorijas plānojumam, ievērojot Ministru kabineta 23.03.2004. noteikumos Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” noteikto procedūru, termiņus un prasības;
- Nodrošināt Teritorijas plānojuma publisko apspriešanu, ievērojot Ministru kabineta 25.08.2009. noteikumus Nr. 970 "Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā".

DTP2031 sagatavots ņemot vērā sabiedrības un dažādu jomu speciālistu pamatotu viedokli attīstības plānošanā un ievērojot plānošanas pamatprincipus - ilgtspējīgas attīstības principu, pēctecības principu, līdzdalības principu, interešu saskaņotības principu, sadarbības un atklātības principu.

MK noteikumi Nr. 628 nosaka teritorijas plānojuma sastāvu un izstrādes kārtību, kā arī prasības teritorijas plānojuma izstrādei, izmantojot vienotu valsts informācijas sistēmu - Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmu (turpmāk - TAPIS). TAPIS ir primārā plānošanas dokumenta publicēšanas darba vide un informācijas avots, kurā izstrādāts arī jaunais plānošanas dokuments - Daugavpils pilsētas teritorijas plānojums, ievērojot normatīvajā aktā par teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmu noteiktās prasības un izmantojot noteiktu teritorijas izmantošanas veidu klasifikatoru.

2013. gada 30. aprīļa MK noteikumi Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" (turpmāk arī VAN) nosaka vienotas normas teritorijas attīstības plānošanai, izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā vienotu pieeju funkcionālā zonējuma noteikšanai, funkcionālajā zonā atļautajiem galvenajiem un papildizmantošanas veidiem u.c. normas.

Teritorijas attīstības plānošanas likuma (01.12.2011.) 3.pants kā būtisku teritorijas attīstības plānošanas principu nosaka "pēctecības principu", ka jaunus teritorijas attīstības plānošanas dokumentus izstrādā, izvērtējot spēkā esošos attīstības plānošanas dokumentus un to īstenošanas praksi. Ņemot vērā "pēctecības principu", jaunajā Daugavpils pilsētas teritorijas plānojumā pēc iespējas tika saglabātas spēkā esošajā teritorijas plānojumā noteiktās prasības un normas (ciktāl tās nav pretrunā ar valstī spēkā esošo normatīvo aktu prasībām).

1.3. SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Teritorijas attīstības plānošanas likums nosaka, ka Latvijas Republikā teritorijas attīstību plāno, izstrādājot savstarpēji saskaņotus teritorijas attīstības plānošanas dokumentus:

- **NACIONĀLĀ LĪMENĪ** - Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un Nacionālo attīstības plānu;
- **REĢIONĀLĀ LĪMENĪ** - plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attīstības programmu;
- **VIETĒJĀ LĪMENĪ** - vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, attīstības programmu, teritorijas plānojumu, lokālplānojumus un detālplānojumus.

Izstrādājot teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, tiek ievērots Teritorijas attīstības plānošanas likumā (01.12.2011.) ietvertais savstarpējās saskaņotības princips, kas paredz, izstrādājot teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, tos savstarpēji saskaņot un izvērtēt citos teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteikto.

Dažādu līmeņu teritorijas attīstības plānošanas dokumentu hierarhiju un saskaņotību skatīt 1.attēlā.

Attēls:1 Attīstības plānošanas dokumentu hierarhija

Lai nodrošinātu sabalansētu un saskaņotu teritorijas attīstības plānošanu, DTP2031 izstrādē ņemti vērā kaimiņu pašvaldības - Daugavpils novada attīstības plānošanas dokumenti, Daugavas sateces baseina apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2016. - 2021. gadam u.c. izstrādātie projekti, saistībā ar Daugavpils pilsētas teritoriju.

2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA, IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS UN SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA

2.1. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA

STRATĒGISKĀS IETEKMES UZ VIDI veikšanas nepieciešamību un **VIDES PĀRSKATA** sagatavošanas procedūru nosaka Latvijas Republikas nacionālie normatīvie akti - likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (13.11.1998.) un MK noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (23.03.2004.), kā arī Eiropas Savienības (ES) - Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2001/42/EK (27.06.2001.) par noteiktu plānu un programmu ietekmi uz vidi novērtējumu.

Vides pārskata projekts tika sagatavots, pamatojoties uz DTP2031 redakcijas 1.0. risinājumu izvērtējumu - Grafiskajā daļā noteikto teritorijas funkcionālo zonējumu un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (TIAN) noteiktajiem vispārējiem un atsevišķajiem nosacījumiem turpmākajai pilsētas teritorijas izmantošanai un apbūves veidošanai.

Vides pārskata izstrādē tika izmantoti elektroniski pieejami informācijas avoti, datu bāzes, kā arī dažādi publicēti un zinātnisko institūciju materiāli, institūciju publiskie gada pārskati, Daugavpils pilsētas pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti un publiskie gada pārskati.

NOZĪMĪGĀKIE INFORMĀCIJAS AVOTI

DATU AVOTS	DATU NOSAUKUMS	INFORMĀCIJAS SATURS
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Datu bāzes: Valsts statistikas pārskata veidlapa "Nr.2 - Gaisa. Pārskats par gaisa aizsardzību"	Dati par stacionāro avotu emisijām atmosfēras gaisā
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Valsts statistikas pārskata veidlapa "Nr.3 - Atkritumi. Pārskats par atkritumiem"	Dati par bīstamajiem un sadzīves atkritumiem
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Valsts statistikas pārskata veidlapa "Nr.2 - Ūdens. Pārskats par ūdens resursu lietošanu"	Ūdens patēriņa uzskaitē, novadīto notekūdeņu apjomi, paliekošais piesārņojums
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs	Informācija par piesārņotām un potenciāli piesārņotām teritorijām
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns un Plūdu riska pārvaldības plāns 2016. - 2021. gadam	Informācija par Daugavas upju sateces baseinu apgabalos esošajiem ūdensobjektiem, to apsaimniekošanu
Dabas aizsardzības pārvalde	www.daba.gov.lv ; www.ozols.v	Dati par īpaši aizsargājamām teritorijām

DATU AVOTS	DATU NOSAUKUMS	INFORMĀCIJAS SATURS
Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapa	www.vpvb.gov.lv	Dati par atļaujām, informācija par procedūru, indikatoru saraksts, informācija pašvaldībām
Daugavpils Universitātes Dabas izpētes un vides izglītības centrs Daugavpils Universitātes Sistemātiskās bioloģijas institūts		Ieteikumi Ruģeļu meža un dīķu turpmākai plānošanai, dabas vērtību aizsardzībai un infrastruktūras izveidošanai rekreācijas un tūrisma vajadzībām Dati par reto un aizsargājamo vaskulāro augu sugu kartēšanu Daugavpils pilsētas teritorijā

2.2. IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS

Sagatavotais Vides pārskata projekts tiks nodots izskatīšanai un atzinuma saņemšanai Vides pārraudzības valsts birojā un institūcijām:

- Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālajai vides pārvaldei;
- Veselības inspekcijas Sabiedrības veselības uzraudzības un kontroles departamenta Latgales kontroles nodaļai;
- Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālajai administrācijai.

Pēc atzinumu saņemšanas no iepriekšminētajām institūcijām, Vides pārskata projekts tika papildināts un precizēts atbilstoši institūciju sniegtajiem atzinumiem un iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā izvērtēšanai un gala atzinuma sniegšanai.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma sagatavošanas laikā notika konsultācijas ar Daugavpils pilsētas struktūrvienību speciālistiem, kā arī tika veikta pilsētas teritorijas apsekošana dabā.

2.3. SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN LĪDZDALĪBA

Vides pārskata sagatavošanas procedūras un sabiedrības līdzdalības principus nosaka 23.03.2004. MK noteikumi Nr. 157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums", kā arī 14.10.2014. MK noteikumi Nr. 628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" un 25.08.2009. MK noteikumi Nr. 970 "Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesos".

Sagatavojot Vides pārskata projektu, ņemti vērā Vides pārraudzības valsts biroja ieteikumi, pašvaldības priekšlikumi, informācija no kompetentajām institūcijām, kā arī sabiedrības priekšlikumi un precizējumi.

Sagatavotais attīstības plānošanas dokumenta projekta materiāls un Vides pārskata projekts tika nodots publiskajai apspriešanai.

DTP2031 redakcijas 1.0. un Vides pārskata projekta publiskā apspriešana notiks normatīvajos aktos noteiktajos termiņos (4 nedēļas teritorijas plānojumam un 30 dienas Vides pārskatam no paziņojuma publicēšanas dienas). Sabiedrības iepazīstināšanai ar plānošanas dokumenta

redakciju un Vides pārskata projektu tiks organizēta publiskās apspriešanas sanāksme Daugavpils pilsētas pašvaldības ēkas telpās. Pēc publiskās apspriešanas rezultātu (saņemto atzinumu un priekšlikumu) apkopošanas tiks izziņota un rīkota par DTP2031 redakciju 1.0. un Vides pārskata projektu saņemto priekšlikumu un atzinumu izskatīšanas sanāksme.

Visi DTP2031 redakcijas 1.0. un Vides pārskata projekta materiāli sabiedrībai pieejami Daugavpils pilsētas pašvaldības administratīvās ēkas pakalpojumu centrā katru darba dienu, pašvaldības darba laikā, bet elektroniskajā vidē - valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portāla www.geolatvija.lv sadaļā "Teritorijas attīstības plānošana", kā arī Daugavpils pilsētas pašvaldības interneta vietnē www.daugavpils.lv. Paziņojumi tika izplatīti arī vietējā laikrakstā un nosūtīti elektroniskā veidā Vides pārraudzības valsts birojam.

Priekšlikumi un ieteikumi par DTP2031 redakciju 1.0. un Vides pārskata projektu būs iesniedzami publiskās apspriešanas laikā, Daugavpils pilsētas pašvaldībā darba laikā vai nosūtot pa pastu (Krišjāņa Valdemāra ielā 1, Daugavpili, LV-5401), vai elektroniski uz e-pasta adresi: info@daugavpils.lv vai arī reģistrējoties Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā (TAPIS). Iesniedzot priekšlikumus, jānorāda kontaktinformācija (vārds, uzvārds, adrese, tālruna numurs un/vai e-pasta adrese), kā arī īpašuma, par kuru tiek izteikts priekšlikums, nosaukums un kadastra numurs.

Pēc DTP2031 apstiprināšanas, pašvaldībai 14 dienu laikā ir jāinformē iedzīvotāji, institūcijas par to, kā tika ņemti vērā Vides pārskata iestrādātie ieteikumi, kā arī pasākumi monitoringa veikšanai.

Paziņojumam jābūt brīvi pieejamam pašvaldībā (pie ziņojuma dēļa), arī mājas lapā Internetā.

Plašāka informācija par to, kas jāiekļauj paziņojumā, ir Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā www.vpvpb.gov.lv.

3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS UN IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS

3.1. ĢEOGRĀFISKAIS NOVĪETOJUMS UN DABAS RESURSU ĪSS RAKSTUROJUMS

Daugavpils atrodas Latvijas dienvidaustrumu daļā. Pilsētas apbūve veidojusies Daugavas upes krastos, kura tek cauri pilsētas dienvidu daļai. Daugavpili ieskauj Daugavpils novads, ar kuru vienīgo ir administratīvās robežas.

Pilsētai ir izdevīgs ģeogrāfiskais stāvoklis, jo attālums līdz kaimiņvalstu robežām, salīdzinot ar citām valsts pilsētām, ir daudz tuvāks. Līdz Lietuvas robežai - 25 km, Baltkrievijas robežai - 35 km un Krievijas robežai - 120 km.

Daugavpils ir multifunkcionāla pilsēta un pārrobežu ekonomiskās attīstības un pakalpojumu centrs.

TERITORIJA

Daugavpils ir viena no Latvijas nacionālās nozīmes centriem un otra lielākā pilsēta valstī pēc iedzīvotāju skaita (93 308 iedz.⁵), kā arī lielākā pilsēta pie Eiropas Savienības austrumu robežas. Pēc platības Daugavpils aizņem 72,31 km² lielu teritoriju⁶.

No pilsētas kopējās platības zeme zem ēkām un pagalmiem aizņem 30%, meži - 23%, zeme zem ūdeņiem - 13%, zeme zem ceļiem - 11%, lauksaimniecībā izmantojamā zeme - 7% un pārējās zemes - 16%.⁷

Pilsētas administratīvā teritorija ir sadalīta 25 pilsētas apkaimēs:

✓ Centrs	✓ Ezermala	✓ Kalkūni
✓ Esplanāde	✓ Dzelzceļnieks	✓ Ligiņiški
✓ Cietoksnis	✓ Ķīmija	✓ Judovka
✓ Vizbuli	✓ Jaunbūve	✓ Jaunie Stropi
✓ Dzintari	✓ Gajoks	✓ Mazie Stropi
✓ Mežciems	✓ Ruģeļi	✓ Vecstropi
✓ Viduspoguļanka	✓ Čerepova	✓ Križi
✓ Jaunā Forštadte	✓ Grīva	
✓ Vecā Forštadte	✓ Niderkūni	

ĢEOLOĢISKĀ UZBŪVE

Daugavpils pilsētas teritorijā kvartāra sistēmas ieži veidojušies, noritot ģeoloģiskajiem procesiem un attīstoties Daugavas ielejai. Pilsētas dienvidu daļā abpus Daugavai izgulsnējušies aluviālie nogulumi – smilts, grants, aleirīti. Uz ziemeļiem no Daugavas veidojušies limnoglaciālie nogulumi un eolie nogulumi – smilts, kā arī atsevišķās teritorijas daļās purva nogulumi – kūdra.

Pirmskvartāra iežus Daugavpils pilsētas teritorijā veido devona perioda vidusdevona un augšdevona smilšakmeņi, aleirolīti un māli.

⁵Iedzīvotāju skaits uz 01.07.2017. Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, <http://www.pmlp.gov.lv>

⁶Reģionālās attīstības indikators modulis, www.raim.gov.lv

⁷Latvijas Republikas zemes pārskats 2016. Valsts zemes dienests, www.vzd.gov.lv

RELJEFS

Pilsētas reljefs galvenokārt ir līdzens ar atsevišķām paugurainēm, jo pilsētas teritorija atrodas Austrumlatvijas zemienes dienvidaustrumu daļā. Pilsētas lielākā daļa iekļaujas Jersikas līdzenumā, bet ziemeļaustrumu daļa nedaudz iekļaujas Dagdas paugurainē, dienvidaustrumu daļa Augšdaugavas pazeminājumā, dienvidaustrumu daļa Skrudalienes paugurainē un dienvidrietumu daļa Ilūkstes paugurainē.

KLIMATS

Daugavpils atrašanās vieta nosaka to, ka pilsētā ir kontinentālāks klimats, salīdzinot ar pārējo valsts teritoriju. Ziemas ir aukstākas un vasaras karstākas. Pilsētas teritorijā valdošie ir dienvidrietumu vēji. Gada vidēja temperatūra $+5,4^{\circ}\text{C}$, aukstākais mēnesis ir janvāris (vid. temp. $6,5^{\circ}\text{C}$), siltākais mēnesis jūlijs (vid. temp. $+17,8^{\circ}\text{C}$), vidējais bezsala periods ir 143 dienas.⁸

MEŽI

Meži aizņem 1658,4 ha jeb 23% no Daugavpils teritorijas. Lielākā daļa mežu pieder Daugavpils pašvaldībai, tie lielākoties izvietojušies pilsētas ziemeļrietumu daļā - Mežciemā, ziemeļaustrumu daļā - Stropos un Križos un dienvidaustrumu daļā - Čerepovā un Ruģeļos.

ŪDENI

Zeme zem ūdeņiem Daugavpils pilsētā ir 921,1 ha jeb 13% no pilsētas teritorijas. Ūdensobjekti ietilpst Daugavas baseina apgabalā. Cauri pilsētai tek Daugava, tā plūst pa pilsētas teritoriju aptuveni 16 km garumā ar pietekām Laucese un Šūnica. Pilsētā atrodas vairāki ūdensobjekti - ezeri un mākslīgās ūdenstilpes: Lielais un Mazais Stropu ezers, Šuņezers, Stropakas ezers, Lielais un Mazais Trikartu ezers, Porohovkas ezers, Ruģeļu dīķi u.c.

⁸ Daugavpils pilsētas teritorijas plānojums, VIDES PARSKATS, 2006.-2018.gadam.

3.2. ATMOSFĒRAS GAISA KVALITĀTE UN TROKSNIS

Gaisa kvalitāte un troksnis ir vieni no nozīmīgākajiem dzīves kvalitāti ietekmējošajiem faktoriem, kuri ietekmē gan teritorijas iedzīvotāju dzīves kvalitāti, gan dabas daudzveidību mums apkārt.

Daugavpils ir otrā lielākā pilsēta Latvijā pēc iedzīvotāju skaita, kā arī nozīmīgs Latvijas un Eiropas austrumu loģistikas un uzņēmējdarbības centrs. No tā izriet tas, ka atmosfēras gaisa kvalitāti būtiski ietekmē gan transports, gan ražošanas uzņēmumi, gan individuālās saimniecības, u.c. Gaisa kvalitāti un trokšņa līmeņa ietekmi pilsētas teritorijā nosaka gan atrašanās attālums no to ietekmējošajiem avotiem, gan dabiskie faktori teritorijā – valdošie vēji, reljefs, meži, parki, u.c.

Daugavpils pilsētā nav izvietota atmosfēras gaisa kvalitātes monitoringa stacija, līdz ar to netiek veikts gaisa kvalitātes nepārtraukts monitorings.

Piesārņotākais gaiss un augstāka trokšņa ietekme pilsētā veidojas pie intensīvākās satiksmes ielām un ceļiem, dzelzceļa, ap ražošanas zonām un pilsētas centrā.

Daugavpili saglabātas plašas zaļās un atpūtas zonas, izveidoti parki un atrodas vairāki ūdensobjekti, kuru tuvumā gaisa kvalitāte ir augstāka. To atrašanās pilsētas teritorijā un saglabāšana veicina gaisa kvalitātes uzlabošanos.

Lai kontrolētu jonizējošā starojuma fonu Latvijas automātiskā gamma starojuma monitoringa un radiācijas negadījumu agrās brīdināšanas sistēmas ietvaros, Daugavpils pilsētā izvietotas divas apkārtējās gamma starojuma ekvivalentās dozas jaudas monitoringa tīkla stacijas (Raiņa ielā 28 un Ūdensvada ielā 3). Stacionārās spektrometriskās monitoringa stacijas nodrošina apkārtējās vides (fona) gamma starojuma dozas jaudas un spektru mērījumus ar 10 minūšu intervālu. Dati automātiski tiek apkopoti un analizēti, nosakot gamma starojuma dozas jaudu (nSv/h (nanozīverti stundā)). Valsts uzraudzību un kontroli radiācijas drošības un kodoldrošības jomā veic valsts pārvaldes iestādes Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs (RDC).

Uz 27.01.2018. datumu Daugavpili gamma starojuma pēdējo desmit dienu vidējā vērtība uz Raiņa ielas bija 69.9 nSv/h, bet uz Ūdensvada ielas 66.0 nSv/h. Salīdzinoši augstāka vērtība šajā periodā uzrādīta Liepājā (101.0 nSv/h), bet viena no zemākajām vērtībām Krāslavā (27.7 nSv/h).⁹

3.2.1. STACIONĀRO AVOTU EMISIJAS

Daugavpils jau vēsturiski veidojusies kā Latvijas austrumu daļas industriālais centrs, kurā būtisku lomu pilsētas attīstībā ieņem rūpniecības sektors. Rūpniecības nozare ir viens no tiem sektoriem, kurš novada atmosfērā indīgas gāzes un putekļus.

Vadošās rūpniecības nozares Daugavpili ir metālapstrāde un mašīnbūve, pārtikas produktu un dzērienu ražošana, dzelzceļa lokomotīvu un ritošā sastāva remonts, ķīmisko šķiedru ražošana, siltumenerģija un ūdensapgāde, u.c., kas ir vieni no nozīmīgākajiem stacionāro emisiju avotiem pilsētā.

Stacionāro emisiju avoti pilsētā:

- ražošanas uzņēmumu un organizāciju siltumcentrāļu un katlu māju iekārtas;
- ražošanas uzņēmumu tehnoloģiskās iekārtas;

⁹ Radiācijas līmenis Latvijā, <http://ims-web.vvd.gov.lv/measuring-overview/daily/dose-rate/table.html>. 27.01.2018.

- degvielas un ķīmisko vielu uzglabāšanas cisternas, kas emitē vidē gaistošos organiskos savienojumus.

2016. gadā Daugavpils pilsētā pēc Valsts statistiskā pārskata "2-Gaiss" datiem iesniegti 94 pārskati par gaisa aizsardzību, no organizācijām, kuras atskaitās par piesārņojošo vielu emisijām gaisā.

Pilsētā izmešu apjoms gaisā no 2014. gada līdz 2016. gadam pieaudzis (tab:1). 2014. gadā gaisā tika novadītas 361 268,04 t izmešu, bet 2016. gadā 573 550,59 t izmešu. Izmešu apjoma pieaugums 2016. gadā var tikt skaidrots ar iekārtu skaita pieaugumu, par kuru izmešu daudzumu tiek sniegti dati pārskatos par gaisa aizsardzību. No 2014. gada iekārtu skaits uz 2016. gadu palielinājies par 154 vienībām.

Tabula:1 Izmešu apjoms Daugavpils pilsētā no 2014. līdz 2016. gadam¹⁰

	2014. GADS	2015. GADS	2016. GADS
IEKĀRTU SKAITS	3981	3971	4135
IZMEŠI (TONNAS)	361 268,04	433 844,79	573 550,59

Visvairāk gaisā Daugavpilī tiek novadīts oglekļa dioksīds, slāpekļa dioksīds un oglekļa oksīds (tab:2), kas galvenokārt veidojas no kurināmā sadedzināšanas. Pilsētā samazinājušies atsevišķu bīstamu vielu izmešu daudzums – solventnaftas un ksilolu, kas veidojas ražošanas procesos (krāsošanā).

Tabula:2 Vielas izmešos Daugavpils pilsētā no 2014. līdz 2016. gadam (tonnas)¹¹

VIELAS NOSAUKUMS	2014. GADS	2015. GADS	2016. GADS
OGLEKĻA DIOKSĪDS	359 653,9	431881,8	571813,1
SLĀPEKĻA DIOKSĪDS	588,6	660,0	612,8
OGLEKĻA OKSĪDS	492,3	744,5	656,3
SOLVENTNAFTA	139,3	64,3	77,9
CIETĀS IZKLIEDĒTĀS DAĻIŅAS	64,6	109,1	86,5
PM10[i]	54,0	73,2	33,3
KSILOLI	44,2	15,5	17,8
P-KSILOLS (PARA-KSILOLS, 1, 4-DIMETILBENZOLS)	33,1	89,5	24,7
PIESĀTINĀTIE OGĻŪDEŅRAŽI	25,4	20,1	27,2
SĒRA DIOKSĪDS	22,1	18,6	12,3
DZELZS OKSĪDS (MĪNIJS)	18,8	18,6	18,3
PETROLEJA	17,8	14,0	13,8
SLĀPEKĻA OKSĪDI (NOx)	17,3	14,6	80,6
LAKBENZĪNS (VAITSPIRTS)	12,0	18,7	12,1
BUTILACETĀTS	10,9	9,5	9,6

Pēc pieejamajiem datiem, pēdējo gadu laikā ir tendence samazināties izmešu kopējam daudzumam, kas tiek novadīts uz gaisa attīrīšanas iekārtām, bet ir palielinājies utilizētais gaisa piesārņojums, kas netiek novadīts vidē. Tas var norādīt uz to, ka uzņēmumi ievieš tīrākas ražošanas pasākumus (tab:3).

¹⁰Valsts statistiskais pārskats "2-Gaiss", www.meteo.lv, 2018.01.

¹¹Valsts statistiskais pārskats "2-Gaiss", www.meteo.lv, 2018.01. Uzrādītas vielas, kuru kopējais apjoms bija lielāks par 10 tonnām.

Tabula:3 Izmešu attīrīšana Daugavpils pilsētā no 2014. līdz 2016. gadam (tonnas/gadā)¹²

GADS	2014. GADS	2015. GADS	2016. GADS
IZPLŪDE NO AVOTA KOPĀ	16664,57	15564,36	14123,93
T.SK. NOVADĪTS UZ GAI	16664,86	15564,35	14123,93
NO TĀ ATTĪRĪTS/KOPĀ	16630,24	15498,71	14073,81
NO TĀ ATTĪRĪTS/UTILIZĒTS	903,54	2342,62	1179,62
EMISĪJA GAISĀ	34,33	65,65	50,12

Lielāko daļu no piesārņojuma gaisā Daugavpils pilsētā veido izmeši no kurināmā sadedzināšanas. Kā nozīmīgākais kurināmā veids pilsētā ir dabas gāze, kuras patēriņš pēdējos gados līdz ar iekārtu skaitu pieaug (tab:4). Pārējiem kurināmā veidiem pēdējos gados vērojamas patēriņa izmaiņas, bet ne būtiska iekārtu skaita palielināšanās.

Tabula:4 Kurināmā patēriņš Daugavpils pilsētā no 2014. līdz 2016. gadam¹³

KURINĀMĀ VEIDS	MĒRVENĪBA	2014. GADS		2015. GADS		2016. GADS	
		IEKĀRTU SKAITS	KOPĀ	IEKĀRTU SKAITS	KOPĀ	IEKĀRTU SKAITS	KOPĀ
DABAS GĀZE	Tūkstoši kubikmetru	51	20 906,7	62	34 340,7	75	47 866,7
DĪZELDEGVIELA	Tonna	4	31,2	5	32,9	3	31,4
GRANULAS	Tonna	1	619,1	1	595,7	2	682,9
KOKSNE	Tonna	1	5,7	1	10,5	1	6,8
MALKA	Tonna	3	354,3	3	315,2	4	396,0
OGLES	Tonna	4	34,2	4	33,06	4	23,8
SAŠĶIDRINĀTĀ GĀZE	Tonna	1	3,4	1	2,7	1	1,5
ŠĶELDA	Tonna	7	13 596,9	7	35 496,7	7	36 981,5
KOKSNE (PĀRĒJAIS)	Tonna	-	-	-	-	1	2,8

Vieni no nozīmīgākajiem piesārņojošo vielu emisiju avotiem Daugavpilī ir trīs siltumcentrāles, kuras apsaimnieko PAS „Daugavpils siltumtīkli”, nodrošinot centralizēto siltumapgādi pilsētā. Siltumcentrāles ietekmē gaisa kvalitāti vairākās pilsētas apkaimēs - Gajoka, Jaunbūves, Čerepovas, Ķīmiķu un Centra. Uzņēmumam ir izsniegta A kategorijas piesārņojošās darbības atļauja.

Ar siltumenerģijas piegādi 2016. gadā tika nodrošinātas 1 166 ēkas (dzīvojamajās mājas, sabiedriskās nozīmes un rūpniecības uzņēmumu ēkas) un ekspluatēti siltumtīkli 121 km garumā. Uzņēmums ražo siltumenerģiju gan ūdenssildāmajās iekārtās, gan koģenerācijas ciklā (vienlaicīga elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošana). Koģenerācijas ciklā 2016. gadā tika saražotas 30 248 MWh elektroenerģijas.¹⁴

PAS „Daugavpils siltumtīkli” ražo siltumenerģiju ūdenssildāmajā un koģenerācijas režīmā 3 siltumcentrālēs un 9 lokālajās katlumājās, kā arī iepērk siltumenerģiju no pieciem citiem ražotājiem un pārvada to pa saviem siltumtīkliem līdz siltumpatēriņa objektiem.¹⁵

¹²Valsts statistiskais pārskats "2-Gaiss", www.meteo.lv, 2018.01.

¹³Valsts statistiskais pārskats "2-Gaiss", www.meteo.lv, 2018.01.

¹⁴Daugavpils pilsētas Publiskais pārskats 2016.gads. www.daugavpils.lv

¹⁵PAS „Daugavpils siltumtīkli”. Vidēja termiņa darbības stratēģija 2017. – 2020.gadam.

Viens no uzņēmuma vispārējiem stratēģiskajiem mērķiem 2014. – 2016. gadam bija uzturēt, attīstīt un optimizēt centralizētas siltumapgādes sistēmas, īpašu nozīmi veltot uzņēmuma darbības ekoloģijai.

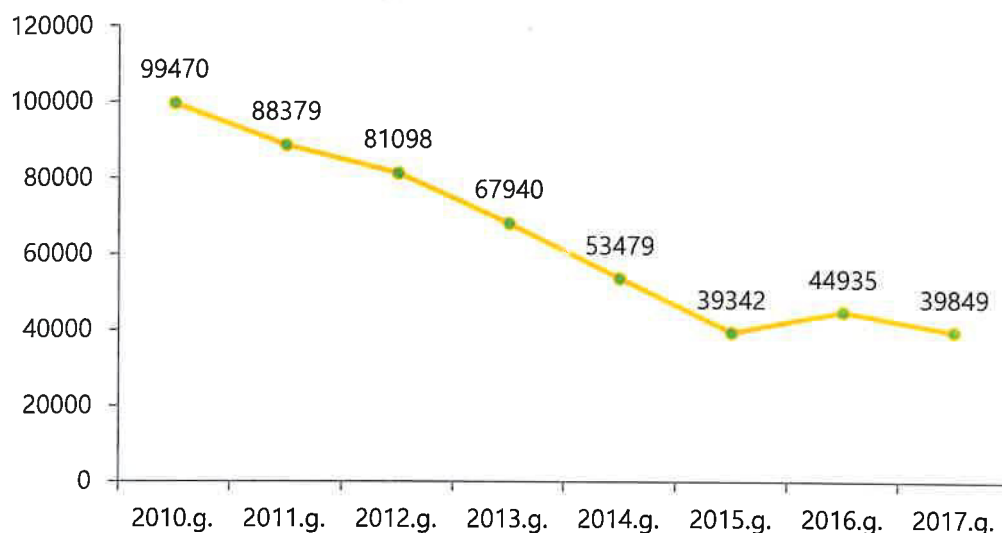
Uzņēmums veicis vairākas darbības, lai šo mērķi sasniegtu:

- Uzņēmumā ieviesta Vides pārvaldības sistēma, atbilstoši starptautiskā standarta ISO 14001 prasībām;
- Darbība tiek plānota atbilstoši energoresursu racionālai izmantošanai un pārvaldības principiem (Energoefektivitātes likums);
- Veikta siltumtīklu optimizācija, lai maksimāli samazinātu siltumenerģijas zudumus:
 - ✓ 2014. – 2016.g. rekonstruēti 2 km jeb 1,6% siltumtīklu,
 - ✓ samazināti siltumenerģijas zudumi par 5 000 MWh gadā,
 - ✓ samazināts kurināmā patēriņš vidēji par 690 tūkst.n.m³ dabasgāzes un 20 t koksnes granulu gadā,
 - ✓ samazināti kaitīgie izmeši vidēji par 110 t gadā,
 - ✓ palielināts bezkanāla siltumtīklu īpatsvars līdz 22% (2013.g. 18,4%).
- Enerģijas ražošanas objekti aprīkoti ar telemetrijas un dispečerizācijas ietaisēm;
- SC1 (18. novembra ielā 2):
 - ✓ nomainīti elektrobarošanas spēka kabeļi,
 - ✓ sūkņi aprīkoti ar mīkstās palaišanas ietaisēm.
- SC2 (Silikātu ielā 8):
 - ✓ aprīkots ar elektroapgādes rezerves avotu,
 - ✓ uzstādīts jauns ūdenssildāmais katls,
 - ✓ sūkņi aprīkoti ar mīkstās palaišanas ietaisēm.
- SC3 (Mendeļejeva ielā 13A):
 - ✓ uzstādīts jauns ūdenssildāmais katls,
 - ✓ veikts tvaika katla kapitālais remonts,
 - ✓ ūdens sūknim uzstādīts jaudīgāks elektrodzinējs un rekonstruēts pieslēguma mezgls.
- PAS „Daugavpils siltumtīkli” piederošajos objektos uzsākti atjaunošanas darbi un iekšējo siltumapgādes sistēmu rekonstrukcija, samazinot siltumenerģijas patēriņu pašu vajadzībām par vidēji 1% gadā.

PAS „Daugavpils siltumtīkli” plāno arī nākošajā plānošanas periodā no 2017. līdz 2020. gadam veikt nozīmīgus ieguldījumus, lai uzlabotu uzņēmuma darbības ekoloģiju (jaunu katlumāju ar biomasas kurināmo izbūve, jaunu dūmeņu ierīkošana siltumcentrālēs, maģistrālo siltumtīklu rekonstrukcija, u. c.), tādējādi līdz 2020. gadam tiek plānots aprēķinātās siltumenerģijas zuduma samazināšanās ~ 10 000 MWh, kurināmā patēriņa samazinājums ~ 1 200 tūkst.n.m³ dabasgāzes un kaitīgo izmešu samazinājums par ~ 1,6 t.¹⁶

Pēc pieejamajiem PAS „Daugavpils siltumtīkli” datiem, kopš 2010. gada vērojama būtiska siltuma avotu kopējās siltumnīcefekta gāzu (CO₂) emisiju samazināšanās (att.2).

¹⁶PAS „Daugavpils siltumtīkli”. Vidēja termiņa darbības stratēģija 2017. – 2020.gadam.

Attēls:2 PAS "Daugavpils siltumtīkli" siltuma avotu kopējās siltumnīcefekta gāzu (CO₂) emisijas (t).¹⁷

Daugavpilī izveidotas piecas rūpnieciskās zonas un viena ražošanas teritorija, kurās savu darbību var uzsākt jauni ražošanas uzņēmumi. Teritorijas tiek attīstītas gan sakārtojot esošo, gan veidojot jaunu tehnisko infrastruktūru.

Rūpnieciskās zonas:

- Ziemeļu rūpnieciskā zona (Višķu-Mendeļejeva-Loģistikas ielu rajonā, Ķīmijas apkaimē – platība 113 ha, papildus 27 ha ir neapbūvētā teritorija). Daļa šīs teritorijas tika rekonstruēta un atjaunota tās infrastruktūra – ūdensvads, kanalizācijas un gāzes tīkli, ārējais apgaismojums;
- Cietokšņa rūpnieciskā zona – 53 ha platībā, 50% teritorijas netiek izmantota. Teritoriju var piemērot gan noliktavām, gan uzņēmumiem, kuriem ir nepieciešamas lielas teritorijas, bet ar nelielu strādājošo skaitu un ar nelielu enerģijas patēriņu ražošanai;
- Valkas ielas ražošanas teritorija – 14 ha platībā, 32% teritorijas netiek izmantots. Valkas ielas rūpnieciskā zona atrodas tuvu pilsētas centram. Attīstīta infrastruktūra, izņemot dzelzceļu. Tā ir piemērota ražotņu izvietošanai ar nelielu enerģijas patēriņu un nelielu izmešu daudzumu;
- Čerepovas rūpnieciskā zona, Stiklu-Dunduru-Rūpniecības ielas rajonā, ir otra lielākā rūpnieciskā zona pilsētā, kuras platība ir 88 ha. Rūpniecības zonā darbojas daudz ražošanas uzņēmumu un tikai 27% teritorijas šobrīd netiek izmantots. 2015. - 2017. gadā tieši šajā teritorijā tika definēti lielākie privāto investīciju projekti pilsētā;
- Gajoka rūpnieciskās zonas platība ir 6,2 ha un 80% no teritorijas kopējās platības tiek izmantota. Tiek nodrošināta ar ūdensvadu, kanalizāciju, elektroenerģiju, tā atrodas tuvu pilsētas centram un maģistrālajiem ceļiem, tomēr lielākoties publiskās infrastruktūras trūkumi apgrūtina uzņēmumu darbību un tālāku attīstību;

¹⁷PAS „Daugavpils siltumtīkli”, Kvalitātes un vides politika, www.dsiltumtikli.lv

- Križu ražošanas teritorija – aptuveni 19 ha, saglabājusies pārtikas produktu ražotne. Nepieciešama infrastruktūras sakārtošana, esošo ēku nojaukšana un rekonstrukcija, kā arī inženierkomunikāciju, pievadceļu rekonstrukcija un teritorijas labiekārtošana.¹⁸

Nozīmīgi piesārņojošo vielu emisiju un trokšņa avoti Daugavpils pilsētā:

- AS „Daugavpils Lokomotīvu Remonta Rūpnīca” (ietekmē Jaunbūves apkaimes gaisa kvalitāti),
- Lokomotīvu depo, SIA “Latgales metāls” (ietekmē Dzelzceļnieka un Jaunbūves apkaimes gaisa kvalitāti),
- AS “Ditton pievadķēžu rūpnīca” (atrodas Ķīmijas apkaimes Ziemeļu rūpnieciskā zonā),
- u.c.¹⁹

Trokšņa avoti pilsētā ir ne tikai ražošanas uzņēmumi, bet gan arī transports un celtniecība. Troksnis, kas tiek radīts būvniecības procesā, lielākoties ir īslaicīgs, bet troksnis, kas nāk no transporta un ražošanas uzņēmumiem, var būt ar ilglaicīgāku raksturu.

Trokšņu kartes un rīcības plāns trokšņu samazināšanai, saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu, jāizstrādā aglomerācijai ar iedzīvotāju skaitu vairāk nekā 100 000. Daugavpils pilsētā uz 01.07.2017. iedzīvotāju skaits bija 93 308, līdz ar to pilsētai nav obligāti jāizstrādā šāds dokuments. Bet ņemot vērā to, ka Daugavpils ir otra lielākā pilsēta valstī pēc iedzīvotāju skaita, kā arī tajā ir izvietotas nozīmīgas ražošanas teritorijas un transporta infrastruktūra, pilsētā būtu nepieciešamas izstrādāt sistēmu, kas veiktu trokšņa līmeņa novērtēšanu, kā arī tā ietekmi un noteiktu iespējamus pasākumus tā ietekmes mazināšanai.

3.2.2. MOBILO AVOTU EMISIJAS

Mobilo emisiju avoti pilsētā ir autotransports un dzelzceļš, kas savas ietekmes zonās rada gan gaisa piesārņojumu, gan trokšņa līmeņa palielināšanos. Transporta infrastruktūru veido ielu, ceļu, tramvaju sliežu, dzelzceļa u.c. tīkls, kas nodrošina pilsētas iekšējo sabiedriskā un privātā transporta kustību, kā arī tranzīta satiksmes kustību.

Transporta sistēma ir neatņemama pilsētas sastāvdaļa, kas nodrošina pilsētas attīstību un pastāvēšanu. Kopējais ceļu, tiltu un ielu garums Daugavpils pilsētas teritorijā sastāda 319 km, t.sk. 54% ar asfaltbetona segumu, 42% ar grants segumu un 4% ar bruģa segumu.²⁰

Videi draudzīgu pārvietošanos Daugavpilī nodrošina sabiedriskais transports: 32 pilsētas autobusu maršruti un 3 pilsētas tramvaju maršruti (Nr.1 Butļerova iela - Stacija, Nr.2 Butļerova iela - Maizes kombināts, Nr.3 Stropi – Cietoksnis. Tramvaju infrastruktūru pilsēta veido 25,2 km sliežu ceļi, 27,8 km kontakttīkli un 4 pārveidošanas apakšstacijas, kas nodrošina pasažieru pārvietošanos pilsētas centrā un savienojumus ar vairākām apkaimēm: Esplanādi, Jaunbūvi, Ķīmiju un Jaunajiem Stropiem.

Daugavpilī ir sarežģīts ielu tīkls, jo to vairākos virzienos sadala dzelzceļa līnijas, bet dažām pilsētas apkaimēm nav savienojumu.

Daugavpils pilsētu šķērso:

¹⁸Daugavpils pilsētas Publiskais pārskats 2016.gads. www.daugavpils.lv

¹⁹Daugavpils pilsētas attīstības programma 2014.-2020.gadam, Vides pārskats.

²⁰Daugavpils pilsētas pašvaldības Komunālās saimniecības pārvalde

- divi valsts nozīmes autoceļi (A6 Rīga - Daugavpils - Krāslava - Baltkrievijas robeža (Pāternieki)) un A13 Krievijas robeža (Grebņeva) - Rēzekne - Daugavpils - Lietuvas robeža (Medumi)),
- divi reģionālas nozīmes valsts autoceļi (P67 Daugavpils - Tilti un P68 Daugavpils - Skrudaliena - Baltkrievijas robeža (Silene)),
- četri vietējās nozīmes valsts autoceļi (V680, V674, V711, V695),
- trīs tramvaju līnijas,
- piecas kravas dzelzceļa līnijas,
- divas pasažieru dzelzceļa līnijas (Rīga - Daugavpils un Daugavpils - Indra).

Valsts nozīmes autoceļi A6 un A13, kā arī pilsētas maģistrālās ielas - 18. novembra iela, Daugavas iela, Cietokšņa iela, Rēzeknes iela, u.c., ir būtiskas tranzīta satiksmes maģistrāles, kas šķērso gan pilsētas dzīvojamās teritorijas, gan tās centru. Pilsētas teritorijā kopējais tranzīta ielu kopgarums ir 21 kilometrs.²¹

Vieni no būtiskākajiem transporta infrastruktūras projektiem Daugavpilī ir jaunu autotransporta mezglu (pārvalu) būvniecība, kā arī esošo ielu, ceļu un mezglu (pārvalu) pārbūve, kas veicinās drošu satiksmi pilsētā un maģistrālo ielu sasaisti ar dzelzceļu, tādējādi samazinot dzelzceļa transporta negatīvo ietekmi gan uz pilsētas transporta sistēmu, gan nodrošinot atsevišķu pilsētas apkaimju sasaisti.

No 2014. gada līdz 2018. gada, pašvaldība ir īstenojusi vai īsteno vairākus satiksmes infrastruktūras uzlabošanas projektus:

- tranzītielas A13 pārbūve Daugavpils pilsētas teritorijā (rekonstruēta 18. novembra iela, Vienības un Laucesas tilti un Lielās ielas posms),
- Daugavas ielas pārbūve posmā no Vienības tilta līdz Valņu ielai,
- uzsākta ERAF projekta "Smilšu - Smiltenes transporta mezgla 1. kārtas būvniecība" īstenošana SAM 6.1.4. ietvaros. Plānots izbūvēt Smilšu - Smiltenes transporta mezgla 1.kārtu, nodrošinot pilsētas savienojamību ar TEN-T tīklu (Smiltenes ielas divlīmeņu krustojuma pārvada ar pievadiem būvniecība līdz Smilšu un Kauņas ielu krustojumam).

Uz autoceļa A13, posmā Daugavpils - A6 vidējais automašīnu skaits 2017. gadā bija 5559 auto, no tiem 11% kravas transporta, bet posmā Daugavpils - A14 vidējais automašīnu skaits diennaktī bija 2945 auto, no tiem 17% kravas transporta. Uz valsts nozīmes autoceļa A13 2017. gadā vērojama neliela satiksmes intensitātes samazināšanās. Uz reģionālās nozīmes autoceļiem 2017. gada vērojama neliela satiksmes intensitātes palielināšanās, kā arī palielinājusies kravas transporta intensitāte (tab:5).

Tabula:5. Satiksmes intensitāte valsts autoceļos (vid. auto skaits diennaktī)²²

CEĻA NR./NOSAUKUMS	A13		P67 DAUGAVPILS - TILTI	P68 DAUGAVPILS - SKRUDALIENA - BALTĶRIEVIJAS ROB. (SILENE)
POSMS	A6 - DAUGAVPILS	DAUGAVPILS- A14	DAUGAVPILS - A6	DAUGAVPILS - P69
no km	130,701	144,785	8,050	3,320

²¹Specifiskā atbalsta mērķa 6.1.4. „Pilsētu infrastruktūras sasaiste ar TEN-T tīklu” pasākuma 6.1.4.2. „Nacionālas nozīmes attīstības centru integrēšana TEN-T tīklā” SĀKOTNĒJAIS NOVĒRTĒJUMS, SIA „Konsorts”, 2015.g.

²²VAS „Latvijas Valsts ceļi”, satiksmes intensitāte, KT – kravas automašīnas, www.lvceļi.lv

CEĻA NR./NOSAUKUMS	A13		P67 DAUGAVPILS - TILTI	P68 DAUGAVPILS - SKRUDALIENA - BALTĶRIEVJAS ROB. (SILENE)
POSMS	A6 - DAUGAVPILS	DAUGAVPILS- A14	DAUGAVPILS - A6	DAUGAVPILS - P69
līdz km	134,738	147,968	10,916	14,768
2012	5361	3180	3997	2417
2013	4574	3127	4343	-
2014	5273	3066	4188	2943
2015	5653	2887	4101	2848
2016	5777	3195	4126	2716
2017	5559	2945	4225	2724
2012 KT%	11	16	16	23
2013 KT%	12	18	14	-
2014 KT%	12	17	15	11
2015 KT%	11	14	13	13
2016 KT%	11	17	13	18
2017 KT%	11	17	14	19

Tā kā Daugavpils ir nozīmīgs transporta mezgls un ekonomiskais centrs Latvijas austrumu reģionā, var prognozēt, ka arī turpmāk pilsētā būs augsta satiksmes intensitāte, t. sk. saglabāsies augsta kravas transporta intensitāte, jo pilsētas transporta infrastruktūra ir sasaistīta ar valsts un kaimiņvalstu robežām un kontrolpunktiem uz tiem.

Teritorijā reģistrēto transportlīdzekļu skaits un tā izmaiņas ir viens no rādītājiem, kas raksturo potenciālās piesārņojuma emisijas no mobilajiem avotiem. 2017. gada sākumā pilsētā kopumā reģistrēts 29 381 transportlīdzeklis. Kopš 2013. gada līdz 2016. gadam Daugavpilī vērojams transportlīdzekļu skaita pieaugums, bet 2017. gadā skaits samazinājies (tab:6). Trūkst datu par transportlīdzekļu skaitu, kas šķērso pilsētas teritoriju tranzītā, vai arī dodas uz Daugavpili pēc pakalpojumiem no blakus esošo novadu pilsētām, ciemiem un lauku teritorijām.

Tabula:6. Reģistrētie transportlīdzekļi Daugavpils pilsētā²³

Datums	Vieglie	Kravas	Autobusi	Motocikli un tricikli	Piekabes un puspiekabes	Kvadricikli	Mopēdi	Kopā
01.01.2017.	23218	2234	209	529	2094	31	1066	29381
01.01.2016.	23744	2416	210	563	2206	36	1060	30235
01.01.2015.	23274	2468	210	522	2233	34	1038	29779
01.01.2014.	22821	2430	208	2152	507	36	981	29135
01.01.2013.	22318	2354	213	2070	480	36	910	28381

Būtiska ietekme uz transporta radīto emisiju apjomu pilsētā ir sabiedriskā transporta pieejamībai. Daugavpilī sabiedriskā transporta pakalpojumus nodrošina AS "Daugavpils satiksme" – 3 tramvaju un 29 autobusu maršrutos ar 41 tramvaju vagonu un 49 autobusiem. 2016. gadā tika pārvadāti 6 847,9 tūkstoši pasažieru ar tramvajiem un 7 811,7 tūkstoši pasažieru ar autobusiem.²⁴

Nozīmīgs gaisa piesārņojuma un trokšņa radītājs Daugavpilī ir dzelzceļš. Pilsētā atrodas dzelzceļa mezgls, kurā izvietotas pasažieru stacijas "Daugavpils" un "Grīva" (pieturā pasažieru vilcieni nepietur), Daugavpils vagonu šķirošanas parks, kā arī pilsētas teritoriju vairākos virzienos sadala dzelzceļa sliežu ceļi (Krustpils-Daugavpils, Daugavpils-Indra-Latvijas valsts

²³Reģistrētie (uzskaitē esošie) transportlīdzekļi, www.csdd.lv

²⁴Daugavpils pilsētas Publiskais pārskats 2016.gads, www.daugavpils.lv

robeža). Dzelzceļa darbības ietekme uz pilsētvidi pēdējos gados varētu būt samazinājusies, jo kravu pārvadājumu apjomi pa dzelzceļu Latvijā pēdējos gados samazinās, kas ietekmē arī Latvijas dzelzceļa Daugavpils ekspluatācijas iecirkņa darbību.

VAS „Latvijas dzelzceļš” plāno īstenot KF projektu “Latvijas dzelzceļa tīkla Austrumu – Rietumu koridorā un Pierīgas pasažieru vilcienu maršrutu tīkla elektrifikācija ar 25 kV maiņspriegumu (1.posms)”, kura ietvaros tiks modernizēts videi draudzīgs transports. Līdz 2021. gadam plānots veikt Daugavpils Šķirošanas stacijas attīstību, Daugavpils pieņemšanas parka un tam piebraucamo ceļu attīstību, maģistrālā ugunsdzēsības ūdensvada rekonstrukciju Daugavpils stacijas “D” parkā un Daugavpils stacijas “A” parkā, Daugavpils stacijas ēkas atjaunošanu un Daugavpils stacijas tuneļa un pasažieru platformas pārbūvi.

Daugavpili vēsturiski izveidojies sarežģīts dzelzceļa transporta mezgls, no kura nepieciešams izveidot efektīvu izvadu uz pilsētas apvedceļu, lai no rūpnieciskajām teritorijām, kas izvietojušās pie dzelzceļa, satiksme tiktu novirzīta uz apvedceļu. Daugavpils apvedceļu veido valsts galvenais autoceļš A14 un valsts galvenā autoceļa A6 posms no Ļūbastes līdz Teivāniem. Daugavpils dienvidaustrumu un ziemeļaustrumu daļā ir paredzēts perspektīvais pilsētas apvedceļš.²⁵

Mobilo emisiju apjoma samazināšanai Daugavpils pilsētā būtu nepieciešams vairāk attīstīt veloinfrastruktūru, kurai jārada savienojumi ar galvenajiem objektiem pilsētā, pilsētas apkaimēm un pēc nepieciešamības arī ar tuvākajiem apdzīvotajiem ciemiem Daugavpils novadā. Vispiemērotākais distances garums ikdienas velobraukšanai ir no 3 līdz 5 km un gandrīz visas pilsētas apdzīvotās teritorijas daļas iekļaujas 5 km rādiusā no pieņemtā pilsētas centra – Vienības laukuma, kas liek pieņemt, ka Daugavpils ir piemērota velosatiksmes attīstībai un veloinfrastruktūras tīkla izveidei.

Veloinfrastruktūra pilsētā ir sākusi attīstīties pēdējos piecos gados. Ielu un ceļu pārbūves projektu ietvaros ir izbūvēti daži gājēju-velosipēdistu celiņu posmi, uzstādītas atbilstošas ceļa zīmes un ierīkots horizontālais apzīmējums. Salīdzinot ar 2013. gadu, veloceļu garums (kopējais 16,7 km) pilsētā ir palielinājies par 85%. Velo novietnes ir uzstādītas pilsētas centrā, Cietoksnī, pie atsevišķām vispārējās un profesionālās izglītības iestādēm, blakus tirdzniecības centriem, kā arī pie pašvaldības un valsts iestādēm. Izveidots veloparks ar skeitparku Esplanādes apkaimē, Stropu aktīvās atpūtas trase, Puškina iela ar atbilstošiem apzīmējumiem (atdalītas velojoslas uz brauktuves), izvietoti vienota stila velostatīvi, u.c. Velosipēda kā pārvietošanās līdzekļa popularitāte aizvien pieaug.

Attīstot veloinfrastruktūras objektus, tiem jābūt sasaistē arī ar sabiedriskā transporta pieturām, dzelzceļu un autoostu. Jāorganizē esošā sabiedriskā transporta pielāgošanu velotransporta pārvadāšanai, jāizvieto specializētas novietnes, norādes, velo noma, u.c., kas veicinātu gan vietējo iedzīvotāju, gan viesu izvēli par labu pārvietošanās iespējām pa pilsētu ar velosipēdu.

Pilsētas iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšanai un tūrisma attīstībai būtiski ir izveidot velo transportam atbilstošu infrastruktūru, kas savienotu pilsētas apkaimes s ar reģionālajiem velo maršrutiem un Eiropas velo tīklu.

15 km uz ziemeļaustrumiem no Daugavpils centra, pie Lociku ciema, Naujenes pagastā atrodas Daugavpils (Lociku) lidlauks. Lidlaukā patlaban nav esošu ēku, objektu un iekārtu, kas apkalpo gaisa kuģu pienākšanu un atiešanu, pašreiz lidlauks nespēj sniegt un nepiedāvā tādus pakalpojumus. Lidosta šobrīd ir sertificēta kā vispārējās aviācijas lidlauks, kas nav piemērots

²⁵ Specifiskā atbalsta mērķa 6.1.4. „Pilsētu infrastruktūras sasaiste ar TEN-T tīklu” pasākuma 6.1.4.2. „Nacionālas nozīmes attīstības centru integrēšana TEN-T tīklā” SĀKOTNĒJAIS NOVĒRTĒJUMS. SIA „Konsorts”, 2015.g.

pasažieru un kravu pārvadājumiem. To iespējams izmantot tikai vizuālās nosēšanās režīmā (kapacitāte ir līdz 250 pacelšanās/nolaišanās operāciju gadā). Radīto emisiju ietekme no lidostas darbības tiek vērtēta kā nenozīmīga, jo lidostā notiek mazāk kā viena operācija dienā. Plānojot lidostas darbību, kad tajā tiks apkalpoti 1500 apkalpojamie gaisa kuģi gadā jeb vidēji 4 gaisa kuģi diennaktī, tad arī šāda lidmašīnu skaita radītais gaisa piesārņojums nolaišanās un pacelšanās operācijās, pārvietojoties pa lidlauku tiek vērtēts, kā pilnīgi nenozīmīgs, jo salīdzinot ar lidostas „Rīga” apkalpoto gaisa kuģu skaitu (~23 reizes lielāks), arī tur netiek novērotas un reģistrētas gaisa piesārņojuma problēmas ne pašā šīs lidostas teritorijā, ne tās apkaimē. Lidosta ir potenciāls gaisa piesārņotājs, kā nozīmīgs trokšņa avots, kas galvenokārt veidojas lidmašīnām paceloties un nolaižoties.²⁶

Lai sekmētu videi draudzīgas mobilitātes attīstību Daugavpilī, tika veiktas investīcijas tramvaju parka modernizācijā, kas nodrošināja pasažieru drošu un komfortablu pārvadāšanu un privātā autotransporta izmantošanas samazināšanos un atbilstību vides pieejamības prasībām.

Tuvākajā nākotnē plānots izbūvēt jaunu tramvaja infrastruktūru, kas savienos Daugavpils centru arī ar Vecstropu un Jaunās Forštadtes apkaimi. Jaunā tramvaja līnija (2, 4 km) plānota kā esošās tramvaja līnijas Nr. 3 pagarinājums 18. novembra ielā līdz Veselības ielai, turpinoties Veselības ielā līdz Daugavpils reģionālai slimnīcai un pievienojoties esošajai tramvaja maršruta līnijai Nr. 3 Vasarnīcu ielā.

Tā kā pilsētā būtisku teritorijas daļu aizņem tieši ražošanas teritorijas un šķērso ne tikai vieglais autotransports, bet arī kravu transports, būtu nepieciešams pilsētā iespēju robežās veikt regulāru gaisa un trokšņa monitoringu.

²⁶Daugavpils lidostas attīstības ietekmes uz vidi novērtējums, Eiropprojekts, 2015.

3.3. VIRSZEMES UN PAZEMES ŪDENS KVALITĀTE

3.3.1. ŪDENSTECES UN ŪDENSTILPES

Zeme zem ūdeņiem Daugavpils pilsētā ir 921,1 ha jeb 13% no pilsētas teritorijas, ūdensobjekti ietilpst Daugavas baseina apgabalā.

ŪDENSTECES

Daugava – lielākā pilsētas ūdenstece tek pilsētas dienvidu daļā (~16 km), sadalot pilsētu divās daļās. Pilsētā Daugavas gultnes platums ir no 200 līdz 220 m, bet pavasara palu laikā var palielināties no 300 līdz 360 m. No Daugavas upes hidroloģiskā režīma atkarīgas citas mazākas upes, kuras tek Daugavpils administratīvajā teritorijā un ietek Daugavā (Lauceses un Šūnicas upe). Daugava visā tās garumā Latvijas teritorijā ir publiskā upe²⁷ un prioritārā karpveidīgo zivju ūdenstece.

Lauceses upe – no Grīvas apkaimes upe ietek Daugavā pa ļoti zemu teritoriju, ar līdzeniem krastiem. Lašveidīgo zivju prioritārā ūdenstece.

Šūnicas upe – iztek no Šūņezera un ietek Daugavas lejtecē. Upes krasti līdzeni un pārpurvoti. Pilsētas teritorijā tek arī mazās upītes - Čornaja un Melņička.

ŪDENSTILPES²⁸

Lielais Stropu ezers, Mazais Stropu ezers un Stropaka ezers veido ezeru grupu pilsētas ziemeļaustrumu daļā.

Lielais Stropu ezers ir publiskais ezers²⁹, tā platība ir 419,7 ha, vidējais dziļums 3,6 m un maksimālais dziļums 6 m. Ezeram izdoti Daugavpils pilsētas domes saistošie noteikumi Nr.38 „Saistošie noteikumi par Daugavpils pilsētas Lielā Stropu ezera licencētās makšķerēšanas nolikumu Daugavpilī” (12.10.2017). Tajos tiek noteikta kārtība, kādā veicama licencētā makšķerēšana Lielajā Stropu ezerā. Stropaka ezers ir caurteces ezers, atrodas uz dienvidiem no Lielā Stropu ezera, tā platība ir 7 ha, maksimālais dziļums ir 2 m. Mazais Stropu ezers atrodas uz ziemeļiem no Lielā Stropu ezera. Ezera platība 15,3 ha, vidējais dziļums 2,7 m, bet maksimālais dziļums 4,3 m.

Daugavpils ziemeļrietumu daļā atrodas otra ezeru grupa - Šūņezers, Plotičku ezers, Adatiņa un Zirgezers. Šūņezers ir publiskais ezers, lielākais no ezeriem šajā grupā, aizņem 74,6 ha, vidējais dziļums 1,7 m un maksimālais dziļums 3,1 m. Caurteces ezers, kurā ietek Čornajas upīte un iztek Šūņupe. Plotičku ezers atrodas uz ziemeļiem no Šūņezera, tā platība 5,3 ha, maksimālais dziļums 5 m, noteces ezers. Adatiņas ezera platība 1 ha, daļa no tā atrodas Daugavpils pilsētā, bet otra daļa Daugavpils novada administratīvajā teritorijā. Zirgezers atrodas uz ziemeļrietumiem no Šūņezera, tā platība 7,3 ha, maksimālais dziļums 4,9 m, beznoteces ezers.

Pilsētas centrālajā daļā, Ķīmijas apkaimē atrodas Gubiščas ezers. Tas stipri pārveidojies bijušā rūpnieciskā piesārņojuma ietekmē, gultni klāj kūdra un sapropelis, ezers stipri aizaudzis. Beznoteces ezers, platība 18,5 ha, maksimālais dziļums 2 m. Ķīmijas apkaimē atrodas arī Porohovkas ezers.

Lielais Trikartu ezers un Mazais Trikartu ezers atrodas pie pilsētas robežas, ziemeļrietumu daļā.

²⁷Civillikums. Pielikumi, 1.pielikums, 01.09.1992.

²⁸Latvijas ezeru datubāze, www.ezeri.lv

²⁹Civillikums. Pielikumi, 1.pielikums, 01.09.1992.

3.3.2. VIRSZEMES ŪDEŅU KVALITĀTE

Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā esošās ūdensteces un ūdenstilpes iekļaujas Daugavas baseina apgabalā. Daugavas baseina apgabalā izstrādāts Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016. - 2021. gadam, kurā no Daugavpils pilsētas teritorijā esošajiem ūdensobjektiem iekļaujas – Laucesa (D496), Daugava (D487, D500), Lielais Stropu ezers (E155) un Šuņezers (E001), šo ūdensobjektu kvalitāte tiek vērtēta kā vidēja un mērķis ir sasniegt labu ekoloģisko kvalitāti. (tab:7).

Tabula:7 Kvalitātes mērķi un izņēmumi Daugavas upju baseinu apgabala ūdensobjektiem (2016. – 2012.g.)³⁰

ŪDENSOBJEKTS	ŪDENSOBJEKTA EKOLOĢISKĀ KVALITĀTE	KVALITĀTES MĒRĶIS	PIEZĪMES
DAUGAVA D487	Vidēja	Laba	Ietekmē punktveida un izkļiedātais piesārņojums.
DAUGAVA D500	Vidēja	Laba (izņēmums līdz 2027.g.)	Riska ūdensobjekts. Risks sasniegt mērķi, jo slikta ķīmiskā kvalitāte, Hg, BDE biotā. Būtiska pārrobežu piesārņojuma ietekme.
LAUCESA D496	Vidēja	Laba	Plūdu risks.
LIELAIS STROPU EZERS E155	Vidēja	Laba	Riska ūdensobjekts. Risks sasniegt mērķi, jo būtiska ietekme pēc fizikāli ķīmiskajiem parametriem un vēsturiskais piesārņojums.
ŠUŅEZERS E001	Vidēja	Laba	Riska ūdensobjekts. Risks sasniegt mērķi, jo būtiska ietekme pēc fizikāli ķīmiskajiem parametriem un piesārņojums no nepieslēgtajiem iedzīvotājiem.

Lai sasniegtu ūdensobjektu ekoloģiskās kvalitātes mērķus, Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānā 2016. - 2021. gadam noteikti pamata un papildus pasākumi (tab:8).

Tabula:8 Pasākumu programma ūdensobjektu kvalitātes uzlabošanai³¹

ŪDENSOBJEKTS	PASĀKUMS
Daugava D487	Centralizēto notekūdeņu savākšanas sistēmu darbības pilnveidošana, nodrošinot faktisko pieslēgumu izveidi un veicot tīklu paplašināšanu aglomerācijās ar CE>2000 (Daugavpils)
Daugava D500	Sagatavot un veikt piesārņotās vietas sanāciju un tā rezultātā izņemt materiāla utilizēšanu (05004/1046 PAS "Daugavpils siltumtīkli" un AS "Daugavpils lokomotīvu remonta rūpnīca" teritorija). Turpināt starpvalstu sadarbību un starptautisko līgumu slēgšanu par pārrobežu piesārņojuma samazināšanu un ūdens kvalitātes uzlabošanu. Kopīgas monitoringa programmas saskaņošana, kopīgs ekoloģiskās kvalitātes novērtējums.
Lielais Stropu ezers E155	Ezera funkcionalitātes uzlabošana, ūdensaugu plaušana valdošo vēju virzienā un vilņošanās efekta pastiprināšana. Papildus monitorings vismaz 3 gadus pēc kārtas slodžu identificēšanai. Virszemes noteces mākslīgo mitrāju veidošana.
Šuņezers E001	Papildu monitorings vismaz 3 gadus pēc kārtas slodžu identificēšanai.

³⁰Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2015.

³¹Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2015

ŪDENSOBJEKTS	PASĀKUMS
	Sagatavot ekspluatācijas noteikumus ezeru apkārtnes un ūdens izmantošanai (piem., par atkritumu apsaimniekošanu, automašīnu mazgāšanu ezera krastos, mazdārziņu apsaimniekošanu u.c.), izstrādāt ezera apsaimniekošanas plānu, veikt ezera un tā apkārtnes tīrīšanas pasākumus. Virszemes noteces mākslīgo mitrāju veidošana.

Lai uzlabotu Daugavpils pilsētas ūdensobjektu kvalitāti, pilsētas pašvaldība savu iespēju robežās veic dažādus labiekārtošanas un teritoriju sakārtošanas darbus.

2016. gadā veiktie darbi un ieguldījumi:

- ✓ augsnes un ūdens piesārņojošo stihisko izgāztuvju likvidācija (15850 euro),
- ✓ pilsētas ezeru un ūdenskrātuvju peldvietu ūdens kvalitātes kontrole (2168 euro),
- ✓ Šūņu ezera piekrastes peldvietu attīrīšana no apauguma un pārpurvotās augsnes, teritorijas ainaviskā stāvokļa uzlabošana (9574 euro),
- ✓ Gubišes ezera piekrastes tīrīšana un ainaviskā stāvokļa uzlabošana (24174 euro),
- ✓ Lielā Stropu ezera piekrastes akvatorijas attīrīšana un ainaviskā stāvokļa uzlabošana (16 456 euro),
- ✓ pilsētas lietus ūdens notekgrāvju tīrīšana, to hidroloģiskās caurplūdes uzlabošanas vajadzībām (8941 euro),
- ✓ pārgērbšanās kabīņu izgatavošana un piegāde pilsētas Lielā Stropu ezera peldvietas rekreācijas infrastruktūras pilnveidošanas vajadzībām (10128 euro),
- ✓ pludmaļu zonu labiekārtošana (9473 euro),
- ✓ Daugavpils Cietokšņa aizsarggrāvja un tam pieguļošās teritorijas attīrīšana no apauguma hidroloģiskās noteces uzlabošanas vajadzībām.³²

Pašvaldībai būtu vēlams arī turpmāk veikt ūdensobjektu monitoringu populārākajās peldēšanās vietās, turpināt labiekārtošanas darbus, ezeru piekrastes tīrīšanu un ainaviskā stāvokļa uzlabošanu. Sekmēt izkliedētā un punktveida piesārņojuma samazināšanu. Ņemot vērā pilsētas teritorijā esošo lielo skaitu ūdensobjektu, būtu vēlams veikt regulāru pilsētas ūdensobjektu apsekošanu, ekoloģiskā stāvokļa novērtēšanu, piesārņojuma avotu identifikāciju un nepieciešamo pasākumu plānu izstrādi.

3.3.3. PAZEMES ŪDEŅU KVALITĀTE

Pazemes ūdeņu dabiskā aizsargātība Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā pēc aktualizētā Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna 2016. - 2021.gadam galvenokārt atrodas virs zonas ar zemu piesārņojuma risku. Daugavpils pilsētas teritorija atrodas pazemes ūdensobjektā D10 ar labu pazemes ūdeņu kvantitatīvo stāvokli un labu ķīmisko kvalitāti.³³

Pazemes ūdeņu kvantitātes novērojumi tiek veikti stacijā „Grīva”. Stacijā tiek novērots augsts gruntsūdeņu nitrātu koncentrāciju piesārņojums, intensīvu ganību teritorijā, kur nitrātu koncentrācijas pārsniedz MK noteiktās pieļaujamās vērtības. Paaugstināšanās tika novērota

³²Daugavpils pilsētas Publiskais pārskats 2016.gads. www.daugavpils.lv

³³Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2015.

kopš 1980. gada sākuma un ilggadīgajā novērošanas periodā tā patstāvīgi pieauga, bet kopš 2005. gada nitrātu koncentrācijai novērojama samazināšanās tendence.³⁴

Pēc derīgo izrakteņu reģistra datiem, Daugavpils pilsētā atrodas 7 pazemes ūdeņu atradnes, no tām 5 tiek izmantotas, viena nedarbojas, bet par vienu no tām neuzrādās dati par tās izmantošanu. (tab.9).

Tabula:9 Pazemes ūdeņu atradnes Daugavpils pilsētā³⁵

NOSAUKUMS	VEIDS	PAZEMES ŪDEŅU IZPĒTES MĒRĶIS UN IZMANTOŠANAS IESPĒJAS	ATRADNES IZMANTOŠANA
Mežciems, Būvnieks	sālsūdens	Sanatorijas "Stroiteļi" ārstnieciskajām vajadzībām - procedūrām	Darbojas
Mežciems san.	sālsūdens	Sanatorijas "Mežciems" ārstnieciskajām vajadzībām - procedūrām	Neizmanto
Grīva	saldūdens	TM IeVP Grīvas cietuma ūdensapgādei	Darbojas
Ditton	saldūdens	AS "Ditton pievadķēžu rūpnīca" tehniskajai ūdensapgādei	Darbojas
Daugavpils depo	saldūdens	Daugavpils depo ūdensapgādei	Darbojas
Ķīmiķu ciemats	saldūdens	Nav informācijas	-
Kalkūni	saldūdens	Daugavpils centralizētajai ūdensapgādei; dzeramā ūdens ražošanai	Darbojas

Daugavpils pilsētas centralizēto ūdensapgādi nodrošina SIA „Daugavpils ūdens”. Regulāro ūdens kvalitātes kontroli veica akreditēta laboratorija “Daugavpils ūdens”, nodrošinot atlasīto ūdens provju mikrobioloģisko un ķīmisko testēšanu pēc 38 radītājiem. 2016. gadā dzeramā ūdens kvalitātes monitorings ir realizēts pilnā apjomā. Gada laikā dzeramā ūdens ražošanas un patērēšanas izmeklēšanas paraugu skaits ūdensgūtvēs un ūdens attīrīšanas iekārtās ir 1034 gab., ūdensapgādes tīklos – 134 gab., atbilstība esošajām normām tika apstiprināta 99,9 % gadījumos.³⁶

3.3.4. PELDVIETU ŪDENS KVALITĀTE

Daugavpils pilsētā 2017. gada peldsezonas laikā “Veselības inspekcijas” novēroto peldvietu sarakstā bija iekļautas trīs oficiālās peldvietas - Lielā Stropu ezera peldvietas (pilsētas peldvieta un peldvieta „Stropu vilnis”) un Šūņu ezera peldvieta. Peldsezonas laikā veiktajās peldūdens kvalitātes pārbaudēs netika konstatēts paaugstināts mikrobioloģiskais piesārņojums.³⁷

Lielā Stropu ezera peldvietām - pilsētas peldvietai un peldvietai „Stropu vilnis”, 2017. gadā tika piešķirts Zilais karogs. Daugavpils pašvaldība bija izpildījusi visus noteikumus, lai izpildītu vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības faktoros vides kvalitātes uzturēšanai un bioloģiskās daudzveidības aizsargāšanai, garantējot drošu atpūtu tīrā vidē.

Daugavpils pilsētas pašvaldība 2017. gadā veica arī neoficiālo peldvietu monitoringu:

- Ruģeļu ūdenskrātuves peldvieta,

³⁴Pārskats par virszemes un pazemes ūdeņu stāvokli 2016.gadā, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2017.

³⁵ Derīgo izrakteņu atradņu reģistrs, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, www.meteo.lv

³⁶Daugavpils pilsētas Publiskais pārskats 2016.gads. www.daugavpils.lv

³⁷Veselības inspekcija, peldūdens monitorings, <http://www.vi.gov.lv/>

- Stropaka ezera peldvieta,
- Porohovkas ezera peldvieta,
- Esplanādes ūdenskrātuves peldvieta,
- Zirgu ezera peldvieta,
- Plotičku ezera peldvieta,
- Mazā Stropu ezera peldvieta,
- Šūņu ezera peldvieta,
- Gubišes ezera peldvieta,
- Lielā Trikartu ezera peldvieta.

2017. gadā veicot monitoringu neoficiālajās peldvietās, netika konstatēts mikrobioloģiskais piesārņojums.³⁸

3.4. ŪDENSsAIMNIECĪBAS RAKSTUROJUMS UN IETEKME UZ VIDI

Ūdenssaimniecības pakalpojumus Daugavpils pilsētā nodrošina SIA „Daugavpils ūdens”, sniedzot pakalpojumus vairāk nekā 81 tūkst. iedzīvotāju, kā arī 500 uzņēmumiem un organizācijām.³⁹

ŪDENSAPGĀDE

Visas pilsētas apkāmes saņem dzeramo ūdeni tikai no pazemes avotiem – artēziskajiem urbumiem.

Ūdensapgādes pakalpojumus SIA „Daugavpils ūdens” nodrošina ar šādiem galvenajiem objektiem:

- Trīs ūdensgūtvēm ar 34 artēziskajiem urbumiem ar kopējo ražotspēju 41 tūkst. m³/dnn:
 - ✓ Ziemeļi (13 artēziskie urbumi, dziļums 76 - 160 m, jauda 30 tūkst. m³/dnn, 8 km garie cauruļvadi savieno ūdensgūtvēs urbumus ar ūdens attīrīšanas staciju),
 - ✓ Vīngri (18 artēziskie urbumi, dziļums 24 - 42 m, jauda 10 tūkst. m³/dnn),
 - ✓ Kalkūni (3 artēziskie urbumi, dziļums 180 - 190 m, jauda 690 m³/dnn);
- Ūdens attīrīšanas iekārtas:
 - ✓ „Ziemeļi” (attīra no dzelzs, mangāna, un amonija),
 - ✓ „Kalkūni” (attīra no dzelzs un amonija);
- 3 ūdens padeves stacijas pilsētas sadales tīklos;
- 7 tīra ūdens pazemes rezervuāri ar kopējo apjomu 14,3 tūkst.m³;
- 17 ūdens spiediena paaugstināšanas stacijas;
- Ūdensvadu sadales tīkli ar diametru no 50 līdz 600 mm un kopējo garumu 275 km.

Daugavpilī centralizēto ūdensapgādi nodrošina ūdens ieguve no trīs neatkarīgām ūdens ieguves sistēmām - Ziemeļi, Vīngri, Kalkūni.

³⁸Veselības inspekcija, peldūdens monitorings, [http:// www.vi.gov.lv/](http://www.vi.gov.lv/)

³⁹SIA „Daugavpils ūdens” Vidēja termiņa darbības stratēģija 2017. – 2020. gadam.

Ūdenssaimniecības attīstības ietvaros ūdensapgāde no pilsētas pamattīkla tiek nodrošināta Križu apkaimē, kur pirms tam ūdens ieguve notika no lokālās ieguves sistēmas, ko neapsaimniekoja SIA „Daugavpils ūdens”.

Vislielākā ūdensgūtve ir „Ziemeļi”, kura ar nepieciešamo ūdens daudzumu var nodrošināt visu pilsētu. Ūdensgūtvē „Vingri” ir īpaši augsta ūdens kvalitāte, ko var padot ūdensapgādes tīklā bez iepriekšējas sagatavošanas. Kalkūnu ciemā ūdens apgādi nodrošina ūdensgūtvē „Kalkūni” sistēma, kura ūdenssaimniecības attīstības ietvaros tika pilnībā rekonstruēta.

Ūdensapgādes kopējais tīklu garums sasniedz ~ 275 km. Ūdenssaimniecības attīstības projektu III kārtā izbūvēti un atjaunoti 37,8 km tīklu.

Lai gan ir veikti vairāki ūdenssaimniecības attīstības projekti, ūdensapgādes centralizētie pakalpojumi vēl aizvien nav pieejami – Vizbuļu, Dzintaru, Mežciema un Judovkas apkaimēs. Daļēji pie centralizētās ūdensapgādes ir pieslēgtas Niderkūnu, Ligiņišķu un Viduspoguļankas apkaimes.

Centralizētiem ūdensapgādes tīkliem ūdenssaimniecības aglomerācijas robežā var tikt pieslēgti, ja maģistrālie ūdensvada tīkli atrodas ne tālāk kā 50 (piecdesmit) m no zemes gabala robežas (tad pieslēgums uzskatāms, kā ūdensvada pievads).

SIA “Daugavpils Ūdens” kā prioritāti ūdenssaimniecības attīstībai uzskata ūdensapgādes tīklu būvniecību pilsētas Judovkas apkaimē, kam ir pieejams Eiropas Savienības fondu līdzfinansējums, kur uz šo brīdi notiek projektēšanas darbi, kuri tiek plānoti 2018.- 2019.g.

Ārpus Daugavpils pilsētas ūdenssaimniecības aglomerācijas robežas atrodas dažas pilsētas apkaimes, uz kurām būtu nepieciešams paplašināt ūdensapgādes tīklus. Vispirms būtu jāuzsāk ūdenssaimniecības paplašināšana Jaunās Forštadtes, Vecās Forštadtes un Viduspoguļankas (no Cēsu ielas puses) apkaimēs. Iespējamais projekta realizācijas periods 2020. - 2025.g

Ūdensapgādes tīklus Viduspoguļankas apkaimē jāplāno ar perspektīvu Mežciema apkaimes pieslēgšanai. Veicot komunikāciju izbūvi uz Mežciemu, iespējams jāizvērtē arī komunikāciju izbūvi apkaimēs Vizbuļi un Dzintari. Vienlaicīgi nepieciešams paredzēt centralizētās ūdenssaimniecības paplašināšanu Niderkūnu apkaimē. Projekta plānošanas periods 2025. - 2031.g.

Ūdenssaimniecības attīstībai Daugavpils pilsētā ir vajadzīgi lieli finanšu ieguldījumi, līdz ar to projektu realizācijai nepieciešams ES fondu atbalsts.

Ūdens kvalitātes patstāvīgo kontroli nodrošina SIA „Daugavpils ūdens” Ūdens kvalitātes kontroles laboratorija. Padotā ūdens kvalitāte atbilst MK noteikumiem Nr.235 „Dzeramā ūdens nekaitīguma un kvalitātes prasības monitoringa un kontroles kārtība”.⁴⁰

Ūdens Daugavpils pilsētā galvenokārt tiek izmantots komunālajām un sadzīves vajadzībām. Pilsētā pēdējos gados parādījusies tendence samazināties ūdens zudumiem (tab:10).

Tabula:10 Ūdens lietošana tūkst.m³ Daugavpils pilsētā⁴¹

GADS	KOPĀ	T.SK. RAŽOŠANAS VAJADZĪBĀM	T.SK. KOMUN., SADZĪVES VAJADZĪBĀM	ATGRIEZENISKĀS SISTĒMĀS	ŪDENS ZUDUMI
2013.	4177,012	332,802	3844,21	0,174	795,324

⁴⁰SIA „Daugavpils ūdens” Vidēja termiņa darbības stratēģija 2017. – 2020. gadam.

⁴¹ Valsts statistikas pārskats „Nr.2 – Ūdens”, VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, www.meteo.lv

GADS	KOPĀ	T.SK. RAŽOŠANAS VAJADZĪBĀM	T.SK. KOMUN., SADZĪVES VAJADZĪBĀM	ĀTGRIEZENISKĀS SISTĒMĀS	ŪDENS ZUDUMI
2014.	3928,708	338,775	3589,933	0,15	683,544
2015.	3721,629	280,538	3441,091	0,355	538,792
2016.	4008,722	272,417	3736,305	2,052	568,752

NOTEKŪDEŅU SAVĀKŠANA UN ATTĪRĪŠANA

Latvijas Republikas parakstītās starptautiskās vienošanās apkārtējās vides aizsardzības sfērā, ūdens resursu aizsardzības daļā īpaša uzmanība tiek veltīta notekūdeņu attīrīšanas kvalitātei. Daugavpilī notekūdeņu savākšanu, attīrīšanu un novadišanu veic SIA "Daugavpils ūdens" speciālisti. Viņu darbības galvenais mērķis ir nodrošināt notekūdeņu attīrīšanas iekārtu stabilu un efektīvu darbu un samazināt piesārņojošo vielu daudzumu Daugavā novadītos notekūdeņos.

Centralizētās kanalizācijas pakalpojumus SIA „Daugavpils ūdens” Daugavpils pilsētā nodrošina ar šādiem objektiem:

- Bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (jauda 22 tūkst.m³/dienn., maksimālo 50 tūkst.m³/dienn.), kas nodrošina mehānisku un dziļu bioloģisko attīrīšanu un dūņu apstrādi;
- 54 kanalizācijas sūkņu stacijas kopā ar galveno staciju „Kandava” (jauda 47 tūkst.m³/dienn.) un palu ūdeņu staciju „Šņūpe”;
- Kanalizācijas sadales tīkli 242 km no keta un dzelzsbetona caurulēm diametrā 100 - 1500 mm.

Daugavpils pilsētas kanalizācijas attīrīšanas iekārtas izvietotas pilsētas robežās un attīra ražošanas notekūdeņus no uzņēmumiem un organizācijām, iedzīvotāju saimnieciskos sadzīves notekūdeņus un lietus notekūdeņus no pilsētas centrālās daļas.

2009. gadā ekspluatācijā tika nodotas pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kuras nodrošina vairākas notekūdeņu attīrīšanas stadijas. Mehāniskā attīrīšana 4 reizes samazina suspendēto vielu daudzumu notekūdeņos. Bioloģiskās attīrīšanas fāzē pielietotie efektīvie paņēmieni vairākkārt samazina Daugavā novadīto piesārņojošo vielu saturu, bet nogulšņu (dūņu) apstrāde vairākas reizes samazina to apjomu.

Gandrīz visas 34 kanalizācijas sūkņu stacijas ir atjaunotas, bet 20 ir izbūvētas no jauna. Šņūpes palu pārsūkņēšanas stacija nodrošina pilsētas teritorijas aizsardzību palu periodā.

Pašteses kanalizācijas tīkli pilsētā sastāda 242 km, ūdenssaimniecības attīstības ietvaros izbūvēti un atjaunoti 52,3 km. Vēl aizvien centralizētās kanalizācijas pakalpojumi nav pieejami Vizbuļi, Dzintaru, Mežciema, Judovkas apkaimēs, bet daļēji pieejami Niderkūnu, Ligiņišķu un Viduspagoļankas apkaimēs.

Kopš 2016. gada uzņēmums SIA „Daugavpils ūdens” piedalās INTERREG Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programmas IWAMA projektā, kurā plānots veikt notekūdeņu attīrīšanas iekārtas energoauditu, notekūdeņu pārstrādes auditu un veikt investīcijas jaunajā notekūdeņu attīrīšanas iekārtas vadības sistēmā.

Saražotās dūņas tiek nodotas pārstrādei SIA „AD Biogāzes stacija”, bet uzņēmums meklē risinājumu, lai pilsētai būtu neatkarīgas iespējas dūņu pārstrādei. Viens no risinājumiem ir dūņu kompostēšanas laukuma ierīkošana, kuram ir izstrādāts skiču projekts, nepiesaistot konkrētai

vietai. Pašlaik Daugavpils NAI saražotās dūņas netiek pārstrādātas pilsētas teritorijā, bet nogādātas uz dūņu lauku Daugavpils novada teritorijā (Kašatniku ciemā, Naujenes pagastā).

Kontroli par notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmu (kontrolē par notekūdeņu sastāvu, attīrīšanas process efektivitāti, virszemes avotu stāvokli) veic SIA „Daugavpils ūdens” Ūdens kvalitātes kontroles laboratorija. Attīrīto notekūdeņu kvalitāte atbilst pēc visiem rādītājiem Latvijas normatīviem un ES Direktīvu prasībām.⁴²

No 2013. gada novadīto notekūdeņu apjoms katru gadu samazinājās, bet 2016. gadā atkal sāka pieaugt, kas varētu būt skaidrojams ar uzņēmējdarbības uzlabošanu un iedzīvotāju, kuriem pieejami centralizētās kanalizācijas pakalpojumi pieslēgšanos pie pilsētas kopīgās sistēmas (tab:11).

Tabula:11 Ūdens novadīšana tūkst.m³ Daugavpils pilsētā⁴³

GADS	NOVADĪŠANAS VIETU SKAITS (IZPLŪDES)	KOPĀ NOVADĪTIE NOTEKŪDEŅI	T.SK. AR ATT. NORM. TĪRI	T.SK. AR ATT. NORM. NETĪRI	T.SK. BEZ ATT. NORM. TĪRI	T.SK. BEZ ATT. NORM. NETĪRI	T.SK. LIETUS	T.SK. CITI
2013.	6	4674,235	4632,938	0	6,957	34,34	0	0
2014.	6	4396,013	4379,013	0	6,317	10,683	0	0
2015.	4	4083,816	3986,126	0	0	0	97,69	0
2016.	5	4359,616	4190,389	0	0	24,688	144,539	0

Pilsētas teritorijās, kurās netiek nodrošināti centralizētie notekūdeņu savākšanas pakalpojumi, tiek izmantoti individuālie notekūdeņu savākšanas un novadīšanas risinājumi vai notekūdeņi iesūcināti gruntī. Individuālās notekūdeņu savākšanas sistēmas ne vienmēr ir kvalitatīvas, kas rada piesārņojuma nonākšanu vidē.

Notekūdeņi no individuālo dzīvojamo māju notekūdeņu krājrezervuāru tvertnēm jāizved uz tuvākām bioloģiskām NAI. Nodrošinot decentralizētās kanalizācijas sistēmas savākto notekūdeņu un ar tiem saistīto atkritumu (fekālo notekūdeņu) savākšanu, videi drošu transportēšanu un utilizēšanu atbilstoši vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām.

Draudus ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstībai Daugavpils pilsētā, līdzīgi kā visā Latvijas teritorijā rada uzturēšanai patstāvīgi nepieciešamie apjomīgie ilgtermiņa ieguldījumi un esošās infrastruktūras, tehnikas un materiālu novecošanās.

Lai gan Daugavpils pašvaldība veic būtiskus ieguldījumus pilsētas centralizētās ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas infrastruktūras attīstībā, iedzīvotāji lēni pieslēdzas jaunizveidotajiem ūdensapgādes tīkliem, kā iemesls tiek minēts augstās pieslēgšanās izmaksas. SIA „Daugavpils ūdens”, lai veicinātu iedzīvotāju pieslēgšanos, rīko informācijas kampaņas, palīdz izstrādāt pieslēgšanās shēmas, pieslēgumu būvniecībai izmanto atvieglotu cenu politiku. Pašvaldība apstiprinājusi saistošos noteikumus par līdzfinansējuma piešķiršanu nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai ūdensapgādei vai kanalizācijas sistēmai.

3.5. ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Daugavpils pilsētā veic SIA “Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija”.

⁴²SIA „Daugavpils ūdens” Vidēja termiņa darbības stratēģija 2017. – 2020. gadam.

⁴³ Valsts statistikas pārskats „Nr.2 – Ūdens”, VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, www.meteo.lv

SIA "Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācijas" apsaimniekotajā šķīrto atkritumu savākšanas laukumā Līginišķu ielas rajonā, Daugavpils pilsētas iedzīvotājiem tiek nodrošināta iespēja bez maksas nodot sašķīrotos atkritumus. Atkritumu šķīrošana un iepakojuma nodošana šķīrošanas laukumos ļauj samazināt juridisko un fizisko personu kopējo nododamo atkritumu daudzumu, kā arī samazināt atkritumu apsaimniekošanas izmaksas. Inženiertehniskās apgādes objekts atkritumu savākšanai tika izveidots 2015. gadā. Tas ir pirmais šāda veida laukums pilsētā, ar kura izbūvi pašvaldība cer samazināt stihisko izgāztuvju skaitu un kopējo nododamo atkritumu daudzumu atkritumu apsaimniekotājam, kā arī videi radīto piesārņojumu. Uzbūvējot šķīrošanas laukumu, Daugavpils pilsēta ir iesaistījusi dalītās atkritumu savākšanas sistēmā.

Savākšanas laukumā tiek pieņemts šāda veida sašķīrotais materiāls, kas ir derīgs otrreizējai pārstrādei:

- ✓ Stikla iepakojums;
- ✓ Plastikāta un PET;
- ✓ Papīra un kartona iepakojums;
- ✓ Metāla iepakojums;
- ✓ Liela izmēra atkritumi;
- ✓ Citas nederīgas elektriskās un elektroniskās iekārtas;
- ✓ Nolietotas riepas.

Sašķīrotos atkritumus pilsētas iedzīvotājiem ir iespēja nodot arī atkritumu poligonā "Ciniši", kas atrodas Daugavpils novada Dēmenes pagastā, kur bez maksas var nodot šādus jau iepriekš sašķīrotus atkritumu veidus:

- ✓ Kartons, papīrs;
- ✓ Stikla iepakojums;
- ✓ Plastikāta un PET iepakojums;
- ✓ Metāla iepakojums.

Būvniecībā un ar to saistītajos procesos radušos būvniecības atkritumus, kurus pēc to tālākas apstrādes var izmantot kā otrreiz izmantojamus materiālus, pilsētā pieņem SIA „Eko Latgale”. Metāllūžņu nodošanas iespējas pilsētā nodrošina uzņēmumi – SIA „Rusun”, SIA „Daugmeteks”, SIA „Dioferr”, SIA „Fero M”, SIA „Kare Pluss”, SIA „Latgales metāls”, SIA „ZZAO Systems”.

Ar Valsts statistikas pārskatu 'Nr.3-Atkritumi' 2016. gadā Daugavpils pilsētā atskaitījās 139 organizācijas. Radītais atkritumu apjoms 2016. gadā salīdzinot ar pēdējiem gadiem pilsētā samazinās (tab:12). Lai gan savākto bīstamo un sadzīves atkritumu apjoms palielinās, tas ir mazāks nekā radīto atkritumu apjoms, kas var norādīt uz aktīvāku atkritumu šķīrošanu un nodošanu pārstrādei. Atsevišķas organizācijas, kuru darbības rezultātā rodas bīstamie atkritumi, ne vienmēr tos nodod, bet uzglabā.

Tabula:12 Radītais un savāktais atkritumu apjoms Daugavpils pilsētā⁴⁴

GADS	RADĪTAIS		SAVĀKTAIS	
	BĪSTAMIE DAUDZUMS (T)	SADZĪVES (T)	BĪSTAMIE DAUDZUMS (T)	SADZĪVES (T)
2016.g.	1908	32851	1087	27209
2015.g.	2178	43739	838	26485
2014.g.	3389	46420	816	61827
2013.g.	3002	35707	959	103688

Daugavpilī jāturpina attīstīt iedzīvotāju vides izglītības līmenis par atkritumu šķīrošanas nozīmīgumu un māsaimniecībās saražotā atkritumu daudzuma apjoma samazināšanu.

⁴⁴Valsts statistikas pārskats 'Nr.3-Atkritumi', VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", www.meteo.lv

3.6. PIESĀRŅOTAS UN POTENCIĀLI PIESĀRŅOTAS VIETAS

Pēc LVGMC datu bāzes „Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs”, Daugavpils pilsētas teritorijā reģistrētas deviņas vietas, kas nav potenciāli piesārņotas, 24 potenciāli piesārņotas vietas un trīs piesārņotas vietas - Daugavpils siltumcentrāle Nr. 2, VAS "Latvijas dzelzceļš" LRC "Lokomotīvu serviss" un AS "Lokomotīve" (skat.1.pielikums).⁴⁵

Daugavpils siltumcentrāle Nr. 2 atrodas Daugavpils pilsētas Čerepovas apkaimē, Silikātu ielā 8. Siltumcentrāle veic siltuma ražošanu, tās pārvadi un realizāciju. Blakus atrodas Lokomotīvu remonta rūpnīca. Pētījumi teritorijā veikti 1993. - 1994. gados 7 novērošanas urbumos, konstatēts piesārņojums ar naftas produktiem 859 mg/l. 2007. gadā viens urbums (Nr.5), kurā nebija piesārņojuma, tika tamponēts. Kopš 2009. gada šajā siltumcentrālē mazuts kā kurināmais netiek izmantots, bet 2012. gadā atlikušie mazuta krājumi tika pārvesti uz siltumcentrāli Nr.1, kur tiek uzglabāts Valsts rezerves mazuts. PAS "Daugavpils siltumtīkli" savās teritorijās divas reizes gadā veic pazemes ūdeņu monitoringu⁴⁶.

VAS "Latvijas dzelzceļš" LRC "Lokomotīvu serviss" Lokomotīvu depo slēgta naftas produktu izgāztuve, Preču ielā 2. Bijušais dīķis pilsētas ZR daļā, kurš 20.gs. 50-60 gados tika izmantots kā pārstrādāto naftas produktu rezervuārs. 6 urbumos novērots pazemes ūdeņu piesārņojums ar peldošiem naftas produktiem. 2000. gadā SIA „Pētnieks” un SIA „Balt-Ost-Geo” sastādīja jaunu programmu gruntsūdens piesārņojuma izpētei un sanācijas projekta izstrādei. Tiek veikts gruntsūdeņu monitoring. Būtu nepieciešams veikt vietas sanāciju.⁴⁷

Piesārņotajā vietā - AS "Lokomotīve", šobrīd AS „Daugavpils Lokomotīvu Remonta Rūpnīcas” teritorijā Marijas ielā 1 tika konstatēts naftas produktu piesārņojums un peldošu naftas produktu slānis. Pēc B kategorijas piesārņojuma atļaujas grozījumu datiem (lēmums Nr.DA14VL0163) Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālā vides pārvalde grunts un pazemes ūdeņu piesārņojuma novēršanai rūpnīcas teritorijā, paredzēja tajā sanācijas darbu uzsākšanu 2015. gadā.⁴⁸

2017. gadā AS „VentEko” noslēdza līgumu ar AS “Daugavpils lokomotīvu remonta rūpnīca” par grunts piesārņojuma izplatības izpētes veikšanu uzņēmuma teritorijā Marijas ielā 1, Daugavpilī, kuras ietvaros veikti šādi pasākumi:

- ✓ teritorijas apsekošana,
- ✓ izpētes zondēšana grunts piesārņojuma pakāpes noteikšanai,
- ✓ grunts paraugošana,
- ✓ gruntsūdens līmeņa un naftas produktu peldošā slāņa biezuma mērījumi,
- ✓ grunts paraugu analizēšana akreditētā laboratorijā,
- ✓ rezultātu apkopošana un pārskata par izpildītajiem darbiem sagatavošana.

Teritorijā konstatēts augsts grunts un gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem un smagajiem metāliem, par ko liecina iepriekš veiktie pētījumi, bet pēdējos gados veiktie monitoringa rezultāti norāda uz nozīmīgu šo produktu satura samazināšanos, lai gan sanācijas darbi teritorijā tika veikti minimāla apjomā (naftas produktu peldoša slāņa savākšana rūpnieciskajā kanalizācijā, kas kalpo kā gruntsūdens drenāžas).

Grunts piesārņojums, kurā dominē dīzeļdegviela, konstatēts zonās dienvidrietumu teritorijas daļa (SIA “Eliks” uzbūvētā angāra apgabalā) un austrumu daļā gar dzelzceļa sliedēm pretī degvielas

⁴⁵Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs, VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", www.meteo.lv

⁴⁶Daugavpils pilsētas attīstības programma 2014.-2020.gadam, Vides pārskats.

⁴⁷Daugavpils pilsētas attīstības programma 2014.-2020.gadam, Vides pārskats.

⁴⁸Vides pārraudzības valsts birojs, www.vpvb.gov.lv

sūkņu ēkai. Grunts piesārņojums, kurā dominē eļļa, konstatēts gandrīz visā izpētes teritorijā, galvenokārt gar pazemes komunikācijām (šāda veida piesārņojums konstatēts ī blakus esošajā teritorijā (PAS "Daugavpils siltumtīkli")). Grunts piesārņojums, kurā dominē mazuts, konstatēts teritorijas ziemeļrietumu daļa, kur tika veikta mazuta izkraušana un uzglabāšana (šāds piesārņojums konstatēts arī PAS "Daugavpils siltumtīkli" teritorijā).

Izpētes laikā izpētīts, ka ar naftas produktiem piesārņota grunts teritorijā aizņem ~32 930 m² lielu platību, bet stipri piesārņotās grunts teritorija sasniedz ~25 600 m². Teritorijā esošais piesārņojums pārsniedz vides kvalitātes normatīvu robežlielumu un var apdraudēt cilvēku veselību.

Pārskatā iekļautajā teritorijas sanācijas darbu veikšanas plānā tiek paredzēti šādi pasākumi:

- ✓ neatliekamie pasākumi;
- ✓ sanācijas darbu programmas sagatavošana un finansējumu avotu piesaiste;
- ✓ grunts attīrīšanas sanācijas pasākumi;
- ✓ ilgtermiņa vides atveseļošanas pasākumi;
- ✓ vides kvalitātes kontroles pasākumi.⁴⁹

Lai spriestu par piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu ietekmi uz vidi un iedzīvotāju veselību, nepieciešama visu Daugavpils pilsētā esošo piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu detalizētāka izpēte un vietu raksturojums. Izrietot no tā, veicama turpmāka rīcība teritoriju sakopšanā un sanācija.

⁴⁹Pārskats par grunts piesārņojuma izplatības izpētes rezultātiem AS "Daugavpils lokomotīvu remonta rūpnīca" teritorijā Daugavpilī, SIA „VentEko”, 2017.

3.7. RĪSKA TERITORIJAS UN OBJEKTI

3.7.1. RŪPNIECISKĀS DARBĪBAS RĪSKA UN TRANSPORTA RĪSKA OBJEKTI

Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā atrodas sekojoši objekti, kuri pakļauti MK 2016. gada 1. marta noteikumu Nr. 131 „Rūpniecisko avāriju rīska novērtēšanas kārtība un rīska samazināšanas pasākumi” prasībām:

- ✓ SIA „Latvijas propāna gāze” Latgales reģiona pārvalde (Jelgavas ielā 2);
- ✓ SIA „Intergaz” sašķidrinātās gāzes termināls (Valņu iela 30);
- ✓ SIA „CCT” naftas bāze (Spaļu iela 12),
- ✓ SIA „LDZ ritošā sastāva serviss” Lokomotīvu remonta centra Daugavpils ražotne (2. Preču iela 30);
- ✓ SIA „Aģentūra Latvijas ceļš” Daugavpils naftas bāze (Jelgavas iela 2a).⁵⁰

Uzskaitītajos objektos atrodas bīstamas vielas un saskaņā ar normatīvo aktu prasībām par rūpniecisko avāriju rīska novērtēšanas kārtību un rīska samazināšanas pasākumiem, uzņēmumiem jāizstrādā rūpniecisko avāriju novēršanas programmas. Lai pēc iespējas tiktu samazinātas līdz minimumam sekas rūpnieciskās avārijas gadījumā, ap objektiem ir noteiktas drošības aizsargjoslas, ierobežojumi blīvas dzīvojamās apbūves veidošanai, publiskajai apbūvei, kā arī ražošanas un komercdarbības objektu ar lielu strādājošo skaita izvietojumam.⁵¹

Valsts nozīmes paaugstinātas bīstamības objekti Daugavpils pilsētā:

- ✓ Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras objekts Daugavpils stacija (Stacijas iela 28);
- ✓ Laboratorija, kurā var tikt izmeklēti paraugi 3. rīska grupas bioloģisko aģentu noteikšanai - Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts „BIOR”, Latgales reģionālā laboratorija (Varšavas iela 21).⁵²

Reģionālās nozīmes paaugstinātas bīstamības objekts:

- ✓ Objekts kurā atrodas elektromagnētisko lauku izstarojošās lieljaudas iekārtas ar jaudu no 10 KW līdz 1 MW - Daugavpils radio un televīzijas stacija (Drujas iela 38a).⁵³

Daugavpils pilsētas teritoriju šķēros naftas un naftas produktu vadi „Polocka - Ventspils”, kuru avārijas vai nelegālas pieslēgšanās gadījumā var tikt piesārņota apkārtējā vide. Pilsētā atrodas arī maģistrālais gāzes vads „Rīga - Daugavpils”.

Nacionālās nozīmes paaugstinātas bīstamības transporta rīska teritorijas noteiktas:

- ✓ valsts galvenais autoceļš A 13 Krievijas robeža (Grebņeva) - Rēzekne - Daugavpils - Lietuvas robeža (Medumi);
- ✓ stratēģiskās (valsts) nozīmes dzelzceļa līnijas „Indra - Daugavpils - Krustpils - Rīga”, „Kārsava - Rēzekne-1 - Daugavpils - Eglaine”.

Paaugstinātas bīstamības zonas ir dzelzceļa mezgls Daugavpilī uz dzelzceļa tiltiem, vienlīmeņa dzelzceļa pārbrauktuvēm, kur dzelzceļš krustojas ar autoceļiem. Šajos objektos, pieaugot avārijas bīstamības iespējamībai, notikuma sekas var mainīties no nenožīmīgām līdz katastrofālām, ņemot

⁵⁰ Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālā vides pārvaldes dati.

⁵¹ Daugavpils pilsētas attīstības programma 2014.-2020.gadam, Vides pārskats.

⁵² Valsts nozīmes paaugstinātas bīstamības objekts, Valsts civilās aizsardzības plāna 3.pielikums, 2016.g.

⁵³ Reģionālās nozīmes paaugstinātas bīstamības objekts, Valsts civilās aizsardzības plāna 3.pielikums, 2016.g.

vērā to, ka bīstamās kravas pārvadā arī čaur blīvi apdzīvotām vietām, ražošanas teritorijām, radot apdraudējumu cilvēku veselībai un videi.⁵⁴

No 2017. līdz 2021. gadam Daugavpils pilsētā ir plānota VAS „Latvijas dzelzceļš” gan Daugavpils šķirošanas stacijas, gan Daugavpils pieņemšanas parka un tam piebraucamo ceļu attīstības projekti, kuru ietvaros tiks arī paaugstināta satiksmes drošība, apkārtējās vides piesārņojuma riska mazināšana, iedzīvotāju dzīves kvalitātes, mobilitātes un drošības uzlabojums.⁵⁵

Potenciāli bīstamākais kodolobjekts Daugavpils pilsētai ir Ignalinas atomelektrostacija, jo pilsēta daļēji atrodas 30 km neatliekamo aizsardzības pasākumu plānošanas zonā atomelektrostaciju. Radioaktīvā piesārņojuma ātrums atkarīgs no vēja ātruma un valdošā dienvidu, dienvidrietumu un rietumu vēja virziena un var sasniegt pilsētu īsā laikā.⁵⁶

3.7.2. APPLŪSTOŠĀS TERITORIJAS

Daugavpils pilsētas teritorija ir iekļauta Nacionālās nozīmes plūdu riska teritorijās Daugavas upju baseina apgabalā, kas pakļautas nozīmīgam plūdu riskam.

Pilsētas teritorijā nopietnas sekas var radīt ne tikai Daugavas upes, bet arī esošo ezeru ūdenslīmeņa celšanās. Ievērojamu teritorijas applūšanu var izraisīt strauja sniega kušana, ilgstošas lietusgāzes, ledus sastrēgumi, dambju pārrāvumi un izskalojumi paaugstinot ūdenslīmeni ar tām saistītajos ezeros.

Apkaimes, kas atrodas Daugavas krastos, daļēji atrodas arī upes palienē. Pilsētā palienes applūšana sākas pie ūdens līmeņa 91,93 m LAS (91.80 m BS), līdz ar to apkaimes, kuras atrodas palienē applūšanas riskam ir pakļautu ar augstu varbūtību.

Applūstošās teritorijas platība Daugavpilī, atkarībā no plūdu varbūtībām:

- ✓ 2,94 km² applūstošās teritorijas plūdus ar lielu varbūtību (10% vai reizi 10 gados);
- ✓ 8,23 km² applūstošās teritorijas plūdus ar vidēju varbūtību (1% vai reizi 100 gados);
- ✓ 9,01 km² applūstošās teritorijas plūdus ar mazu varbūtību (0.5% vai reizi 200 gados).

Daugavas ūdens līmenis 2013. gadā pārsniedza „bīstamu” atzīmi 93.43 m, kā rezultātā applūda gan Grīvas apkaimes ielas, gan vairākas mājas upes kreisajā krastā – no krastmalas līdz Nometņu ielai.⁵⁷

Ūdens plūdu apdraudētās teritorijas Daugavpils pilsētā ir Lauceses upes abās pusēs esošajās zemienēs un Daugavas ūdeņu applūstošajās teritorijās. Galvenokārt pilsētas ziemeļu daļā un abpus Daugavai šādos pilsētas apkaimēs - Kalkūni (ziemeļu daļā), Judovka, Grīva, Niderkūni, Ruģeļi, Gajoks, Centrs, Mežciems (ziemeļrietumu daļā).⁵⁸

No plūdiem Daugavpils pilsētu aizsargā 19. gs. izbūvētais un 20. gs. 30. gados pagarinātais dambis Daugavas labajā krastā. 20. gs. 30. gados tika uzcelti arī nelieli dambji gar Lauceses upīti, kas daļēji novērsa Grīvas applūšanu. 2013. gada beigās ir izbūvēts aizsargdambis, kas no applūšanas pasargā

⁵⁴Valsts civilās aizsardzības plāns 2016.g.

⁵⁵ES projekti, 2014.-2020.plānošanas perioda projekti, www.ldz.lv

⁵⁶Valsts civilās aizsardzības plāns 2016.g.

⁵⁷Daugavas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.-2021.gadam, VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", www.meteo.lv.

⁵⁸Daugavas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.-2021.gadam, VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", www.meteo.lv.

Grīvas kapus.⁵⁹ Šūņupes palu pārsūknēšanas stacija arī nodrošina pilsētas teritorijas aizsardzību palu periodā.

Daugavas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plānā 2016. - 2021. gadam Daugavpils pilsētā kā preventīvi, gatavības un aizsardzības pasākumi noteikti Daugavpils pilsētas un piegulošo teritoriju aizsardzībai nepieciešamo pasākumu izstrāde un īstenošana, t.sk. Daugavas gultnes pārtīrīšana no sanesumiem, pilsētas aizsargdambju pārbūve, aizsargdambja Nometņu ielā būvēšana.⁶⁰ Pilsētā veikta priekšizpēte "Plūdu un krasta erozijas risku samazināšanas iespējām Daugavpilī". Izstrādāts minimālā sastāvā būvprojekts „Plūdu un krasta erozijas risku samazināšanas iespējas Daugavpilī. Aizsargdambja būvniecība Daugavas upes labajā krastā, Nometņu ielas rajonā, Daugavpilī”.

Applūstot teritorijām var tik nodarīts kaitējums videi, applūstot piesārņojošiem avotiem, Daugavpils teritorijā, kā VAS "Latvijas dzelzceļš" LRC "Lokomotīvu serviss" un Grīvas cietuma kokapstrādes iekārta. Daugavpils notekūdeņu attīrīšanas iekārtas atrodas ārpus plūdu riska teritorijas.⁶¹

Lielākajā daļā pilsētas gruntsūdeņu līmenis svārstās no 2 līdz 5 m, līmeņa svārstības, lielākoties ir atkarīgas no Daugavas un ezeru ūdens līmeņa, pavasaros un rudenos purvainākās teritorijas applūst.

Teritorijas ar ļoti nestabilām gruntīm arī pieskaitāmas pie applūšanas riska teritorijām, kuras ir pārpurvotas un bez inženiersagatavošanas nevar tikt izmantotas apbūvei.

Tās ir gan applūstošās teritorijas, gan teritorijas ar paaugstinātu gruntsūdeņu līmeni:

- ✓ Cietoksnim piegulošās teritorijas;
- ✓ Niderkūnu pļavas;
- ✓ Šūņūnai piegulošās teritorijas;
- ✓ Zirgežera un Plocini ezeru krastu teritorijas;
- ✓ Čerepovas dūņainā apkārtnē.⁶²

3.7.3. DEGRADĒTĀS TERITORIJAS

Degradētās teritorijas pilsētā samazina pilsētvides kvalitāti un rada vides piesārņojuma draudus.

Daugavpils pilsētas teritorijā atrodas vairākas degradētās teritorijas:

- ✓ bijušā „Daugavpils gaļas kombināta” rūpnieciskā teritorija Križos;
- ✓ bijušā uzņēmuma „Mežciems D” teritorija Vizbuļu ielā;
- ✓ bijušā uzņēmuma „Daugavpils zieds” teritorija Forštadtē;
- ✓ bijušās karavīru teritorijas aiz cietokšņa Lidotāju ielā;
- ✓ bijusī sanatorija „Mežciems”;
- ✓ bijusī autoremonta rūpnīca Motoru ielā;
- ✓ bijušās Ķīmiskās šķiedras rūpnīcas teritorija - pilsētas Ziemeļu industriālais rajons;
- ✓ sakņu dārzi gar Rīgas - Daugavpils šoseju;
- ✓ garāžas Balvu ielā;

⁵⁹ Daugavas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.-2021.gadam, VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", www.meteo.lv.

⁶⁰ Daugavas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.-2021.gadam, VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", www.meteo.lv.

⁶¹ Daugavas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.-2021.gadam, VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", www.meteo.lv.

⁶² Daugavpils pilsētas vides rīcības programma 2012.-2016.g., 2012. gads.

- ✓ bijušā piena kombināta teritorijās Čerepovas rūpnieciskajā zonā;
- ✓ kvartāli Gajokā;
- ✓ stihiski veidotās nesankcionētās izgāztuves u.c.

Būtiski ir pilsētā veicināt degradēto teritoriju revitalizāciju un iesaistīšanu pilsētas attīstības aprītē. Pirmkārt investoriem piedāvājot jaunas ražošanas apbūves veidošanai jau pirms tam ražošanai izmantotās teritorijās. Vairāk iesaistīt degradēto teritoriju īpašniekus sakārtot savus īpašumus.

3.8. IESPĒJAMĀS IZMAINĀS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS

DAUGAVPILS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMS ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kura izstrādes laikā apkopojot aktuālo pieejamo informāciju par pilsētas teritoriju, tiek plānota vienota teritorijas turpmākā izmantošana, atbilstoši valstī spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un paredzētas iespējamās vides problēmas.

Pašlaik spēkā esošais Daugavpils pilsētas teritorijas plānojums 2006.-2018.g. (ar 2009.g. grozījumiem) nav izstrādāts atbilstoši pašlaik spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem - 14.10.2014. MK noteikumiem Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”, 30.04.2013. MK noteikumiem Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” un valsts informācijas sistēmā - Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma (TAPIS)⁶³ ar tajā noteikto visā valstī vienoto funkcionālo zonu klasifikāciju un atļautajiem teritorijas izmantošanas veidiem.

Neizstrādājot jauno DTP2031, netiktu izvērtētas un pārskatītas, kur nepieciešams, funkcionālās zonas un nosacījumi dzīvojamās, publiskās, ražošanas u.c. apbūves un tehniskās infrastruktūras veidošanai un attīstībai pilsētas teritorijā. Atbilstoši esošajiem pētījumiem, jaunākajiem transporta infrastruktūras attīstības projektiem, iedzīvotāju un uzņēmēju priekšlikumiem, institūciju nosacījumiem un citiem izstrādes uzdevumiem, netiktu aktualizēta pašvaldībai nozīmīgu nozaru un jomu attīstība - transports, uzņēmējdarbības un ražošanas teritorijas, pakalpojumu, publiskās un zaļās teritorijas, vides ilgtspēja, inženierkomunikāciju infrastruktūras nodrošinājums u.c.

Plānošanas dokumentā netiktu iestrādāti arī aktuālie risinājumi vides situācijas uzlabošanai, iespējamā vides riska un piesārņojuma novēršanai vai mazināšanai, degradēto teritoriju un objektu sakārtošanai, valsts un vietējas nozīmes vērtīgās kultūrvēsturiskās apbūves, bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju un objektu aizsardzībai, pilsētas zaļo un zilo dabas struktūru saglabāšanai pilsētnieku un viesu atpūtai utml.

Valstī vienotu normu neesamība traucētu nacionālās nozīmes attīstības centra - Daugavpils pilsētas tautsaimniecības un infrastruktūras attīstību, kā arī apgrūtinātu informācijas saņemšanu par nekustamo īpašumu izmantošanu investoriem, uzņēmējiem un iedzīvotājiem. Neērtības sagādātu transporta mezglu, ielu un pievedceļu, elektroapgādes, gāzes, ūdenssaimniecības un citu infrastruktūras objektu plānošana. Iespējams, ka tuvu dzīvojamām zonām, bioloģiski, kultūrvēsturiski un ainaviski nozīmīgām teritorijām tiktu izvietoti jauni ražošanas objekti ar būtisku ietekmi uz vidi un iedzīvotāju veselību. Netiktu noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem ar konkrētām prasībām saimnieciskās darbības ierobežošanai, apbūvei, vides risku samazināšanai, iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes nodrošināšanai, pašvaldības kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanai u.c.

Likumdošana nosaka, ka vietējās pašvaldības kompetencē ietilpst izstrādāt un apstiprināt teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, kā arī koordinēt un uzraudzīt šo plānošanas

⁶³ MK noteikumi Nr.392 "Teritorijas attīstības plānošanas sistēmas noteikumi" (08.07.2014.)

dokumentu īstenošanu. Svarīgi teritorijas attīstības plānošanas jomā sekot līdzi normatīvo aktu izmaiņām vai nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības projektiem un nepieciešamības gadījumā veikt teritorijas plānojuma grozījumus vai izstrādāt lokālplānojumus, detālplānojumus un tematiskos plānojumus.

Teritorijas plānojuma neesamība izraisītu nesaskaņas un likumu pārkāpumus vides aizsardzībā, aizsargjoslu, servitūta izmantošanā, dabas resursu ieguvē, u. c. valsts un pašvaldības pārziņā (skat.tab.13).

Tabula:13 Teritorijas plānojuma neesamības novērtējums

ESOŠĀ SITUĀCIJA DAUGAVPILS PILSĒTĀ	REZULTĀTS, JA TERITORIJAS PLĀNOJUMS NETIEK ĪSTENOTS
Iedzīvotāji, zemes īpašnieki/nomnieki, uzņēmēji, investori u.c. nevar iegūt informāciju vienotajā Latvijas Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā (TAPIS) https://geolatvija.lv par nekustamajā īpašumā atļauto izmantošanu (funkcionālo zonējumu, teritorijām ar īpašiem nosacījumiem, transporta infrastruktūras izbūvei rezervētajām teritorijām u.c.), apbūves veidošanas nosacījumiem, aprobežojumiem un apgrūtinājumiem zemes vienības/u attīstībai.	Nav pieejama informācija vienotajā Latvijas Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā (TAPIS) https://geolatvija.lv . Tiek pieļauta iespēja attīstīt saimniecisko darbību nepiemērotās teritorijās.
Pilsētas teritorijā nav noteiktas un attēlotas aktuālās vides un dabas resursu, ekspluatācijas, sanitārās, un drošības aizsargjoslas, vides riska teritorijas un citi apgrūtinājumi.	Iespējamās likumā neparedzētas darbības aizsargjoslu un citās apgrūtinātajās teritorijās.
Nav pārskatīti nosacījumi apbūves blīvumam, ēku augstumam utml.	Ir iespēja būvēt pilsētas ainavā neiederīgas ēkas un būves, kas pazemina gan visas pilsētas ainavas kvalitāti, gan atsevišķu blakus esoša īpašuma vērtību.
Īpašniekam/nomniekam nav nodefinēta atbildība par īpašuma sakopšanu un degradēto teritoriju un objektu rekultivāciju un sanāciju.	Nav noteiktas degradētās teritorijas un objekti, nosacījumi (rekultivācija, sakopšana) pirms jaunas darbības uzsākšanas. Bijušo ražošanas korpusu u.c. grausti un neapsaimniekotās teritorijas, vizuāli mazina pilsētas ainavisko pievilcību, vides un dzīves kvalitāti.

Nozīmīgākās teritorijas plānojuma saistošās daļas ir **GRAFISKĀ DAĻA**, kurā noteikts funkcionālais zonējums/apakšzonējums, teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN) un apgrūtinātās teritorijas un objekti un **TERITORIJAS IZMANTOŠANAS UN APBŪVES NOTEIKUMI (TIAN)**, kuros noteiktas gan vispārīgās prasības teritorijas izmantošanai visā Daugavpils pilsētas teritorijā, gan konkrēti nosacījumi atļautajai apbūvei un apbūves rādītājiem, labiekārtojumam, saimnieciskajai darbībai katrā atsevišķā funkcionālā zonā/apakšzonā, teritorijā ar īpašiem noteikumiem (TIN). Tās nosprauž gan pilsētas dzīvojamo kvartālu, gan industriālo zonu un publiskās apbūves turpmāko attīstību, gan zaļo struktūru (pilsētas parku, mežaparku, mežu, aizsargstādījumu, krastmalu) un zilo struktūru (publisko u.c. ūdeņu - Daugavas, ezeru) atļauto izmantošanu un pieejamības nodrošināšanu sabiedrībai.

Funkcionālais zonējums/apakšzonējums un tajā atļautā izmantošana tiek noteikta, izvērtējot kopsakarībās sociāli - ekonomiskos un vides apstākļus. Atļautajai izmantošanai ir jābūt līdzsvarā ar bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, bet vienlaicīgi jāveicina arī nacionālas nozīmes

attīstības centra Daugavpils ekonomiskā attīstība, atbilstoši augstākstāvošo starptautisko, nacionālo, reģionālo un vietējo attīstības plānošanas dokumentu nostādnēm.

4. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTS VAR BŪTISKI IETEKMĒT

4.1. BIOLOĢISKĀ DAUDZVEIDĪBA UN POTENCIĀLĀS ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS UN OBJEKTI

Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā nav izveidota neviena īpaši aizsargājamā dabas teritorija (noteikta ar normatīvo aktu), bet pilsētā esošie dabiskie biotopi un pat atsevišķas būves nodrošina pilsētā augstu bioloģisko daudzveidību. Sastopamas aizsargājamās zīdītāju, putnu, augu un kukaiņu sugas. Pilsētā esošo dabas vērtību aizsardzību nosaka Latvijas Republikas un Eiropas Kopienas likumdošana, kā arī citas starptautiskās saistības.

AIZSARGĀJAMI KOKI

Pēc MK 16.03.2010. noteikumiem Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” jebkurš koks, kurš 1,3 m augstumā no sakņu kakla sasniedzis 2.pielikumā norādīto sugai atbilstošo apkārtmēru, tiek uzskatīts par dabas pieminekli - dižkoku.

Pēc pieejamajiem datiem dabas datu pārvaldības sistēmā „Ozols”, Daugavpils pilsētā uzskaitīti 47 aizsargājami koki. No tiem 36 valsts nozīmes aizsargājami koki, viens potenciālais valsts nozīmes aizsargājamais koks un desmit kokiem pagaidām nav definēts statuss. Pēc koku sugas pilsētā visvairāk ir aizsargājami koki – Pensilvānijas osis, parastā priele, melnalksnis un Kanādas papele (skat.tab.14).

Tabula:14 Aizsargājami koki Daugavpils pilsētā⁶⁴

NR.P.K.	KOKA SUGA	VĒRTĪBU KATEGORIJA	ATRAŠANĀS VIETA
1.	Baltā apse	Valsts nozīmes	Daugavas iela, upes krastā
2.	Baltā Robīnija	Valsts nozīmes	Krāslavas iela 58/61
3.	Baltā Robīnija	Valsts nozīmes	A. Pumpura iela 137
4.	Kanādas papele	Valsts nozīmes	Latgales zoodārza teritorija
5.	Kanādas papele	Valsts nozīmes	Birkeņu iela
6.	Kanādas papele	Valsts nozīmes	Birkeņu iela
7.	Kanādas papele	Valsts nozīmes	Odu iela
8.	Kanādas papele	Valsts nozīmes	Daugavas iela
9.	Kanādas papele	Valsts nozīmes	Mežciema apkaime
10.	Melnalksnis	Valsts nozīmes	18. novembra ielas rajons
11.	Melnalksnis	Valsts nozīmes	18. novembra ielas rajons
12.	Melnalksnis	Valsts nozīmes	18. novembra ielas rajons
13.	Melnalksnis	Valsts nozīmes	18. novembra ielas rajons
14.	Melnalksnis	Valsts nozīmes	18. novembra ielas rajons
15.	Melnalksnis	Valsts nozīmes	Stropu mežs, ezera krastā
16.	Parastā goba	Valsts nozīmes	Daugavas iela, Cietoksnis
17.	Parastā liepa	Valsts nozīmes	Dārziņi
18.	Parastā priele	Valsts nozīmes	Komunālo kapu teritorija
19.	Parastā priele	Valsts nozīmes	Stropu mežs, ezera krastā
20.	Parastā priele	Valsts nozīmes	Stropu mežs, ezera krastā
21.	Parastā priele	Valsts nozīmes	Stropu mežs, ezera krastā

⁶⁴Dabas datu pārvaldības sistēma „Ozols”, www. <http://ozols.daba.gov.lv/pub/>

NR.P.K.	KOKA SUGA	VĒRTĪBU KATEGORIJA	ATRAŠANĀS VIETA
22.	Parastā priede	Valsts nozīmes	Stropu mežs, ezera krastā
23.	Pensilvānijas osis	Valsts nozīmes	Maizes iela 14
24.	Pensilvānijas osis	Valsts nozīmes	Viestura iela 70
25.	Pensilvānijas osis	Valsts nozīmes	Centrālais parks
26.	Pensilvānijas osis	Valsts nozīmes	Centrālais parks
27.	Pensilvānijas osis	Valsts nozīmes	Centrālais parks
28.	Pensilvānijas osis	Valsts nozīmes	Maizes iela 3
29.	Pensilvānijas osis	Valsts nozīmes	Centrālais parks
30.	Pensilvānijas osis	Valsts nozīmes	Saules un Viestura ielas krustojumā
31.	Pensilvānijas osis	Valsts nozīmes	Saules iela 7
32.	Pensilvānijas osis	Valsts nozīmes	Nometņu iela 100A
33.	Pensilvānijas osis	Valsts nozīmes	Liepājas iela 37
34.	Pensilvānijas osis	Valsts nozīmes	18. novembra iela 171
35.	Pensilvānijas osis	Valsts nozīmes	18. novembra iela 171
36.	Pensilvānijas osis	Valsts nozīmes	Miera iela 53
37.	Parastais ozols	Potenciāls	Dubrovina parks
38.	Parastā goba	Nav definēts	-
39.	Parastā kļava	Nav definēts	-
40.	Parastā liepa	Nav definēts	-
41.	Parastā priede	Nav definēts	-
42.	Parastā priede	Nav definēts	-
43.	Parastā priede	Nav definēts	-
44.	Parastā priede	Nav definēts	-
45.	Parastā priede	Nav definēts	-
46.	Parastā priede	Nav definēts	-
47.	Pensilvānijas osis	Nav definēts	-

BIOĻĢISKAJAI DAUDZVEIDĪBAI NOZĪMĪGAS TERITORIJAS

Daugavpils pilsētā atrodas vairākas bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgas teritorijas, kuru potenciāls ir nākotnē tās izveidot par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām:

- Ruģeļu dīķu teritorija,
- Baltijas sikspārņu kolonija Daugavpils cietokšņa nocietinājumos,
- Ķīru kolonijas Daugavpils pilsētas Esplanādes purvā,
- Gubišces ezers,
- pilsētas mežu un mežaparku teritorijas.

Floristiski bagātākas teritorijas un biotopi no reto un aizsargājamo sugu aspekta Daugavpils pilsētā ir dabiski vai daļēji dabiski biotopi ārpus blīvi apdzīvotām un intensīvi apsaimniekotām teritorijām - Cietokšņa, Vizbuļu, Križu, Ruģeļu, Vecstropu un Jaunstropu apkaimēs - sausieņu meži un mežmalas, purvu un dažādu dabisko plāvu fragmenti, īpaši uzsverot arī dzelzceļu uzbērumsu dienvidu ekspozīcijas nogāzes. No 2007. līdz 2014. gada pētījumos Daugavpilī konstatētas 56 retas un aizsargājamās augu sugas.⁶⁵

⁶⁵RETO UN AIZSARGĀJAMO VASKULĀRO AUGU SUGU KARTĒŠANA DAUGAVPILS PILSĒTAS TERITORIJĀ. Pēteris Evarts-Bunders, Gunta Evarte-Bundere, Dana Krasnopoļska, Daina Lakša, Kristīne Daudziņa, Māris Nitcis. Daugavpils Universitātes Sistemātiskās Bioloģijas institūts.

RUĢEĻU DĪĶU TERITORIJAI tika izstrādāts Latvijas vides aizsardzības fonda projekts "Priekšlikums vietējas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas "Ruģeļi" izveidei Daugavpils pilsētā". Projekta ietvaros veiktie pētījumi 2014. gada vasaras sezonā un iepriekšējos gados uzkrātie dati liecina, ka Daugavpils pilsētas teritorijā ietilpstošajos Ruģeļu dīķos un tiem apkārt esošajos mežos, kā arī pļavu teritorijās ir sastopamas īpaši aizsargājamās augu un dzīvnieku sugas un konstatēti pieci ES nozīmes īpaši aizsargājami biotopi, kuri iekļauti MK noteikumos Nr. 350 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”, ar kopējo platību 92 ha – prioritāri īpaši aizsargājami biotopi:

- ✓ veci vai dabiski boreāli meži (Natura 2000 kods 9010*),
- ✓ aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži) (Natura 2000 kods 91E0*),
- ✓ smiltāju zālāji (Natura 2000 kods 6120*),
- ✓ sausi zālāji kalnainās augsnēs (Natura 2000 kods 6210),
- ✓ mēreni mitras pļavas (Natura 2000 kods 6510).⁶⁶

Ruģeļu dīķos un to apkārtējā teritorijā (apkaimē Ruģeļi) konstatētas vairākas retas augu sugas - zālainā cirvene (*Alisma gramineum* Lej., Latvijas Sarkanajā grāmatā 1.kat.), maurloks (*Allium schoenoprasum* L., Latvijas Sarkanajā grāmatā 3.kat.), kalnu grīslis (*Carex montana* L., Latvijas Sarkanajā grāmatā 3.kat.), zemais grīslis (*Carex supina* Willd. ex Wahlenb. Latvijas Sarkanajā grāmatā 1.kat.), mānīgā knīdija (*Cnidium dubium* (Schkuhr) Thell. Latvijas Sarkanajā grāmatā 2.kat.), u.c. Atsevišķas sugu atradnes apdraud Daugavas krastu aizaugšana, pārtraucot ganišanu un pļaušanu.⁶⁷ No citām sugām teritorijā sastopama platā airvabole, (*Dytiscus latissimus*), raibspārnu smiltājsenis (*Oedipoda caerulea* L.), pupuķis (*Upupa epops* (L.)), zilrīklīte (*Luscinia svecica* (L.)), baltmugurdzenis (*Dendrocopos leucotos* (Becht.), u.c.⁶⁸

Dīķu teritoriju ir iecienījuši atpūtnieki, līdz ar to ir augsts potenciāls negatīvai ietekmei uz šeit sastopamajām aizsargājamām sugām, tāpēc būtu nepieciešams pievērst uzmanību teritorijas apsaimniekošanas pasākumiem un lemt par teritorijas aizsardzības statusa izveidi.

BALTJAS SIKSPĀRŅU DZĪVOTNĒ DAUGAVPILS CIETOKŠŅA NOCIETINĀJUMOS sastopamas vairākas īpaši aizsargājamās sikspārņu sugas – Branta naktssikspārnis, dīķu naktssikspārnis, garausainais sikspārnis, ūdeņu naktssikspārnis, ziemeļu sikspārnis. Cietokšņa nocietinājumi ir nozīmīga Latvijas un Eiropas mēroga sikspārņu ziemošanas vieta. Latvijas valsts pienākums pievienojoties Bonnas konvencijai "Par migrējošo dzīvnieku aizsardzību" ir sekmēt sikspārņu aizsardzību. Īpaši aizsargājamās sugas dzīvotnēs nav pieļaujama labvēlīgā aizsardzības statusa samazināšanās kā noteikts Sugu un biotopu aizsardzības likuma 7.pantā. Cietoksnī izveidots Daugavpils sikspārņu centrs, kas piedāvā ekspozīciju saistībā ar sikspārņiem un vada ekskursijas (no maija līdz septembrim).

Attīstot Cietokšņa, ka kultūrvēsturiskā objekta teritoriju tūrisma un rekreācijas vajadzībām, jāņem vērā, ka cietokšņa kazemāti ir nozīmīga īpaši aizsargājamo sikspārņu sugu ziemošanas vieta, ieteicams, ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem, noteikt īpašas izmantošanas un aizsardzības režīmu.

⁶⁶Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālā administrācija, 20.01.2017.

⁶⁷RETO UN AIZSARGĀJAMO VASKULĀRO AUGU SUGU KARTĒŠANA DAUGAVPILS PILSĒTAS TERITORIJĀ. Pēteris Evarts-Bunders, Gunta Evarte-Bundere, Dana Krasnopoljska, Daina Lakša, Kristīne Daudziņa, Māris Nitcis. Daugavpils Universitātes Sistemātiskās Bioloģijas institūts.

⁶⁸Dabas datu pārvaldības sistēma „Ozols”, www. <http://ozols.daba.gov.lv/pub/>

DAUGAVPILS PILSĒTAS ESPLANĀDES PURVĀ SASTOPAMAS ĶĪRU KOLONIJAS, līdz ar to ir mērķis šajā teritorijā izveidot mikroliegumu.⁶⁹ Ķīri ligzdo aizaugošos ūdenstilpēs un Esplanādes purvs ir viena no lielākajām lielo ķīru kolonijām Latvijā, kur ligzdo ap 3000 pāru.⁷⁰ Purva teritorija nav piemērota apbūves veidošanai, līdz ar to ir saglabājama kā putniem nozīmīga ligzdošanas vieta, kas uzlabo arī pilsētas ekoloģisko vidi, tēlu un dabas daudzveidību. Teritorijā būtu nepieciešams izveidot infrastruktūru, kas mazinātu iedzīvotāju negatīvo ietekmi, bet ļautu netraucējot putnus, tos vērot.

GUBIŠČES EZERA lielāko daļu klāj zemūdens veģetācija (zemūdens aizaugums - 95%), kur dominē mieturalģes (hāras). Hāru ezeri ir Latvijas īpaši aizsargājamo biotopu sarakstā - "ezeri ar mieturalģu Charophyta augāju". Ezera zemūdens veģetācijā lielās platībās sastopamas arī vārpainās daudzlapas (*Myriophyllum spicatum*) audzes. Šāda tipa ezeru problēma ir aizaugšana (hāru ezeri ir ļoti sekli), īpaši, kad ezerā tiešā vai netiešā veidā ieplūst notekūdeņi (gan attīrīti, gan neattīrīti).⁷¹ Ezerā un tā pieguļošajā teritorijā konstatētas vairākas putnu sugas – somzīlīte, lielais dumpis, lielais ķīris, u.c.

MEŽU UN MEŽAPARKU teritorijas ir nozīmīga pilsētas ainavas, bioloģiskās daudzveidības un ekoloģiskās vides sastāvdaļa. Plašas mežu un mežaparku teritorijas lielākoties atrodas Mežciema, Križu, Ruģeļu un Jauno Stropu apkaimju teritorijās. Mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu aizņem 428,5 ha no pilsētas teritorijas. Mežu teritorijas nodrošina rekreācijas iespējas pilsētas iedzīvotājiem un viesiem, samazina kaitīgo izmešu ietekmi, aiztur troksni un uzlabot pilsētas mikroklimatu.

4.2. KULTŪRVĒSTURISKĀ MANTOJUMA UN TŪRISMA TERITORIJAS

Bagātīgais Daugavpils kultūrvēsturiskais mantojums ir nozīmīgs resurss, kas veicina tūrisma nozares attīstību pilsētā.

Kopumā pilsētā atrodas 159 nekustamie kultūrvēsturiskie pieminekļi, no tiem 40 valsts nozīmes arhitektūras, industriālie, pilsētbūvniecības un vēstures pieminekļi un 119 vietējās nozīmes arhitektūras un vēstures pieminekļi. Lielākais arhitektūras pieminekļu skaits atrodas pilsētas vēsturiskajā centrā.

Daugavpils pilsētas centram (datēts ar 19.gs.) un Daugavpils cietoksnim ar priekštilta nocietinājumu (datēts ar 1810.g., 19.gs.1.p.) ir valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa statuss.

Cietoksnis ir Daugavpils pilsētas simbols, būve, kuras kopplatība ir lielāka par 150 ha. Vienīgais Austrumeiropā gandrīz bez izmaiņām saglabāties 19. gadsimta pirmās puses cietokšņa paraugs. Cietoksnis kļuvis par Daugavpils pilsētas tūrisma, kultūras un mākslas centru, kas piesaista apmeklētājus no Latvijas un ārzemēm. 2013. gadā atklāts Daugavpils Marka Rotko mākslas centrs (daudzfunkcionāls laikmetīgās mākslas un kultūras centrs), kas atrodas Dinaburgas cietokšņa artilērijas arsenāla ēkā (1833). Centrā vēsture iet roku rokā ar laikmetīgo mākslu.

Nozīmīgi pilsētas kultūrvēsturiskie un tūrisma objekti:

- Baznīcu kalns, senā koka apbūve,
- Vienības nams,
- Dzejnieka Andreja Pumpura skvērs,

⁶⁹Lielais ķīris ir ietverts 18.12.2012. MK noteikumu Nr. 940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” putnu sugu sarakstā, kurām izveidojami mikroliegumi to koloniju vietās - 100 metru rādiusā ap kolonijas (pastāvīga teritorija, kur vienas vai vairāku putnu sugu ligzdojošo indivīdu skaits vairošanās periodā nav mazāks par 20 pāriem) ārējo robežu, bet ne tālāk par ūdenstilpes krasta līniju.

⁷⁰Dabas lieguma “Lubasts” dabas aizsardzības plāns, Daugavpils novads, 2014.

⁷¹Daugavpils attīstības programma, Vides pārskats.

- Sv. Aleksandra Nevskā pareizticīgo kapela,
- Daugavpils Universitātes skvērs,
- Dubrovina parks,
- Daugavpils novadpētniecības un mākslas muzejs,
- Sv. Pētera Ķēdes Romas katoļu baznīca,
- Daugavpils sinagoga,
- Daugavpils skrošu rūpnīca u.c.

Attīstot tūrisma nozari pilsētā, izmantojot tās kultūrvēsturiskās un dabas vērtības, tiek veicināta pilsētas attīstība. Palielinoties tūristu plūsmai, uzlabojas pilsētas ekonomiskais stāvoklis. Būtiski ir attīstot tūrisma nozari, izveidot atbilstošu infrastruktūru un novirzīt tūristu plūsmas tā, lai būtu pēc iespējas mazāks kaitējums kultūrvēsturiskajiem objektiem un dabas vērtībām. Sakārtot pilsētvidi tā, lai pieaugošais tūristu skaits atstātu pēc iespējas mazāku slodzi uz vidi (priekšroku dod sabiedriskā transporta un elektromobiļu izmantošanai, veloceļu izbūve, atkritumu urnu uzstādīšana, dabas taku izveide, u.c.).

5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS

DTP2031 tiek izstrādāti ar mērķi, izveidot spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem - 30.04.2013. MK noteikumiem Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" u.c., valsts vienotajai teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmai (TAPIS) atbilstošu un ilgtspējīgu pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentu, kas nodrošina sabalansētu dzīvojamās, publiskās, ražošanas un tehniskās vides, kā arī videi draudzīgas transporta infrastruktūras attīstību Daugavpils pilsētas pašvaldības administratīvajā teritorijā, vienlaicīgi saglabājot bagāto kultūrvēsturisko un dabas mantojumu, pilsētas zaļās zonas un veicinot vides un iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanos ilgtermiņā.

Teritorijas plānojuma risinājumi nosaka visām pusēm saistošus teritorijas izmantošanas un apbūves veidošanas noteikumus, prasības dabas un kultūrvēsturisko vērtību apsaimniekošanai un saglabāšanai, transporta infrastruktūras attīstībai, publisko un komerciteritoriju, ražošanas zonu attīstībai, dzīvojamās apbūves veidošanai, zaļo teritoriju saglabāšanai, vides ilgtspējīgai attīstībai un inženierkomunikāciju infrastruktūras nodrošinājumam pilsētā.

Tomēr plānošanas dokumentā noteiktie risinājumi (funkcionālais zonējums, apgrūtinātās teritorijas un objekti, noteikumi apbūves veidošanai utml.), tāpat kā jebkura attīstība, nav viennozīmīgi vērtējama, jo pēc īstenošanas var atstāt potenciāli gan pozitīvu, gan neitrālu, gan duālu vai kumulatīvu, gan arī negatīvu ietekmi uz vidi. Būtiski ir pilsētas attīstību (ražošana, loģistika, transporta un inženiertehniskā infrastruktūra u.c.) sabalansēt ar dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības interesēm, pilsētas zaļo (meži, mežaparki u.c.) un zilo (ezeri, upes, mākslīgās ūdenstilpes) struktūru aizsardzība, to apjoma saglabāšanu un labiekārtošanu.

Analizējot pilsētas teritorijas pašreizējo izmantošanu, Grafiskajā daļā noteiktos funkcionālos zonējumus un apakšzonējumus un TIAN noteikumus atļautajai izmantošanai un apbūves veidošanai, ieteicams pastiprinātu uzmanību pievērst sekojošiem jautājumiem:

- Ūdensobjektu - Daugavas D487, D500, Laucesas D496, Lielā Stropu ezera E155, Šņežera E001 vidējā ekoloģiskā kvalitāte. Labas ūdens kvalitātes sasniegšana visos ūdensobjektos līdz 2021. gadam un riska ūdensobjektā Daugavā D500 līdz 2027. gadam, atbilstoši Daugavas upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānos iekļautajiem pamata un papildpasākumiem. Centralizēto notekūdeņu savākšanas sistēmu darbības turpmāka pilnveidošana, nodrošinot faktisko pieslēgumu izveidi un veicot tīklu paplašināšanu aglomerācijās ar $CE > 2000$. Īpaša uzmanība jāpievērš teritorijām ar applūšanas risku (Laucesas un Daugavas upju palienēs);
- Iedzīvotāju dzīves kvalitātes un vides kvalitātes uzlabošana Jaunbūves, Dzelzceļnieku un Ķīmijas dzīvojamajās apkaimēs, kuru tuvumā izvietojušās pilsētas rūpnieciskās zonas un ražošanas uzņēmumi, kuru emisijas ietekmē gaisa kvalitāti (Ziemeļu rūpnieciskā zona, AS "Daugavpils Lokomotīvu Remonta Rūpnīca", Lokomotīvu depo, SIA "Latgales metāls", AS "Ditton pievadķēžu rūpnīca u.c."). Zaļo un citu buferzonu veidošana starp dzīvojamo apbūvi un rūpnieciskās apbūves teritorijām, kā arī pilsētas tranzīta satiksmes maģistrālēm - 18. novembra ielu, Daugavas ielu, Cietokšņa ielu, Rēzeknes ielu u.c., kas šķērso gan pilsētas dzīvojamās teritorijas, gan vēsturisko centru;
- Nav informācijas par trokšņa līmeni pilsētā un ietekmi uz iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Kaut arī Daugavpils iedzīvotāju skaits nepārsniedz 10 000 (kad atbilstoši spēkā esošajai

likumdošanai, būtu obligāti jāizstrādā trokšņa kartes un rīcības plāns), pilsētā ir izvietotas nozīmīgas ražošanas teritorijas un transporta infrastruktūra. Būtu ieteicama trokšņa līmeņa novērtēšanas sistēmas izveide (gaisa kvalitātes monitoringa stacijas, trokšņu piesārņojuma kartes), lai noteiktu ietekmi un iespējamus pasākumus tās mazināšanai;

- Valsts nozīmes paaugstinātas bīstamības objekti - SIA „Latvijas propāna gāze” Latgales reģiona pārvalde (Jelgavas ielā 2), SIA „Intergaz” sašķidrinātās gāzes termināls (Valņu iela 30), SIA „CCT” naftas bāze (Spaļu iela 12), SIA „LDZ ritošā sastāva serviss” Lokomotīvu remonta centra Daugavpils ražotne (2. Preču iela 30) un SIA „Aģentūra Latvijas ceļš” Daugavpils naftas bāze (Jelgavas iela 2a), kuri pakļauti MK 2016. gada 1. marta noteikumu Nr. 131 „Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” prasībām. Rūpnieciskās avārijas objektā gadījumā iespējama cilvēka dzīvībai bīstama iedarbība ne tikai pašā objektā, bet arī ārpus objekta teritorijas. Būtiski ir ievērot bīstamajiem objektiem noteiktās drošības aizsargjoslas, ierobežojumus blīvas dzīvojamās apbūves veidošanai, publiskajai apbūvei, kā arī ražošanas un komercdarbības objektu ar lielu strādājošo skaitu izvietošanai. Ņemot vērā iespējamo savstarpējo nevēlamo iedarbību starp Jelgavas – Rūpniecības ielu rajonā esošajiem riska objektiem, nepieciešami īpaši pasākumi objektu izvietošanai un transporta kustības organizēšanai, lai samazinātu risku rūpnieciskās avārijas gadījumā;
- Kā rūpnieciskās darbības vides riska objekts minams arī uzņēmuma SIA „BIZNES SOLUTION” naftas bāze, kas atrodas Daugavpils Cietokšņa teritorijā. No vides risku viedokļa, naftas bāze nav vēlama Cietokšņa teritorijā - gan valsts nozīmes kultūrvēsturiskā mantojuma, gan tūrisma zona, gan ziemojošas īpaši aizsargājamās sīkspārņu sugas, gan blakus atrodas 5-stāvu daudzdzīvokļu dzīvojamā māja. Ņemot vērā šos faktorus, perspektīvē būtu ieteicams detalizēti izvērtēt visus vides riska faktorus un iespēju pārcelt bīstamo darbību mazāk jūtīgā teritorijā, citā pilsētas industriālajā zonā;
- Tūrisma un rekreācijas aktivitāšu, pakalpojumu sabalansēšana ar dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības interesēm, nepārsniedzot biotopu, aizsargājamo augu, putnu, dzīvnieku noturības kapacitāti pret antropogēnajām slodzēm (Baltijas sīkspārņu dzīvotnes Daugavpils cietokšņa nocietinājumos, retās un aizsargājamās vaskulāro augu sugas Ruģeļu dīķu apkārtnē, ķīru kolonijas Esplanādes purvā, hāru zemūdens veģetācija Gubišces ezerā u.c.);
- Mikroliegumu un vietējas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju izveides potenciāls. Nepieciešama turpmākas diskusijas ar Daugavpils Universitāti, ieguvumu un zaudējumu analīze par iespēju noteikt Ruģeļu dīķu apkārtnē vietējas nozīmes dabas aizsardzības teritorijas statusu. Teritorijas apsaimniekošanas pasākumu noteikšana un iestrādāšana TIAI vai citu pašvaldības saistošo noteikumu izstrādē, lai pēc iespējas mazinātu rekreācijas ietekmi uz ES un LR nozīmes aizsargājamajiem biotopiem un retajām augu sugām;
- Kanalizācijas, ūdensapgādes un siltumapgādes sistēmas efektivitātes paaugstināšana un ar centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumiem nodrošināto pilsētas apkaimju un apbūves teritoriju īpatsvara paaugstināšana (gan esošās, gan jaunveidojamās apbūves pieslēgšana pie pilsētas centralizētajām sistēmām). Centralizētie pakalpojumi nav pieejami Vizbulju, Dzintaru, Mežciema un Judovkas apkaimēs, kā arī daļēji Niderkūnu, Ligiņišķu, Grīvas, Ruģeļu, Jaunbūves, Vecās Forštadtes un Viduspoguļankas apkaimēs. Ūdenssaimniecības paplašināšana akūti ir nepieciešama Jaunās Forštadtes, Vecās Forštadtes un Viduspoguļankas (no Cēsu ielas puses) apkaimēs;

- Lokālu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu apsaimniekošanas efektivitātes un drošības videi paaugstināšana. Iekārtu ekspluatācija saistās ar vides risku, ka tās kaut kādu iemeslu dēļ var palikt bez apsaimniekotāja un vidē novadīti neattīrīti sadzīves notekūdeņi, jo nebūs konkrētu personu, kas uzņemas atbildību par šīm iekārtām un to atbilstošu apsaimniekošanu. Pašvaldībai būtu jāplāno iespējamā rīcība šādos gadījumos, kā arī lokālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu monitorings, it īpaši teritorijās ar applūšanas risku. Būtiska ir arī regulēt piesārņojošo vielu emisiju atmosfērā no privātmāju sektora dūmeņiem, piemēram, izstrādājot saistošos noteikumus;
- Pamesto un neapsaimniekoto urbumu konkretizēšana, apzināšana un tamponēšana. Lokālo kanalizācijas sistēmu (izsmejamo notekūdeņu krājrezervuāru kontrole), lai piesārņojums tieši nenonāk vidē, it īpaši riska ūdensobjektā Daugavā un teritorijās ar applūšanas risku. Nepieciešams nodrošināt decentralizēto (lokālo) kanalizācijas sistēmu notekūdeņu savākšanu, videi drošu transportēšanu un utilizēšanu atbilstoši vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām, kā arī kontroli, lai fekālie notekūdeņi tiktu nogādāti uz attīrīšanas iekārtām, nodrošinot videi draudzīgu to apsaimniekošanu. Rekomendējama pašvaldības saistošo noteikumu izstrāde, kuros noteiktas prasības lokālo kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanai un nogādāšanai uz noteiktajiem notekūdeņu pieņemšanas galapunktiem;
- Pilsētas meliorācijas sistēmas (t.sk. privātīpašumā esošās) - koplietošanas novadgrāvju, drenāžas sistēmas u.c. objektu atbilstoša apsaimniekošana, lai neveicinātu gruntsūdens līmeņa svārstības un teritoriju applūšanas risku;
- Publisko ūdeņu un to piekrastes pieejamības paaugstināšana, atpūtas vietu pie ūdeņiem un peldvietu labiekārtošana, peldūdeņu vietējā monitoringa tīkla turpmāka paplašināšana, motorizēto ūdens transportlīdzekļu izmantošanas ierobežošana peldēšanās un atpūtas vietās. Teritoriju rezervēšana pastaigu un tūrisma taku, kā arī velosliedņu tīklu izveidei. Rekreācijai un tūrismam piemērotu teritoriju un objektu infrastruktūras un turpmākās attīstības virzienu izvērtēšana saistībā ar bioloģiski un ainaviski augstvērtīgām teritorijām un dabas vērtības nenoplicinoša tūrisma attīstību;
- Degradēto teritoriju un objektu (bijušā „Daugavpils gaļas kombināta” teritorija Križos, bijušā „Daugavpils zieds” teritorija Forštadtē, bijusī sanatorija „Mežciems, bijušā piena kombināta teritorijas Čerepovas rūpnieciskajā zonā, garāžas Balvu ielā, nepabeigto būvju, mazdārziņu gar Rīgas - Daugavpils šoseju u.c.) sakārtošana, rekultivācija un turpmākā izmantošana atbilstoši mērķim, primāri tās piedāvājot investoriem;
- Applūšanas riska novēršana un mazināšana – Lauceses upes zemienes teritorijās (nav apbūvētas vai plānotas apbūvei, bet risku rada Grīvas kapu applūšana), Daugavas applūstošās teritorijas starp Nometņu ielu un Daugavu Ruģeļu - Gajoka apkaimēs (mazdārziņu un dārza māju teritorijas), kā arī teritorijās ar paaugstinātu gruntsūdens līmeni - Cietoksnim pieguļošās teritorijas, Niderkūnu pļavas, Šunicai pieguļošās teritorijas, Zirgežera un Plotičku ezeru krastu teritorijas, Čerepovas dūņainā apkārtnē. Nepieciešama Daugavas gultnes pārtīrīšana no sanesumiem, pilsētas aizsargdambja pārbūve, jauna aizsargdambja būvniecība Daugavas upes labajā krastā, Nometņu ielas rajonā, atbilstoši izstrādātajam būvprojektam minimālajā sastāvā (DTPL2031 iekļauti risinājumi);
- Turpmāka detalizēta izpēte par jaunajam Daugavas šķērsojumam (tiltam) atbilstošāko teritoriju no vides riska un ekonomisko ieguvumu un zaudējumu viedokļa (DTPL203 kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem ir rezervētas divas iespējamās tilta teritorijas - TIN 71/10

Ūdensvada - Lielās ielas mezgls (tilts) un TIN 71/14 Daugavas - Cietokšņa un Lielās ielas (A13) savienojums;

- Jaunu pilsētas transporta mezglu (pārvadu) būvniecība, kā arī esošo pilsētas ielu, ceļu un mezglu (pārvadu) pārbūvei rezervētās teritorijas (DTP2031 noteiktas kā vietējas nozīmes transporta infrastruktūras attīstības teritorijas TIN 71/1-15). Pie turpmākās izpētes dokumentācijas un tehnisko projektu izstrādes, izvēloties konkrētu pārvada izbūvei vai pārbūvei nepieciešamo teritoriju, jāizvērtē ne tikai pozitīvie faktori un ietekmes – drošāka satiksme pilsētā, maģistrālo ielu un apkaimju sasaistes paaugstināšana, dzelzceļa šķērsojumu uzlabošana, ietekmes mazināšanu novirzot maģistrālā un kravas transporta plūsmu no dzīvojamajām apkaimēm un pilsētas vēsturiskā centra, bet arī iespējamās negatīvās, duālās vai kumulatīvās ietekmes uz atmosfēras gaisa, virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, iedzīvotāju dzīves un veselības kvalitāti. Nepieciešami kompleksi gan ekonomiku, gan vides kvalitāti atbalstoši risinājumi;
- Lai spriestu par piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu ietekmi uz vidi un iedzīvotāju veselību, nepieciešama visu Daugavpils pilsētā esošo piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu detalizētāka izpēte un vietu raksturojums. Izrietot no tā, veicama piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu saraksta aktualizācija un turpmāka rīcība teritoriju sanācijā;
- Nepieciešamība noteikt jaunu meža aizsargjoslu ap Daugavpils pilsētu blakus esošā Daugavpils novada teritorijā, saskaņojot tās teritoriju un noslēdzot līgumu par aizsargjosla izveidi un tajā veicamajiem apsaimniekošanas pasākumiem un atbildību ar Daugavpils novada pašvaldību. Apsaimniekošanas plānā noteikt aizsargjoslas ap pilsētu zonējumu un atļauto saimniecisko darbību tā, lai ņemtu vērā visas iesaistītās puses kopējo interešu teritorijā, atbilstoši ekspertu, institūciju un citu interesentu viedoklim;
- Sabiedrības dažādu mērķauditoriju (pirmskolas vecuma bērni, skolēni, jaunieši, pieaugušie, uzņēmēji, seniori u.c.) izglītošana par videi draudzīgu rīcību un resursu apsaimniekošanu, veselīgu dzīvesveidu. Videi draudzīgo transporta veidu (tramvajs, elektromobiļi, velotransports) infrastruktūras attīstība un turpmāka popularizēšana;

Konkrētas teritorijas izmantošanas, īstenošanas ietekmes novērtēšana veicama arī pie hierarhiski zemāko attīstības plānošanas dokumentu – lokālplānojumu, detālplānojumu, tematisko plānojumu, izpētes projektu un būvprojektu izstrādes, kuros jau detalizētāk var izvērtēt plānotā būvobjekta, piemēram, transporta mezgla, ražošanas uzņēmuma vai teritorijas izmantošanas veida ietekmi uz vides kvalitāti, bioloģisko daudzveidību un iedzīvotāju veselību. Pirms transporta mezgla, dzīvojamās apbūves, uzņēmējdarbības veida attīstības jāizvērtē vietas un nozares atbilstība konkrētai teritorijai, jānovērtē potenciālā slodze uz vidē.

6. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

6.1. STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Starptautiskie mērķi vides aizsardzības jomā ir ietverti starpvalstu konvencijās un Eiropas Savienības direktīvās.

KONVENCIJA "PAR PIEEJU INFORMĀCIJAI, SABIEDRĪBAS DALĪBU LĒMUMU PIEŅEMŠANĀ UN IESPĒJU GRIEZTIES TIESU IESTĀDĒS SAISTĪBĀ AR VIDES JAUTĀJUMIEM" jeb *Orhūsas konvencija*, Orhūsa, 25.06.1998. Latvija ratificēja 2002. gadā. Konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs.

KONVENCIJA "PAR PASAULES KULTŪRAS UN DABAS MANTOJUMA AIZSARDZĪBU" UNESCO konvencija (1972). Latvija ratificēja 1997. gadā. Konvencija definē jēdzienu „dabas mantojums” un nosaka uzdevumus tā aizsardzībai.

- 1) Dabas pieminekļi – fizikāli un bioloģiski veidojumi vai šādu veidojumu grupas ar īpašu, universālu estētisko vai zinātnisko vērtību;
- 2) Ģeoloģiski vai fiziogēogrāfiski veidojumi un noteiktas zonas – apdraudētu augu un dzīvnieku sugu dzīves vietas ar īpaši zinātnisku vai saglabāšanas nozīmi;
- 3) Dabas teritorijas, kam īpašas nozīmes universālas vērtības no zinātnes, saglabāšanas vai dabas skaistuma viedokļa;
- 4) Valsts pienākums ir tās teritorijā nodrošināt kultūras un dabas mantojuma identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizēšanu un saglabāšanu nākošajām paaudzēm. Tādēļ maksimāli jāizmanto esošie valsts resursi un nepieciešamības gadījumā arī starptautiskā palīdzība un sadarbība;
- 5) Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku kultūras un dabas mantojuma aizsardzību, konservāciju un popularizēšanu, šīs konvencijas dalībvalstis atbilstoši katras valsts apstākļiem centīsies:
 - īstenot atbilstošu politiku, kuras mērķis būtu kultūras un dabas mantojumam piešķirt noteiktas funkcijas sabiedrības dzīvē, kā arī iekļaut šī mantojuma aizsardzību plānošanas programmās,
 - izveidot, ja tādu nav, vienu vai vairākus kultūras un dabas mantojuma aizsardzības, konservācijas un popularizēšanas dienestus ar atbilstošu personālu un līdzekļiem;
 - attīstīt zinātniskos un tehniskos pētījumus, lai valsts spētu novērtēt un novērst kultūras un dabas mantojumam draudošās briesmas,
 - veikt atbilstošus juridiskus, zinātniskus, tehniskus, administratīvus un finanšu pasākumus, lai atklātu, aizsargātu, konservētu, popularizētu un atjaunotu šo mantojumu,
 - atbalstīt nacionālo un reģionālo centru izveidošanu un attīstību, kas sagatavo speciālistus kultūras un dabas mantojuma saglabāšanas jomās un veicina attiecīgus zinātniskos pētījumus.

KONVENCIJA "PAR BIOĻĢISKO DAUDZVEIDĪBU", Riodežaneiro konvencija (1992.) Latvija ratificēja 1995. gadā. Konvencijas uzdevumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un ilgtspējīgas attīstības nodrošināšana. Galvenais uzdevums dalībvalstīm ir bioloģiskās daudzveidības

saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās un nepieciešamo stratēģiju un citu dokumentu izstrādāšana.

Padomes Direktīva 92/43/EEK **"PAR DABISKO SAVVAĻAS FAUNAS UN FLORAS AIZSARDZĪBU"** jeb Sugu un Biotopu direktīva, 21.05.1992. ir pamatā vienota Eiropas ekoloģiskā tīkla *Natura 2000* izveidošanai, veicinot izpēti un zinātnisko darbu. Direktīvas mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, veicot dabisko biotopu, faunas un floras aizsardzību. EP direktīvas attiecināmas uz 5 Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamiem biotopu tipiem, 1 augu, 18 putnu, 5 zīdītājdzīvnieku, 2 abinieku un 2 kukaiņu sugām. Eiropas kopienu padome izveido saskaņotu Eiropas ekoloģisko tīklu, kurā apvienotas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, un kura nosaukums ir *Natura 2000*. Šo tīklu, ko veido dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu teritorijas, izmanto, lai minētos dabisko dzīvotņu veidus un sugu dzīvotnes saglabātu vai attiecīgā gadījumā atjaunotu to labvēlīgo aizsardzības statusu dabiskās izplatības areālā.

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva **2000/60/EK**, kuras mērķis ir aizsargāt un uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu ekosistēmu stāvokli un veicināt ilgtspējīgu ūdeņu lietošanu, ieviešot integrētu upju baseinu apsaimniekošanas procesu. Upju sateces baseina apsaimniekošanas plānā iekļauto pasākumu mērķi ir:

- Novērst virszemes ūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos, tos uzlabot un atjaunot, sasniegt šo ūdens objektu labu ķīmisko un ekoloģisko stāvokli, kā arī samazināt piesārņojumu no bīstamo vielu izplūdēm un emisijām;
- Aizsargāt, uzlabot un atjaunot visus pazemes ūdens objektus, novērst pazemes ūdeņu piesārņošanu un pasliktināšanos un nodrošināt līdzsvaru starp pazemes ūdeņu ieguvu un to resursu atjaunošanos;
- Saglabāt aizsargājamās teritorijas.

6.2. NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Nacionālajā vides un dabas aizsardzības likumdošanā un normatīvajos aktos tiek ievēroti un noteikti starptautiskie vides aizsardzības mērķi.

LATVIJAS ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA LĪDZ 2030. GADAM ir augstākais plānošanas dokuments, kurā kā viena no prioritātēm ir daba kā nākotnes kapitāls. Tiek izvirzīts mērķis, Latvijai kļūt par ES līderi dabas kapitāla saglabāšanā, palielināšanā un ilgtspējīgā izmantošanā. Stratēģijā tiek analizētas Latvijas tendences un izaicinājumi dabas ilgtspējīgas apsaimniekošanas jomā, kā arī noteikti prioritārie ilgtermiņa rīcības virzieni un iespējamie risinājumi.

LATVIJAS VIDES POLITIKAS PAMATNOSTĀDNES 2014. - 2020. GADAM izvirza virsmērķi – nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot uz ilgtspējīgu attīstību veiktas darbības, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli. Ievērojot to, ka vides un dabas jautājumi aptver plašu jomu daudzveidību, Vides politikas pamatnostādnes veidotas no ieskata horizontālajos jautājumos un šādās tematiskajās sadaļās: augsne un zemes dzīles, otrreizējās izejvielas, dabas aizsardzība, gaisa aizsardzība, klimata pārmaiņas, ūdens resursi un Baltijas jūra, vides piesārņojums un riski, vides veselība, vides monitorings. Sadaļās noteikts katras jomas politikas mērķis, politikas un darbības rezultāti, rezultatīvie rādītāji, kā arī pasākumi politikas mērķu un rezultātu sasniegšanai.⁷²

⁷²VARAM, Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020. gadam, Rīga, 2014

Teritorijas plānojumā noteiktie risinājumi tiek salīdzināti ar Latvijas Vides politikas pamatnostādņem, kurās noteikti nacionālie vides aizsardzības mērķi. (skat.tab.15)

Tabula 15: Vides politikas pamatnostādņēs noteikto mērķu saistība ar teritorijas plānošanu

TERITORIJAS PLĀNOJAMĀ IETVERTIE VIDES POLITIKAS PAMATNOSTĀDŅU 2014. - 2020. G. MĒRĶI	
VIDES POLITIKAS PAMATNOSTĀDĒNES 2014. - 2020. G.	DAUGAVPILS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJAMS
HORIZONTĀLIE JAUTĀJUMI	
<i>Politikas mērķis: Nodrošināt labu vides pārvaldību visos līmeņos, kā arī labu vides komunikāciju, kas balstīta uz pilnīgu un izsvērtu vides informāciju; veicināt sabiedrības plašu iesaistišanos vides jautājumu risināšanā.</i>	
Nodrošināta kvalitatīva vides komunikācija (sabiedrības līdzdalība).	Iedzīvotāji, uzņēmēji u.c. sabiedrības mērķauditorijas grupas piedalās publiskās apspriešanas sanāksmēs par DTP2031 redakcijām un tā Vides pārskata projektiem
Nodrošināt Latvijas zinātnes potenciāla iesaisti starptautiskos pētījumos un prognozēs, Latvijas dabas kapitāla izvērtēšanā un praktisku pētījumu veikšanā.	Tiek apkopota aktuālā informācija par vides stāvokli pilsētas teritorijā, aktuālajiem Daugavpils Universitātes u.c. zinātnisko un pētniecības institūciju pētījumiem. Tiek izstrādāts ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums, kurā analizē pieejamo informāciju par atmosfēras gaisa, ūdens kvalitāti, piesārņojošām darbībām, bioloģiski nozīmīgām teritorijām, biotopiem, aizsargājamām augu, putnu sugām u.c. būtisku informāciju.
Ilgtermiņīgas attīstības un vides aspektu iekļaušana visu līmeņu plānošanas un ieviešanas procesos, jo īpaši teritoriālās plānošanas un pilsētvides attīstības jomās.	DTP2031 un Vides pārskats tiek izstrādāts, saņemot nosacījumus/atzinumus, sadarbībā un konsultējoties ar kompetentajām valsts u.c. institūcijām - Daugavpils reģionālo vides pārvaldi, Dabas aizsardzības pārvaldi, Veselības inspekciju, Latgales plānošanas reģionu, VAS "Latvijas Valsts ceļi", inženierkomunikāciju turētājiem un apsaimniekotājiem, kaimiņu Daugavpils novada pašvaldību u.c. Plānošanas dokumentā tiek apzinātas un analizētas dažādu apdraudējumu teritorijas – piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas, riska teritorijas (bīstamie objekti, transporta un inženierkomunikāciju infrastruktūra, applūšanas riska teritorijas, degradētās teritorijas un objekti, u.c.). DTP2031 tiek izstrādāts, ievērojot ilgtspējības principu, kas paredz līdzsvarotu teritorijas attīstību un visu interešu līdzsvaru, kā arī pēctecības principu, izvērtējot spēkā esošā teritorijas plānojuma normas un to īstenošanas praksi.
Uz tirgu balstītu ekonomisko instrumentu izmantošana vides politikas mērķu sasniegšanā.	DTP2031 funkcionālais zonējums/apakšzonējums noteikts, ņemot vērā pašvaldības telpiskās attīstības perspektīvas vēlamās ilgtermiņa izmaiņas dzīvojamās apbūves, ražošanas un loģistikas teritoriju un modernas transporta un inženiertehniskās infrastruktūras attīstībai pilsētā. TIAN tiek noteiktas

TERITORIJAS PLĀNOJAMĀ IETVERTIE VIDES POLITIKAS PAMATNOSTĀDŅU 2014. - 2020. G. MĒRĶI

VIDES POLITIKAS PAMATNOSTĀDĒNES 2014. - 2020. G.	DAUGAVPILS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJAMS
	prasības, kas ir jāievēro, veicot dažādu saimniecisko darbību un būvniecību.
Palielināt vides aizsardzības sistēmas kapacitāti visos līmeņos līmenī un labāk atbalstīt vides sektora nevalstisko organizāciju (NVO) kā nozīmīgu partneri sabiedrības iesaistīšanai vides jautājumu risināšanā.	DTP2031 izstrādāts ņemot vērā NVO priekšlikumus, ciktāl tie attiecas uz šī pašvaldības plānošanas dokumenta kompetenci.

AUGSNE UN ZEMES DZĪLES, OTRREIZĒJĀS IZEJVIELAS

Politikas mērķis: Nodrošināt augsnes ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību.

Aktualizēt pieejamo informāciju par augsni, iegūt jaunu informāciju, izmantot to, plānojot attīstību.	Teritorijas plānojums nerisina šo jautājumu.
Nodrošināt sabiedrību ar mūsdienīgu, aktuālu informāciju par zemes dzīļu resursiem. Pilnveidot zemes dzīļu izmantošanas juridisko ietvaru un celt institucionālo kapacitāti.	Vides pārskatā tiek sniegta vispārīga informācija par pazemes ūdens resursiem.

DABAS AIZSARDZĪBA

Politikas mērķis: Nodrošināt ekosistēmu kvalitāti, dabas aizsardzības un sociāli - ekonomisko interešu līdzsvarotību, sekmēt Latvijas kā „zaļās” valsts tēla veidošanos.

Saglabāta un atjaunota ekosistēmu un to dabiskās struktūras, kā arī vietējo savvaļas sugu daudzveidību.	DTP2031 tieši nerisina šo jautājumu. Vides pārskatā sniegta informācija par Daugavpils pilsētas teritorijā konstatētajiem Eiropas Savienības un Latvijas aizsargājamiem biotopiem, aizsargājamo augu, putnu, dzīvnieku u.c. sugām u.c. bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgām vērtībām, atbilstoši pieejamajiem pētījumiem.
Pilnveidots ES nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju Natura 2000 tīkls, balstoties uz sugu un biotopu izplatības kartēšanu, kā arī ņemot vērā jaunāko zinātnisko pētījumu un regulāra monitoringa datus.	Daugavpils pilsētas teritorijā nav Natura 2000 teritorijas, kā arī nav nodibinātas citas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.
Apsaimniekošanas pasākumu plānošana un ieviešana, saskaņojot dabas aizsardzības un sociāli-ekonomiskās intereses.	Teritorijas plānojums tieši nerisina šo jautājumu. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (TIAN) iekļautas prasības Meža teritoriju (M, M1), Dabas un apstādījumu teritoriju (DA, DA1, DA3, DA4) un Ūdeņu teritoriju (Ū) izmantošanai un apsaimniekošanai.
Nodrošināt aizsargājamo sugu un biotopu atjaunošanu un atbilstošu apsaimniekošanu, sākot ar plānošanu un nepieciešamo atbalsta pasākumu veicināšanu.	Nosakot funkcionālo zonējumu un atļauto izmantošanu TIAN, ņemti vērā veiktie zinātnisko un pētniecības institūciju pētījumi par pilsētas teritorijā esošo aizsargājamo sugu un biotopu atjaunošanu un atbilstošu apsaimniekošanu.

GAISA AIZSARDZĪBA

Politikas mērķis: Līdz 2020.gadam samazināt gaisa piesārņojuma ietekmi uz iedzīvotājiem un ekosistēmām līdz līmenim, kas nerada draudus veselībai un neizraisa ekosistēmu degradāciju. Prasību minimums šā mērķa sasniegšanai ir spēkā esošo gaisa kvalitātes normatīvu izpilde un faktiskā emisiju apjoma samazināšana zem emisijas griestu līmeņa.

TERITORIJAS PLĀNOJAMĀ IETVERTIE VIDES POLITIKAS PAMATNOSTĀDŅU 2014. - 2020. G. MĒRĶI

VIDES POLITIKAS PAMATNOSTĀDĒNES 2014. - 2020. G.	DAUGAVPILS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJAMS
Lokālo gaisa kvalitātes un smaku piesārņojuma problēmu risināšana.	TIAN noteikti pasākumi (attālumi līdz dzīvojamai apbūvei, buferzonas, prettrokšņa u.tml.), kuri jāveic rūpnieciskās apbūves un tehniskās apbūves teritorijās, kā arī pie transporta maģistrālēm negatīvās ietekmes samazināšanai.
Dažādu sektoru radītā piesārņojuma samazināšana.	TIAN noteiktas prasības piesārņoto/potenciāli piesārņoto vietu, degradēto teritoriju sanācijai, sakārtošanai un ainavas atjaunošanai pirms jaunas atļautās izmantošanas uzsākšanas. Esošo rūpniecības uzņēmumu pārbūvi atļauts veikt tikai, ja to darbības radītais trokšņa līmenis un gaisa piesārņojuma līmenis ārpus uzņēmuma teritorijas nepārsniedz trokšņa robežlielumus un gaisa kvalitātes normatīvus, un pieguļošajās dzīvojamās un publiskās teritorijās, kurās esošais fona trokšņa līmenis pārsniedz trokšņa robežlielumus un/vai fona gaisa piesārņojuma līmenis pārsniedz gaisa kvalitātes normatīvus, esošais trokšņa līmenis netiek palielināts un gaisa piesārņojuma līmenis netiek paaugstināts.
Informācijas ieguve un atbildīgo institūciju kapacitātes celšana.	DTP2031 izstrādāts, ņemot vērā kompetento valsts u.c. institūciju un kaimiņu pašvaldības Daugavpils novada sniegtos nosacījumus/aktuālo informāciju un atzinumus.
Sabiedrības informēšana.	DTP2031 redakcijām un to Vides pārskatu projektiem veikta publiskās apspriešana.

KLIMATA PĀRMAIŅAS

Politikas mērķis: Nodrošināt Latvijas ieguldījumu globālo klimata pārmaiņu samazināšanā, ņemot vērā Latvijas vides, sociālās un ekonomiskās intereses, veicināt Latvijas gatavību pielāgoties klimata pārmaiņām un to izraisītajai ietekmei.

SEG emisiju samazināšana un CO ₂ piesaistes nodrošināšana.	Teritorijas plānojums tieši nerisina šo jautājumu. TIAN noteikts, ka visu sektoru siltumapgādē jāizmanto videi draudzīgs kurināmais, kuru dedzināšanas rezultātā radušies izmeši nerada būtisku gaisa piesārņojumu.
Pielāgošanās klimata pārmaiņām.	Teritorijas plānojums tieši nerisina šo jautājumu.
SEG emisiju uzskaitē un prognozēšana.	Teritorijas plānojums tieši nerisina šo jautājumu.

ŪDENS RESURSI UN BALTIJAS JŪRA

Politikas mērķis: Nodrošināt labu ūdeņu stāvokli un to ilgtspējīgu izmantošanu.

Iekšzemes un jūras ūdeņu eutrofikācijas un piesārņojuma samazināšanās, stāvokļa uzlabošanās.	Aizsargjoslas un aprobežojumus tajās nosaka Aizsargjoslu likums. Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas kartē "Funkcionālais zonējums, apgrūtinātās teritorijas un objekti", atbilstoši teritorijas plānojuma izstrādes mēroga noteiktībai 1:10000, noteiktas un/vai attēlotas aizsargjoslas, kuru platums ir 10 m un vairāk.
Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu attīstība pakalpojumu kvalitātei un pieejamībai.	TIAN noteiktas prasības pieslēgumu veidošanās pie centralizētās ūdensapgāde un kanalizācijas tīkliem, kā arī decentralizētajai ūdensapgādei un kanalizācijai.

TERITORIJAS PLĀNOJAMĀ IETVERTIE VIDES POLITIKAS PAMATNOSTĀDŅU 2014. - 2020. G. MĒRĶI

VIDES POLITIKAS PAMATNOSTĀDĒS 2014. - 2020. G.	DAUGAVPILS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJAMS
Plūdu riska mazināšana un plūdu seku pārvaldība.	DTP2031 saistošās Grafiskās daļas kartē attēlotas applūstošās teritorijas (10% plūdu varbūtības) un inženierbūves (esošās un plānotās pretplūdu būves - aizsargdambji u.c.). Tematiskajā kartē attēlotas meliorācijas sistēmas un applūšanas riska teritorijas, t.sk. gruntsūdens līmeņa svārstību. Nav atļauta apbūves veidošana 10% applūstošajās teritorijās. TIAN noteiktas prasības meliorācijas sistēmas tīku un objektu sakārtošanai un apsaimniekošanai, lai mazinātu gruntsūdens līmeņa svārstības un ar to saistīto applūšanas risku.
Pārrobežu sadarbība iekšzemes un jūras ūdeņu stāvokļa uzlabošanai.	Teritorijas plānojums tieši nerisina šo jautājumu.
Vispusīgas un pilnvērtīgas informācijas ieguve monitoringa, pētījumu, informācijas apmaiņas, moderno tehnoloģiju pielietošanas ceļā.	Teritorijas plānojums tieši nerisina šo jautājumu.
Administratīvās, tehniskās un profesionālās kapacitātes paaugstināšana ar vides kontroli, uzraudzību un novērtēšanu saistītām institūcijām	Teritorijas plānojums tieši nerisina šo jautājumu.

VIDES PIESĀRŅOJUMS UN RISKI

Politikas mērķis: Nodrošināt dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību, veicinot vides risku mazināšanu un pārvaldību.

Piesārņoto vietu apsaimniekošana, mazinot risku videi.	Vides pārskatā sniegts vispārīgs raksturojums par piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām un tās tiek grafiski attēlotas Tematiskajā kartē. TIAN noteiktas prasības piesārņoto un potenciāli piesārņotajām vietu turpmākai izpētei un teritorijas sanācijai pirms jaunas darbības uzsākšanas.
Kīmisko vielu apsaimniekošana un pārvaldība.	Teritorijas plānojums tieši nerisina šo jautājumu.
Jonizējošā starojuma avotu droša apsaimniekošana.	Teritorijas plānojums tieši nerisina šo jautājumu.
Mazināt avāriju riskus, nodrošinot operatīvu rīcību avāriju situācijās.	TIAN noteiktas prasības rūpniecisko avāriju risku objektiem un to ietekmes uz apkārtējām teritorijām mazināšanām.

VIDES VESELĪBA

Politikas mērķis: Samazināt nelabvēlīgo vides faktoru ietekmi uz cilvēku veselību un labklājību, t.sk. novēršot pēc iespējas psihosomatisko ietekmi, ko rada vides veselības informācijas trūkums vai neadekvāta tās komunikācija sabiedrībai.

Nodrošināta kvalitatīva vides veselības komunikācija.	Teritorijas plānojums tieši nerisina šo jautājumu.
Latvijā radīti priekšnoteikumi vides veselības integratīvo pētījumu uzsākšanai.	Teritorijas plānojums tieši nerisina šo jautājumu.
Latvijā uzsākts cilvēku biomonitorings.	Teritorijas plānojums tieši nerisina šo jautājumu.
Izveidotas INSPIRE direktīvas prasībām atbilstošas ģeotelpisko datu kopas cilvēku veselības un drošības tēmai.	Teritorijas plānojums tieši nerisina šo jautājumu.

VIDES MONITORINGS

TERITORIJAS PLĀNOJAMĀ IETVERTIE VIDES POLITIKAS PAMATNOSTĀDŅU 2014. - 2020. G. MĒRĶI

VIDES POLITIKAS PAMATNOSTĀDĒS 2014. - 2020. G.

DAUGAVPILS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJAMS

Politikas mērķis: Nodrošināt savlaicīgu un visaptverošu vides un klimata pārmaiņu datu un informācijas apkopošanu un vispusīgu analīzi, lai noteiktu politikas mērķus un atbilstošus pasākumus vides stāvokļa uzlabošanai un savlaicīgai reaģēšanai uz klimata pārmaiņām, kā arī novērtētu līdzšinējo pasākumu un ieguldītā finansējuma lietderību un efektivitāti.

Nodrošināt sabiedrību ar operatīvu informāciju par gaisa kvalitātes bīstamām izmaiņām.	Teritorijas plānojums nerisina šo jautājumu. Tiks veikts DTP2031 īstenošanas monitorings Vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) norādītajos termiņos.
Iegūt pietiekamu informāciju par ūdeņu kvalitāti un kvantitāti.	Teritorijas plānojums nerisina šo jautājumu. Tiks veikts DTP2031 īstenošanas monitorings Vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) norādītajos termiņos.
Iegūt informāciju par sugām un biotopiem Natura 2000 vietās un ārpus tām. Pilnveidot zemes monitoringa īstenošanu.	Teritorijas plānojums nerisina šo jautājumu. Tiks veikts DTP2031 īstenošanas monitorings Vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) norādītajos termiņos.
Nodrošināt meža resursu un meža stāvokļa novērtējumu.	Teritorijas plānojums nerisina šo jautājumu. Tiks veikts DTP2031 īstenošanas monitorings Vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) norādītajos termiņos.
Nodrošināt savlaicīgu un regulāru sabiedrības informēšanu par vides monitoringa rezultātiem.	Teritorijas plānojums nerisina šo jautājumu. Tiks veikts DTP2031 īstenošanas monitorings Vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) norādītajos termiņos.

DTP2031 izstrādāts, ievērojot LR normatīvos aktus vides un dabas aizsardzības jomā, ciktāl tie attiecas uz vietējās pašvaldības attīstības plānošanas dokumenta kompetenci un darba uzdevumu.

7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Šajā nodaļā sniegts DTP2031 noteikto risinājumu teritorijas izmantošanai, apbūves parametriem, transporta un inženiertehniskās infrastruktūras u.c. attīstībai novērtējums attiecībā pret to ietekmi uz pilsētas vides resursiem un to kvalitāti, atsevišķi analizējot būtiskākās iespējamās tiešās un netiešās ietekmes, ilglaicīgās un īslaicīgās ietekmes un summāro ietekmi.

Ja turpmākajā plānošanas procedūrā sagaidāmās negatīvās ietekmes uz vidi tiks novērtētas kā būtiskas, tiks piemērota ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra.

7.1. TIEŠĀS UN NETIEŠĀS IETEKMES

Īstenojot plānošanas dokumentā DTP2031 atļautās izmantošanas, tās var nepastarpināti radīt tiešās un netiešās ietekmes uz vidi. Ietekme uz vidi var veidoties gan pozitīva, gan negatīva.

TIEŠĀS IETEKMES UZ VIDI galvenokārt rada zemes lietojuma veida maiņa, veidojot jaunu dzīvojamo, publisko un rūpniecisko apbūvi, attīstot transporta infrastruktūru, veicot atmežošanu u.c. Zemes lietošanas kategorijas maiņa samazina dabas pamatnes platības un palielina piesārņojuma emisiju vidē - ūdenstecēs un ūdenstilpēs, atmosfēras gaisā, augsnē u.c., ietekmē bioloģisko daudzveidību un dzīvotnes ekoloģisko nišu.

DTP2031 paredzētās būtiskākās tiešās ietekmes, kas saistītas ar zemes izmantošanas veidu maiņu, ir dzīvojamās un publiskā apbūves attīstība, kā arī ražošanas objektu un teritoriju un transporta un tehniskās infrastruktūras attīstība.

Būtisku tiešu ietekmi uz vidi, pēc to īstenošanas radīs nacionālas nozīmes un Daugavpils pilsētas pašvaldības nozīmes transporta infrastruktūras un mezglu būvniecība - gan iepriekšējā plānošanas periodā neīstenoto (TIN71/1,2,3,4,5,6,7,8,9,11), gan grozīto risinājumu (TIN7, TIN71/10,12) un jauno risinājumu (TIN71/13,14,15) perspektīvajai transporta organizācijai, t.sk. jaunu Daugavas šķērsojumu (tiltu) un tramvaja līniju un posmu attīstība pilsētā. Īstenojot šos projektus, kā pozitīvas tiešās ietekmes minamas pilsētas apkaimju sasniedzamības un dzelzceļa šķērsojumu modernizācija un drošības uzlabošana, tranzīta satiksmes novirzīšana no pilsētas vēsturiskā centra un blīvas dzīvojamās apbūves teritorijām, kas mazinās gan atmosfēras gaisa piesārņojumu, gan paaugstinās Daugavpils iedzīvotāju dzīves kvalitāti. DTP2031 noteikts:

1. Nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras (TIN7) - Daugavpils pilsētas apvedceļa būvniecībai rezervētā teritorija - 120 m plata josla, kas šķērso pilsētas dienviddaļā esošo Kalkūnu apkaimi (JC, R un TA teritorijas) un dienvidaustrumu daļas Ruģeļu apkaimi (M1, DA4 un Ū teritorijas). Lielākā pilsētas apvedceļa daļa ir plānota Daugavpils novada teritorijā. 2016.g. īzstrādāts «Daugavpils pilsētas Dienvidaustrumu apvedceļa iespējamā izpēte» (AS "Ceļu projekts"). Ņemot vērā ekonomiski tehnisko pamatojumu, apvedceļa būvniecība tiek plānota tikai pēc 2054. gada. No vides viedokļa turpmākajā projektēšanā un būvniecībā jāizvērtē Ruģeļu dīķu teritorijā esošās bioloģiskās daudzveidības teritorijas, aizsargājamie biotopi un augu sugas, lai ietekme uz šīm dzīvotnēm pēc iespējas minimalizētu;
2. Daugavpils pilsētas transporta infrastruktūras attīstībai rezervētās teritorijas (TIN71/1-15):
 - **TIN71-1 Mežciema transporta mezgls (Parka - Vizbuļu iela - Rīgas šoseja)** - perspektīvi novirzīs autotransporta plūsmu gar dzelzceļa sliedēm līdz Cietokšņa apkaimes

rūpnieciskai zonai un atslogos Daugavas ielu līdz Cietokšņa teritorijai, kas kalpo arī kā Daugavpils aizsargvalnis,

- **TIN71-2 Stacijas ielas - Cēsu ielas mezgls** perspektīva vieta, kur attīstoties jaunai maģistrālei paredzēts jauns dzelzceļa sliežu šķērsojums, kas savienos Vizbuļu ielu ar Liepziedu ielu un nodrošinās sasaisti ar Ķīmijas apkaimes rūpniecisko zonu,
- **TIN71-3 Stacijas ielas - Valņu ielas - Motoru ielas mezgls** (savienojums) - zem dzelzceļa un pa Motoru ielu līdz perspektīvam savienojumam ar Vizbuļu ielu gar dzelzceļa sliedēm līdz Mežciema apkaimē. Izbūvējot transporta mezglu (pirmā kārtā Stacijas - Valņu ielā), tiks nodrošināta kravas transporta kustības novirze no Daugavpils vēsturiskā centra. Tiks izveidots maģistrālais ceļš, kas savienos valsts galveno autoceļu A6 ar pilsētas centru,
- **TIN71-4 Kandavas - Stacijas ielas pārvads** plānots, kā Smilšu - Smiltenes pārvada II kārtā, tā risinājumi ir saistīti ar finansējuma piesaistes iespējām,
- **TIN71-5 Smiltenes - Smilšu ielas mezgls** ir I kārtā, kuras ietvaros plānots likvidēt dzelzceļa pārbrauktuvi, lai savienotu Jaunbūves apkaimi ar Centra apkaimi, tādējādi atslogojot dzelzceļa satiksmi un 18.novembra ielas transporta kustību pār tiltu virs dzelzceļa,
- **TIN71-6,7,8,9 perspektīvais Laimas ielas - Komunālās ielas - Gulbju ielas savienojums, Laimas ielas - Brjanskas ielas, Brjanskas - Staburaga ielas savienojums, Laimas - Silenes ielas mezgls.** Šo mezglu izbūve nodrošinās ātru satiksmi un mazinātu transporta slodzi uz Grīvas apkaimi un kalpotu, kā apbraucamais ceļš ap Daugavpili, savienojot Komunālo ielu ar Nīderkūnu ielu Baltkrievijas virzienā. Mezgla izbūve veicinās Līgiņu apkaimes ekonomisko un sociālo attīstību, kā arī inženiertīklu izbūvi,
- **TIN 71-11 Vidzemes - Piekastes - Cēsu ielas mezgls** plānots, kā alternatīvs ceļš, lai savienotu Cietokšņa un Ķīmijas apkaimes. Tā kā Ezermalas apkaime nav blīvi apbūvēta, tad šis mezgls ir noteikts kā rezervēta teritorija attīstīšanai nākamajā plānošanas periodā,
- **TIN 71-10 Ūdensvada - Lielās ielas mezgls (tilts).** Tā kā Daugavpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas publiskās apspriešanas laikā bija saņemti vairāki negatīvi priekšlikumi par nelabvēlīgo ietekmi uz Judovkas individuāli dzīvojamo māju apbūvi Staburaga ielas rajonā, tad risinājumos piedāvāts veikt savienojumu ar tiltu tuvāk Daugavai pirms Lielās ielas, jo ir pieejamas lielas neapbūvēto teritoriju platības. Līdz ar to tiks samazināta nelabvēlīgā ietekme uz privātmāju apbūvi. Šis tilts savienotu Centra un Judovkas apkaimes, kā arī nodrošinātu ērtu satiksmi Silenes ielas (Baltkrievijas) virzienā, pie tam atslogojot Vienības tiltu. Šī mezgla risinājumi paredz savienot Lielo ielu ar Stacijas ielu, kas tādējādi atslogos 18.novembra ielu (posma no Daugavas ielas līdz Vienības ielai) no transporta slodzes, lai nokļūtu Judovkas apkaimē,
- **TIN 71-12 Stacijas ielas - Ūdensvadu ielas mezgls.** Ceļš uz perspektīvo tiltu ir jābūvē vienlaicīgi ar 11.mezglu, jo neattīstot to, nav realizācijas iespējas arī šim mezglam,
- **TIN 71-13 Dunduru ielas savienojums** ar plānoto apvedceļu ap Daugavpili. Šis mezgls ir nozīmīgs pilsētas attīstībā arī bez apvedceļa, it sevišķi ņemot vērā, ka tā izbūve ir plānota tikai pēc 2054. gada. Mezgls ir jābūvē sadarbojoties ar Daugavpils novada pašvaldību un Latvijas valsts mežiem, izbūvējot meža ceļu kravas transportam no Ruģeļu un Čerepovas apkaimju rūpnieciskām zonām uz Daugavpils - Krāslava autoceļu, lai atslogotu Jaunbūves apkaimi no kravas automašīnām,

- **TIN71-14 perspektīvais Daugavas - Cietokšņa un Lielās ielas (A13) savienojums** ir plānots kā vēl viens Daugavas upes šķērsošanas variants – tilts, kas atslogos pilsētas centru un Vienības tiltu no lielās transporta slodzes un novirzīs kravas transportu. Tas kalpos kā perspektīvais apvedceļš ap Daugavpili - alternatīva plānotam AS "Latvijas Valsts ceļš" apvedceļam ap Daugavpili,
- **TIN71-15 Vaiņodes ielas - Vasarnīcu ielas mezgls** Vaiņodes ielas (AS „Daugavpils satiksme” depo teritorijas rajonā) savienojums ar Vasarnīcas ielu pa meža stigu, kas jau tagad kalpo kā gājēju ceļš, kas savieno Ķīmijas un Jauno Stropu apkaimes. Teritorijā ir plānots izbūvēt velo ceļu, kas apvienots ar gājēju ceļu, bet ar iespēju tur attīstīties arī autotransporta kustību.

Tiešu pozitīvu ietekmi uz iedzīvotāju dzīves kvalitāti sniegs arī TIAN iekļautā norma, kas nosaka, ka pie pilsētas maģistrālajām B kategorijas ielām ievērojama 15 m būvlaide, ja starp ielu un zemes vienību nav izbūvēts prettrokšņu ekrāns.

Attīstoties blīvai dzīvojamai un publiskajai apbūvei pilsētas apkaimēs, tiešo ietekmju slodze var tikt samazināta līdz minimumam, ja tiek nodrošināta efektīva inženierkomunikāciju darbība un teritoriju apsaimniekošana, veidoti pieslēgumi pie centralizētajām kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmām, paplašinātas centralizēto ūdenssaimniecību aglomerāciju robežas, kā arī modernizēta atkritumu saimniecības infrastruktūra. Salīdzinoši ar iepriekšējo plānošanas periodu, DTP2031 ir paplašinātas SIA "Daugavpils ūdens" aglomerācijas centralizētajai ūdensapgādei un kanalizācijai - Mežciema, Dzintaru, Viduspogulankas, Vizbulu, Mazo Stropu, Vecās Forštadtes, Judovkas un Niderkūnu apkaimēs un siltumapgādei - Križu, Cietokšņa, Ezermalu, Vecās Forštadtes, Vecstropu un Jauno Stropu apkaimēs. Šo aglomerāciju robežās Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās (DzM, DzM1, DzM2, DzM3), Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās (DzD), Publiskās apbūves teritorijās (P, P1) un Jauktas centra apbūves teritorijās (JC), kur ir izbūvētas centralizētās ūdensapgādes vai sadzīves notekūdeņu savākšanas sistēmas, veicot jaunu ēku būvniecību, esošo ēku pārbūvi, atjaunošanu, tās jāpieslēdz pilsētas centralizētajam apgādes tīklam. Siltumapgādes aglomerācijas robežās, centralizētās siltumapgādes tīklam jāpieslēdzas Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās (DzD), Publiskās apbūves teritorijās (P, P1) un Jauktās centra apbūves teritorijās (JC). Šīs iekļautās normas nenoliedzami radīs tiešu ietekmi uz vidi, samazinās piesārņojošo vielu nonākšanas risku gan virszemes un pazemes ūdeņos, gan atmosfēras gaisā.

Tomēr jāņem vērā, ka vēl aizvien Daugavpils pilsētā ir apkaimes, kurās nav vai ir tikai daļēji pieslēgumi pašvaldības tīkliem, iedzīvotāju mājāsaimniecības bez centralizētās kanalizācijas nodrošinājuma rada tiešu slodzi uz ūdensobjektu kvalitāti. Tāpēc tiešās ietekmes uz vidi samazināšanai ir jāturpina centralizēto notekūdeņu savākšanas sistēmu darbības efektivitātes paaugstināšana, jānodrošina faktisko pieslēgumu izveide esošajai un jāveic ūdenssaimniecības tīklu paplašināšana, it īpaši blakus ūdensobjektiem un to aizsargjoslās. Nav pieļaujama jaunu blīvu apbūves teritoriju attīstība pirms nav sakārtota tehniskā infrastruktūra un nodrošināti pieslēgumi pie centralizētajiem tīkliem, kas nodrošina mājāsaimniecību piesārņojuma nonākšanu vidē – Daugavā u.c. upēs, pilsētas ezeros, gruntī u.c.

Nodrošināt efektīvu notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, piesārņoto vietu sanāciju, saimnieciskajā darbībā un rūpnieciskajā ražošanā izmantojot videi draudzīgas metodes, nepieļaujot neattīrītu sadzīves notekūdeņu, atēju u.c. iepludināšanu vaļējās ūdenskrātuvēs, ezeros, upēs, meliorācijas grāvjos, dīķos, kā arī to iesūcināšanu gruntī, tiešās ietekmes uz vidi tiks būtiski samazinātas.

Paplašinot jaudas esošajos ražošanas uzņēmumos, kā arī attīstot jaunas ražošanas teritorijas pilsētas industriālajās zonās, svarīgi ir ievērot labākos tehniskos paņēmienus un tehnoloģijas

(bezatkritumu u.c.), lai novērstu piesārņojošo darbību tiešo ietekmi uz vidi un cilvēku dzīves kvalitāti, atmosfēras gaisā, virszemes un gruntsūdeņos nonāktu pēc iespējas mazāk piesārņojošo vielu emisiju. Atbildīgajām institūcijām stingri jākontrolē ražošanas uzņēmumu darbība, lai tiktu ievērotas izsniegto piesārņojošo darbību atļaujas un vidē netiktu emitētas piesārņojošās vielas, lai neveidotos situācijas, kas var izraisīt avāriju risku un gruntsūdeņu piesārņojumu. Plānojot ražošanas teritoriju turpmāku attīstību, jāveic esošo un plānoto inženierkomunikāciju, piebraukšanas iespēju un pieslēguma jaudu atbilstības analīzi konkrētajās vietās, lai iespējami savlaicīgi novērstu problēmsituācijas nākotnē gan notekūdeņu apsaimniekošanas, gan citos aspektos. Teritorijās, kur saskarās ražotāju un iedzīvotāju intereses, jebkurai rūpnieciskajai darbībai un/vai objekta būvniecībai jāveic publiskās apspriešanas procedūra.

Nemot vērā Daugavpils kultūrvēsturisko, ainavisko un bioloģisko bagātību, pastiprināta uzmanība jāpievērš attīstot atļauto apbūvi, labiekārtojumu un infrastruktūru bioloģiskajai, ainaviskajai un kultūrvēsturiskajai daudzveidībai nozīmīgās pilsētas teritorijās vai to tiešā tuvumā. Būtiski šo teritoriju turpmākajā izmantošanā un apsaimniekošanā ievērot gan LR normatīvo aktu, gan TIAN ierobežojumus un aizliegumus teritorijās ar īpašiem noteikumiem (TIN11, TIN4, TIN41, TIN42, TIN43, TIN44, TIN45, TIN46, TIN5, TIN51). Pašvaldībai, izvirzot un prasības un saskaņojot būvprojektus, labiekārtojuma projektus utml, jāņem vērā Daugavpils Universitātes Dabas izpētes un vides izglītības centra ieteikumi Ruģeļu meža un dīķu turpmākai plānošanai, dabas vērtību aizsardzībai un infrastruktūras izveidošanai rekreācijas un tūrisma vajadzībām. DTP2031 risinājumos pašvaldības un rezerves fonda meži noteikti kā mežaparku teritorijas (M1). Šajās teritorijās esošie biotopi, kas atrodas sistēmā www.ozols.lv attēloti kartē zināšanai, savukārt Daugavpils pilsētas domes Pilsētplānošanas un būvniecības departamentam un DPPI "Komunālās saimniecības pārvalde" noteikts, ka paredzētas darbības šajās teritorijās ir saskaņojamas ar Dabas aizsardzības pārvaldi.

TIAN ietverti aizliegumi, ierobežojumi un nosacījumu teritoriju izmantošanai, atļautajai apbūvei un labiekārtojuma veidošanai, t.sk. peldbūvēm publiskajos ūdeņos, noteiktas minimālās prasības parkiem, skvēriem, meža parkiem un kapsētām

Rūpīgi ievērojot un kontrolējot noteikumus, pašvaldība pēc iespējas mazinās zemes izmantošanas veidu maiņas un konkrētu objektu tiešās ietekmes uz vidi.

NETIEŠĀS IETEKMES UZ VIDI veidojas savstarpēji, iedarbojoties videi un tiešajām ietekmēm. Attīstoties tūrismam un palielinoties tūristu skaitam, var pieaugt gan antropogēnā slodze uz vidi, gan veicināta apkārtējās vides sakopšana. Pārdomāta un sakārtota tūrisma un atpūtas infrastruktūra samazinātu negatīvo ietekmi uz vidi.

Veicot zemes lietošanas kategoriju maiņu, izbūvējot jaunus objektus - dzīvojamo un publisko apbūvi, tehnisko un transporta infrastruktūru, ražošanas objektus tiek samazinātas dabas pamatnes un savvaļas sugu dzīvotņu platības. Svarīgi pievērst uzmanību, ja apbūves paplašināšana notiek potenciālo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tuvumā (ar augstu bioloģisko vērtību). Būvniecības procesā radītās zemes vibrācijas, troksnis un putekļu piesārņojums var ietekmēt jūtīgu sugu dzīvotnes. Būvējot ēkas uz esošiem pamatiem un neapgūstot jaunas teritorijas, ietekme uz vidi tiek vērtēta kā maznozīmīga.

Paplašinoties saimnieciskajai darbībai, vide var tikt netieši ietekmēta.

Būtiski ir veikt vides izglītības pasākumus, pozitīvo pašvaldības reklāmu par labajiem darbiem vides jomā un citus sabiedrību informējošus pasākumus, lai veicinātu iedzīvotāju zaļo domāšanu

un motivāciju saudzēt vidi, pieslēgties centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem, kur tas iespējams.

Nepārsniedzot trokšņa, gaisa un virszemes ūdeņu robežvērtības, netiešās ietekmes neatstāj nozīmīgas sekas uz vidi.

7.2. ĪSLAICĪGAS UN ILGLAICĪGAS IETEKMES

DTP2031 paredzētās darbības pēc to ietekmes ilguma var iedalīt īslaicīgās un ilglaicīgās (paliekošās) ietekmes darbībās.

ĪSLAICĪGAS IETEKMES UZ VIDI rada būvniecības process - dzīvojamo, publisko, ražošanas ēku un būvju, ielu un ceļu, dažāda veida inženiertīklu un objektu (siltumapgādes, ūdensapgādes, kanalizācijas, sakaru, elektroapgādes u.c.) būvniecība vai pārbūve. Šīs darbības rada salīdzinoši īslaicīgus traucējumus vidē. Galvenās problēmas, kas saistītas ar minētajām darbībām ir troksnis, zemsedzes bojājumi, būvgruži, putekļu emisija. Lielākā daļa šo faktoru tiek likvidēti līdz ar būvniecības darbu beigšanos.

Ielu, pārvadu un ceļu celtniecības un/vai pārbūves laikā iespējama teritorijas piegružošana ar būvniecības atkritumiem un piesārņošana ar naftas produktiem, bet ielu un ceļu ekspluatācijas laikā - piegružošana ar sadzīves atkritumiem, piesārņojošo vielu izmešiem. Būvdarbu perioda laikā iespējams arī gruntsūdeņu piesārņojums (gadījumā, ja gruntsūdeņi ir tuvu zemes virskārtai), ko rada mašīnu un mehānismu nepareiza izmantošana un degvielas, smērvielu, arī šķidro būvmateriālu (krāsu, laku u.c.) noplūdes zemes virskārtā un iespējama nonākšana gruntsūdeņos.

Visu iepriekšminēto ēku un būvju būvniecības laikā stingri jākontrolē, lai piesārņojošās vielas tieši nenonāktu vidē.

Par nelielu īslaicīgu ietekmi uz vidi teritorijā var uzskatīt arī pilsētas apmeklētāju - viesu un tūristu skaita sezonālās svārstības, kas rodas pateicoties tūrismam un aktīvajai atpūtai siltajā gada periodā, līdz ar to pašvaldībai aktīvajā tūrisma sezonā papildus jāizvieto atkritumu savākšanas tvertnes visvairāk tūristu un vietējo iedzīvotāju iecienītajās atpūtas vietās. Tā, piemēram, Esplanādes apkaimes teritorijā, kas ir ķīru kolonijām nozīmīga ligzdošanas vieta, būtu nepieciešams izveidot infrastruktūru, kas pēc iespējas mazinātu teritorijas apmeklētāju ietekmi uz putniem, bet ļautu tos netraucēti vērot.

ILGLAICĪGU IETEKMI UZ VIDI rada uz vidi atstāj darbības, kuras saistītas ar zemes lietojuma maiņu no viena zemes lietojuma mērķa uz citu, tajā skaitā dabas pamatnes teritoriju maiņa uz apbūves teritorijām, atmežošana u.c. Ilglaicīgu ietekmi atstāj jaunu un esošo pilsētas ražošanas un tehnisko teritoriju attīstība, savrupmāju, mazstāvu un daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju, autotransporta ielu, dzelzceļa, velosipēdistu un gājēju ielu, pārvadu (mezglu), ceļu, tiltu, kā arī inženiertīklu un objektu būvniecība.

Attīstoties apbūvei, transporta infrastruktūrai un inženiertīkliem un objektiem, uz vidi var tikt radīta ilglaicīga ietekme. Palielinoties transporta plūsmām, kuru intensitāte ir aktīva noteiktos ielu un ceļu posmos, uz vidi tiek radīta ilgstoša ietekme, ko izraisa autotransporta radītais troksnis, vibrācijas un izplūdes gāzes.

Salīdzinoši ar iepriekšējo plānošanas periodu, kā ilglaicīgas pozitīvas ietekmes minamas:

- Daugavpils pilsētā netiek vairs plānota dzīvnieku kapsētas teritorijas izveide Križu apkaimes meža masīvā. Izvērtējot teritoriju, tika konstatēts, ka teritorija nav piemērota šim mērķim - augsts gruntsūdens līmenis, ģeogrāfiskais novietojums, lieli

kapitālieguldījumi infrastruktūrās izbūvei. Dzīvniekus Daugavpils pilsētas teritorijā netiek plānots apglabāt. Tie tiks vesti uz blakus esošo Daugavpils novada dzīvnieku kapsētu;

- Netiek vairs plānota dūņu pārstrādes uzņēmuma un dūņu lauku izveide Križu apkaimē. Neatbilstoša teritorija - jāizcērt plašas meža teritorijas, būtu jānoasfaltē lieli dabas pamatnes apjomi, iedzīvotāji iebilda pret šī objekta būvniecību Daugavpils pilsētas attīstības programmas publiskās apspriešanas laikā.

Pozitīvu ilglaicīgu ietekmi uz vidi (īpaši aizsargājamām sugām) un ainavas kvalitātes saglabāšanu radīs pilsētas teritorijā noteiktās vērtīgās ainavu teritorijas - Esplanādes apkaimes purvu teritorijas (TIN5) un ainaviskās teritorijas gar Daugavas, Laucesas, Melņičkas un Šūnicas upju krastiem (TIN5), kurās noteikti apsaimniekošanas pasākumi šeit ligzdojošo īpaši aizsargājamo putnu (ķīru koloniju) un ainavisko vērtību saglabāšanai, aizsardzībai un aizliegtas darbības, kas var negatīvi ietekmēt ekosistēmas struktūru un ainavisko kvalitāti. Esplanādes purva teritorijā, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, būtu nodibināms mikroliegums ķīru koloniju ilglaicīgai aizsardzībai. Teritorijas plānojuma risinājumi šajās ekoloģiski un ainaviski jutīgajās teritorijās neparedz apbūves veidošanu, bet saglabā kā dabas un apstādījumu un mežu teritorijas, kas vērtējam kā pozitīva alternatīva (pretēji apbūves veidošanas alternatīvai). Teritorijas plānojumā noteiktā funkcionālā zonējuma (izmantošanas veidu) iespējamā ietekmes uz vidi vērtējums sniegts tab.16.

Tabula:16 Izmantošanas veidu iespējamā ietekme uz vidi

FUNKCIONĀLĀS ZONAS (IZMANTOŠANAS VEIDI)	IESPĒJAMĀS IETEKMES	ĪETEIKUMI IESPĒJAMO IETEKMJU MAZINĀŠANAI
Mežu teritorija (M, M1) • mežsaimnieciska teritorijas izmantošana; • mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās; • publiskā ārtelpa ar labiekārtojumu; • publiskā apbūve (tirdzniecības un pakalpojumu objektu, tūrisma un atpūtas iestāžu, sporta ēku un būvju apbūve); • viensētu apbūve	• izmaiņas ainavā; • mainās biotopi; • augu sugu sastāva izmaiņas vai iznīcināšana; • samazinās meža teritoriju īpatsvars	• stingra darbības kontrole jāveic bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgās teritorijās, lai pēc iespējas mazāk ietekmē tur esošās dzīvotnes; • pirms darbu uzsākšanas bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgās teritorijās, jākonsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi (DAP), Ruģeļu mežu un dīķa teritorijā - saskaņojums ar DAP; • pirms plānotās zemes lietošanas veida maiņas veikt bioloģisko izpēti; • neparedzēt darbības veidus, kuru īstenošana veicinātu aizsargājamo sugu dzīvotņu un biotopu iznīcināšanu.
Dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas (DzS, DzM, DzM1, DzM2, DzM3, DzD, P, P1, JC) • dzīvojamā apbūve (savrupmāju apbūve, mazstāvu daudzdzīvokļu apbūve līdz 3 stāviem, daudzstāvu daudzdzīvokļu apbūve līdz 12 stāviem, izstrādājot	• izmaiņas ainavā; • pazemes un virszemes ūdeņu piesārņojuma risks; • mainās zemes izmantošanas veids; • pieaug notekūdeņu daudzums; • pieaug atkritumu daudzums	• maksimāli apbūvēt „brīvos” laukumus jau esošajos dzīvojamās apbūves kvartālos; • apbūvēt degradētas, pamestas teritorijas/pagalumus, tādējādi sakārtojot vidi; • jaunās apbūves teritorijas maksimāli pieslēgt kopējam kanalizācijas un ūdensapgādes, siltumapgādes tīklam; • izsniedzot būvatļaujas paredzēt ceļu/ielu infrastruktūru, pieslēgumus; • veicināt atkritumu savākšanu un dalīto šķirošanu

detaļplānojumu līdz 30 stāviem; • publiskā apbūve; • publiskā ārtelpa ar vai bez labiekārtojuma		
Rūpnieciskās un tehniskās apbūves teritorijas (R, TA) • rūpnieciskā apbūve (lauksaimnieciskās ražošanas, vieglās rūpniecības un smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve); • tehniskā apbūve; • atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve; • publiskā apbūve	• izmaiņas ainavā; • pazemes un virszemes ūdeņu piesārņojuma risks; • gaisa piesārņojums; • troksnis; • pieaug atkritumu daudzuma; • palielinās pazemes ūdeņu/dzeramā ūdens patēriņš; • pieaug notekūdeņu daudzums	• jaunas ražošanas zonas veidot jau esošajās pilsētas industriālajās zonās, degradēto teritoriju vietās (tādejādi sakārtojot teritoriju gan vizuāli, gan teritoriāli); • paredzēt pieslēgties kopējam ūdensapgādes un kanalizācijas tīklam; • izbūvēt lietusūdeņu savākšanas sistēmas; • paredzēt līgumu par atkritumu (arī bīstamo, ja tādi ir) apsaimniekošanu; • jaunas ražošanas teritorijas neveidot blīvi apdzīvoto dzīvojamo apkaimju tuvumā, izglītības iestāžu, rekreācijas teritoriju tiešā tuvumā, ainaviski vērtīgās teritorijās
Transporta infrastruktūras teritorijas (TR) • tehniskā apbūve un teritorijas izmantošana; • publiskā apbūve un teritorijas izmantošana	• izmaiņas ainavā; • izmaiņas biotopos • pazemes un virszemes ūdeņu piesārņojuma risks; • gaisa piesārņojums; • troksnis	• izbūves darbus izstrādā atbilstoši projektam un normatīvajiem aktiem; • būvniecības tehnikas uzpildīšana notiek tam speciāli paredzētās vietās; • jāparedz pasākumi trokšņa mazināšanai

Ar jaunizbūvētu un/vai pārbūvētu ielu, ceļu, tiltu, ražošanas un loģistikas infrastruktūras objektu ekspluatāciju ir un būs saistītas atsevišķas ietekmes, kuru darbība uz sabiedrību un vidi ir nepārtraukta. Šīs ietekmes - piesārņojums, trokšņi ir vairāk vai mazāk ir arī jau esošajiem tehniskās un industriālās infrastruktūras objektiem. Ietekmes apmērs ir atkarīgs no ielu un ceļu klājuma kvalitātes un satiksmes intensitātes konkrētajos to posmos. Tās ir: gaisa kvalitātes izmaiņas, trokšņa un vibrāciju līmeņa izmaiņas, izmaiņas tuvākās apkārtnes bioloģiskajā daudzveidībā, apkārtējo iedzīvotāju sociāli-ekonomiskā stāvokļa izmaiņas (piemēram, nekustamā īpašuma vērtība, mežu kadastrālā vērtība utt.). Parasti šādos ielu/pārvaldu būves variantos no zemes īpašnieku viedokļa būtu svarīga skaidrība vairākos jautājumos, kas ir saistīts tieši ar ielu/pārvaldu būvi. Nozīmīgākie no tiem ir: paredzamais būvdarbu uzsākšanas laiks, kompensāciju un zaudējuma aprēķināšanas metodika, iepirkuma mehānisms. Par to visu pašvaldībai ir iedzīvotāji jāinformē laicīgi, pirms darbu uzsākšanas.

Nemot vērā, applūšanas riskus Daugavpils pilsētā (Daugava, Laucesa u.c.), ļoti būtiski ir veikt atbilstošu meliorācijas sistēmu tehniskā stāvokļa pilnvērtīgu uzturēšanu, nepieļaut kanalizācijas notekūdeņu nonākšanu vidē.

Atbilstoši Zemes pārvaldības likuma 5.panta 1.daļai, vietējā pašvaldība teritorijas plānojumā nosaka publiskās infrastruktūras attīstības un būvniecības vajadzībām nepieciešamās teritorijas un to izmantošanas nosacījumus neatkarīgi no zemes piederības vai piekritības.

Pozitīvās ilglaicīgās ietekmes uz dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu (saglabāšanu, sakopšanu un aizsardzību) radīs teritorijas plānojumā paredzēto degradēto teritoriju - rekultivācija,

aizliegums pilsētu meža teritorijās veikt kailcirti, publisko ūdensmalu infrastruktūras izveide un pieejamības nodrošināšana, īpašu noteikumu izstrāde Daugavpils pilsētas vēsturiskā centra apbūves veidošanai un pārbūvei, u.c.

7.3. SUMMĀRĀS IETEKMES

SUMMĀRĀS IETEKMES UZ VIDI teritorijas plānošanas ietvaros ir ietekmju kopums, kas veidojas, īstenojot plānošanas dokumentā paredzētos pasākumus. Izstrādājot teritorijas plānojumu, tajā ir iekļauti galvenie normatīvie akti attiecībā uz vides aizsardzību, TIAN paredzas prasības, kas gan tieši, gan netieši mazinās darbību negatīvo summāro ietekmi uz vidi. Līdz ar to var secināt, ka summārā ietekme uz vidi būs pozitīvāka, nekā teritorijas plānojumu neīstenojot.

ĪEVĒROJOT VIDES AIZSARDZĪBAS NORMATĪVUS UN KOMPETENTO INSTITŪCIJU IZVIRZĪTĀS PRASĪBAS, DAUGAVPILS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMA 2019. – 2031. GADAM ĪSTENOŠANA NEATSTĀS SLIKTĀKU IETEKMI UZ VIDES KVALITĀTI KĀ IR PAŠLAIK. Tā īstenošana neradīs būtiski ietekmi uz īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, ainavisko un kultūrvēsturisko mantojumu. Teritorijas plānojuma izstrādes procesā, saskaņots un atrasts kompromisa risinājums starp pilsētas iedzīvotāju, uzņēmēju un investoru dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas un aizsardzības un Daugavpils pilsētas pašvaldības attīstības interesēm.

Tomēr pie DTP2031 īstenošanas, izstrādājot lokālplānojumus, detālplānojumus, zemes ierīcības projektus un būvprojektus, izvērtējot konkrēto attīstības un/vai būvniecības ieceri būtiski ir apskatīt arī iespējamās sekundārās, kumulatīvās un sinerģiskās ietekmes uz vidi, ko nav iespējams izvērtēt teritorijas plānojuma mēroga un detalizācijas ietvaros (katrā funkcionālajā zonā ir atļautas/iespējamās dažādas izmantošanas). Pie konkrēta projekta realizācijas, ņemot vērā datus par esošo situāciju un plānoto izmantošanas un/vai būvniecības ieceri, jāizvērtē paredzētās darbības (būvniecības, zemes lietošanas veida maiņas, jaunas transporta infrastruktūras u.c.), dabas vides un apkārtējo teritoriju izmantošanas savstarpējā mijiedarbība, lai plānotās darbības īstenošanas rezultātā summārā ietekme uz vidi būtu pēc iespējas nebūtiskāka.

8. IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANAS PASĀKUMI

DTP2031, lai samazinātu plānošanas dokumentā paredzēto darbību ietekmi uz dabas un iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti, paredz dažādus pasākumus, kas gan tieši, gan netieši mazinās darbību iespējamo negatīvo ietekmi uz vidi.

Teritorijas plānojuma saistošajās sadaļās - Grafiskajā daļā M 1: 10 000 un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (TIAN) noteikti risinājumi Daugavpils pilsētas turpmākajai teritorijas izmantošanai, transporta un inženiertehniskās apgādes infrastruktūras attīstībai, atļautās apbūves un labiekārtojuma rādītājiem, u.c., ņemot vērā pašreizējo teritorijas izmantošanu un vides stāvokli pilsētā, pašvaldības, fizisko un juridisko personu priekšlikumus, spēkā esošos lokālplānojumus un detālplānojumus, kompetento institūciju nosacījumus, augstāka līmeņa teritorijas plānošanas dokumentu vadlīnijas, LR normatīvos aktus, ES vadlīnijas u.c.

Noteiktais funkcionālais zonējums/apakšzonējums bāzēts uz galvenajiem principiem:

- atļauto izmantošanu klasifikācija veidota saskaņā ar 30.04.2013. MK noteikumos Nr. 240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” noteikto vienoto funkcionālo zonu iedalījumu;
- klasifikācija izveidota ar mērķi identificēt galvenās izmantošanas grupas, nosakot pēc iespējas mazāku to skaitu;
- nosakot vienotas funkcionālās zonas, iespēju robežās apvienotas spēkā esošajā teritorijas plānojumā noteiktās zonas ar līdzīgiem izmantošanas un apbūves noteikumiem;
- ievērots pēctecības princips, iespēju robežās maksimāli saglabāts šobrīd spēkā esošais regulējums attiecībā uz teritorijas izmantošanu un apbūvi, izvērtējot lietderību un aktuālo situāciju;
- elastības princips, saglabājot pašvaldībai iespējas katru konkrētu teritoriju un attīstības ieceri izvērtēt detalizētākā mērogā turpmākajā plānošanas procesā (lokālplānojumi, detālplānojumi, tematiskie plānojumi, izpētes projekti, būvprojekti), izsniedzot darba uzdevumu, būvatļauju vai citus nosacījumus.

Funkcionālo zonu/apakšzonu izmantošana - jaunveidojamo zemes vienību minimālās platības, apbūves rādītāji un citas prasības konkrētai atļautajai teritorijas izmantošanai noteiktas TIAN.

TIAN izdalītas arī atsevišķas prasības apbūves ierobežojuma zonai ap paaugstināta rūpnieciskā avārijas riska objektiem (TIN1), Daugavpils pilsētas vēsturiskajam centram (TIN11), vietējas nozīmes kultūrvēsturiskajām un dabas teritorijām: autentiskas vides apbūves teritorijām (TIN4, TIN41, TIN42), kultūrvēsturiski vērtīgām teritorijām (TIN43, TIN44), vēsturiskās apbūves teritorijām, kurās daļēji saglabājušās laikmeta iezīmes (TIN45, TIN46), ainaviski vērtīgām teritorijām (TIN5, TIN51), nacionālas un vietējas nozīmes transporta infrastruktūras attīstības teritorijām (TIN7, TIN71/1-15).

Tematiskās grafiskās kartes par kultūras pieminekļiem un to aizsardzības zonām, dabas objektiem un labiekārtotām dabas teritorijām, visa veida inženiertīklu un objektu apgādi pilsētā, transporta, tai skaitā sabiedriskā transporta, velotransporta un gājēju infrastruktūru, ielu kategorijām un sarkano līniju priekšlikumu, ekoloģiskā un avārijas riska teritorijām un objektiem u.c. ir apkopoti atsevišķā sējumā kā Paskaidrojuma raksta pielikums.

8.1. NOTEIKTĀS AIZSARGJOSLAS

Viens no instrumentiem ietekmes uz vidi minimizēšanai ir Latvijas Republikas tiesību aktos noteikto aizsargjoslu un aizsargjoslu teritorijās noteikto aprobežojumu ievērošana. Aizsargjoslu uzdevums ir aizsargāt gan dabiskus, gan mākslīgus objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošināt to ekspluatāciju un drošību vai arī pasargāt vidi un cilvēkus no kāda objekta kaitīgās ietekmes.

DTP2031 Grafiskās daļas kartē M 1: 10 000 "Funkcionālais zonējums. Aizsargjoslas un apgrūtinājumi" ir attēlotas visa veida vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas, ekspluatācijas aizsargjoslas (izņemot sarkanās līnijas), sanitārās aizsargjoslas un drošības aizsargjoslas⁷³, kas attiecas uz Daugavpils pilsētas teritoriju un kuru platums ir lielāks par 10 m, kā arī aizsargjoslas, kas iestiepjas pilsētas teritorijā no Daugavpils novada teritorijā esošajiem objektiem.

Ielu ekspluatācijas aizsargjoslas – sarkanās līnijas netiek noteiktas un attēlotas Grafiskajā daļā, bet sarkano līniju priekšlikums sniegts tematiskajā kartē. TIAN 2.pielikumā noteikts pilsētas ielu iedalījums kategorijās (B, C, D, E) un ievērojamie attālumi (no/līdz m) starp ielas sarkanajām līnijām. Esošās sarkanās līnijas ir jāprecizē un jaunas sarkanās līnijas jānosaka lokālplānojumā, detālplānojumā vai būvniecības ieceres dokumentācijā, atbilstoši grafiski attēlojot lokālplānojumā un detālplānojumā atbilstošā mērogā.

Pozitīvi atzīmējams, ka DTP2031 izstrādes ietvaros izvērtēti un precizēti ūdensobjekti, kuriem nosakāma aizsargjoslas un pārskatītas spēkā esošajā Daugavpils pilsētas teritorijas plānojumā 2006.-2018.g. (ar 2009.g. grozījumiem) noteiktās virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas, kā arī iestrādātas jaunas applūstošo teritoriju robežas Daugavai, Laucesai, Stropu ezeram, Šuņezeram u.c., iekļaujot applūstošās teritorijas ar 10% varbūtību virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās⁷⁴, kurās nav atļauta apbūve.

Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām nosaka, lai nodrošinātu ūdens resursu saglabāšanos un atjaunošanos, kā arī samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz iegūstamo ūdens kvalitāti visā ūdensgūtvies ekspluatācijas laikā (ne mazāk kā uz 25 gadiem).

DTP2031 Grafiskajā daļā attēlotas stingrā režīma aizsargjoslas, bakterioloģiskās un ķīmiskās aizsargjoslas ap SIA "Daugavpils ūdens" apsaimniekotajiem centralizētās ūdensapgādes urbumiem, SIA „Ūdensnesējs Serviss” un lielāko uzņēmumu ūdens ņemšanas vietām.

Aprobežojumus aizsargjoslās ap ūdens ņemšanas vietām nosaka Aizsargjoslu likums, kā arī 24.01.2004. MK noteikumi nr. 43 "Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika". Minētie likumdošanas akti nosaka, ka:

- Stingrā režīma aizsargjoslā aizliegta jebkāda saimnieciskā darbība, izņemot to, kura saistīta ar ūdens ieguvī konkrētā ūdensapgādes urbumā vai ūdensgūtvē attiecīgo ūdens ieguves un apgādes objektu uzturēšanai un apsaimniekošanai (nodrošinot ūdens ņemšanas vietas tehnisko notekūdeņu attīrīšanu un notekūdeņu novadīšanu kanalizācijas sistēmās vai uz vietējām attīrīšanas iekārtām un virszemes notekūdeņu novadīšanu ārpus stingrā režīma aizsargjoslas robežām), aizliegts plānot un realizēt jaunu individuālo un sabiedrisko

⁷³ saskaņā ar LR spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem - Aizsargjoslu likumu (11.07.1997.) un MK noteikumiem, kas nosaka aizsargjoslu noteikšanas metodiku

⁷⁴ Atbilstoši LĢIA aktuālajiem datiem par ūdensobjektu līmeņiem novērojumu stacijās

dzīvojamo apbūvi un atrasties nepiederošām personām, kuras nav saistītas ar ūdens ieguves un apgādes objektu darbības nodrošināšanu ūdens ņemšanas vietās;

- Ķīmiskajā aizsargjoslā paredzētās darbības realizēšanai jāsaņem Valsts vides dienesta tehniskie noteikumi;
- Bakterioloģiskajā aizsargjoslā paredzētās darbības realizēšanai jāveic ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums. Bakterioloģiskajā aizsargjoslā aizliegta arī derīgo izrakteņu ieguve, vides riska objektu izvietošana (DUS, atkritumu apglabāšanas poligoni u.c.).

Secināms, ka DTPL2031 risinājumi ūdens ņemšanas vietu aizsargjoslu teritorijās nav pretrunā normatīvo aktu prasībām.

Lai nodrošinātu notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (NAI) piegulošo teritoriju aizsardzību no šo objektu negatīvās ietekmes Aizsargjoslu likuma paredz, ka atklātai notekūdeņu apstrādei un atklātiem dūņu laukiem ir nepieciešama 200 m sanitārā aizsargjosla, kas nosakāma no objekta ārējās robežas vai ārējās malas. Aizsargjoslu likumā ir noteikti aprobežojumi attiecībā uz jaunu, ar NAI darbību nesaistītu ēku būvniecību un jaunu dzeramā ūdens ņemšanas vietu ierīkošanu.

Līdz ar to, jaunu dzīvojamo apbūvi un dzeramā ūdens ņemšanas vietu ierīkošanu ierobežo arī 200 m sanitārā aizsargjosla ap Daugavpils pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (NAI). Daugavpils NAI sanitārajā aizsargjoslā DTPL2031 neplāno jaunas dzīvojamās, publiskās u.c. nesaistītas ar NAI attīstību apbūves attīstību.

Savukārt kapsētu 300 m sanitārajās aizsargjoslās nav pieļaujama lokālo ūdensapgādes vietu ierīkošana.

Nemot vērā aktuālo situāciju, precizētas arī Daugavpils pilsētas teritorijā esošo kapsētu teritoriju (kurās notiek apbedījumi) teritoriju robežas un atbilstoši noteiktas 300 m sanitārās aizsargjoslas. DTPL2031 plāno Līginišķu kapsētas teritorijas paplašināšanu (58873 m² platībā). Plānotās kapsētas 300 m sanitārajā aizsargjoslā Daugavpils pilsētas teritorijā nav un netiek plānotas dzīvojamās apbūves teritorijas, līdz ar to tiek izslēgts risks, ka kapsētas aizsargjosla teritorija iestiepjas teritorijā, kur nav nodrošināta centralizēta ūdensapgāde.

Saskaņā ar VAS "Latvijas valsts dzelzceļš" sniegto digitālo informāciju par aktualizētajām dzelzceļa nodalījuma joslām, atbilstoši precizētas dzelzceļa ekspluatācijas un drošības aizsargjoslas.

Lai pēc iespējas tiktu samazinātas līdz minimumam sekas rūpnieciskās avārijas gadījumā ap paaugstināta rūpnieciskā riska objektiem, uzņēmumu civilās aizsardzības plānos ir noteiktas un DTPL2031 Grafiskajā daļā attēlotas drošības aizsargjoslas – apbūves ierobežojuma zonas, kurās noteikti ierobežojumi blīvas dzīvojamās apbūves veidošanai, publiskajai apbūvei, kā arī ražošanas un komercdarbības objektu ar lielu strādājošo skaita izvietošanai: ap SIA „Latvijas propāna gāze” gāzes uzpildes staciju Jelgavas ielā 2 - 500 m rādiusā, ap SIA „Intergaz” gāzes terminālu Valņu ielā 30 - 700 m rādiusā, ap SIA „Aģentūra Latvijas ceļš” Daugavpils naftas bāzi Jelgavas ielā 2A - 500 m rādiusā, ap SIA „LDZ ritošā sastāva serviss” Lokomotīvu remonta centra dīzeļdegvielas rezervuāriem Preču ielā 30 - 215 - 250 m. Ap SIA "CCT" naftas bāzes tvertnēm Spaļu ielā 12 noteikta 100 m drošības aizsargjosla.

Papildus būtiski būtu arī izvērtēt iespējamo ietekmi un sekas avārijas gadījumā teritoriāli blakus esošajiem objektiem - SIA „Latvijas propāna gāze” gāzes uzpildes stacijai Jelgavas ielā 2 un SIA „Aģentūra Latvijas ceļš” Daugavpils naftas bāzei Jelgavas ielā 2A, jo to drošības aizsargjoslas – apbūves ierobežojumu zonas pārklājas. Blakus atrodas arī Čerepovas rūpnieciskā zona, kurā tiek plānota granulu ražotne. Šajā gadījumā būtu jāveic ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) procedūra.

Vides pārskatā netiek uzskaitītas un analizētas visas aizsargjoslas, jo tās tiek atrunātas DTPL2031. Grafiskajā daļā noteiktās un attēlotās aizsargjoslas tiek analizētas pēc nepieciešamības, izvērtējot to atbilstību/neatbilstību spēkā esošajai likumdošanai.

Jaunveidojamajiem objektiem visa veida aizsargjoslas ir jānosaka un jāattēlo lokālplānojumos, detālplānojumos, zemes ierīcības projektos un būvprojektu dokumentācijā atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Būtiski ikvienai fiziskajai un juridiskajai personai (nekustamā īpašuma īpašniekiem, tiesiskiem valdītājiem, lietotājiem un nomniekiem) ir sekot līdzi gan apgrūtinājumu veidiem, gan teritorijām, kuras tie skar, jo datu mainības un tiesiskā regulējuma pilnveidošanās ietvaros informācija noveco, aktualizējas un rada neskaidrības dažādu situāciju, īpaši aizsargjoslu, interpretācijā.

8.2. PLĀNOŠANAS DOKUMENTĀ NOTEIKTIE IEROBEŽOJUMI

DTPL2031 noteikti nosacījumi un ierobežojumi, kas samazinās ar teritorijas attīstību saistīto darbību ietekmi uz vidi. Plānošanas dokumentā iekļauti pasākumi, kas paredz vides, dabas un kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību.

8.2.1. NOSACĪJUMI UN IEROBEŽOJUMI KULTŪRVĒSTURISKĀ, AINAVISKĀ UN DABAS MANTOJUMA SAGLABĀŠANAI UN AIZSARDZĪBAI

Viens no DTPL2031 mērķiem ir arī saglabāt Daugavpils pilsētas bagāto kultūrvēsturisko, dabas un ainavisko mantojumu, kas ietver gan valsts aizsargājamās kultūras pieminekļus, gan pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiski nozīmīgus objektus un teritorijas, gan bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgas teritorijas un ainaviski vērtīgās teritorijas.

Pilsētas teritorijā atrodas 163 kultūras pieminekļi - divi pilsētībūvniecības pieminekļi (Daugavpils pilsētas vēsturiskais centrs un Daugavpils cietoksnis ar priekštilta nocietinājumu), viens industriālais piemineklis (Daugavpils skrošu rūpnīcas skrošu liešanas tornis un padziļinājuma aka), 153 arhitektūras pieminekļi, viena vēsturiska notikumu vieta, viens vēstures piemineklis un pieci mākslas pieminekļi, kas iekļauti valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Kultūras pieminekļu aizsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteikta kultūras pieminekļu aizsardzība un izmantošana. DTPL2031 Grafiskajā daļā attēlotas visu kultūras pieminekļu teritorijas un to 100 m aizsardzības zonas un/vai individuālās aizsardzības zonas - Daugavpils pilsētas vēsturiskais centram, Daugavpils cietoksnim ar priekštilta nocietinājumu u.c. TIAN 7.1. apakšnodaļā izvirzītas prasības kultūras mantojuma saglabāšanai.

Valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa Daugavpils pilsētas vēsturiskais centra teritorija, papildus noteikta arī kā teritorija ar īpašiem noteikumiem TIN11, kurā izvirzīti papildus nosacījumi vēsturiskās perimetrālās apbūves saglabāšanai, jaunbūvēm un esošo ēku un būvju pārbūvei, ielu segumam, ēku fasādes elementiem u.c.

Papildus kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem DTPL2031 vai pilsētas nozīmes kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti:

- vietējās nozīmes pilsētībūvniecības piemineklis - aizsargdambis posmos: no dzīvojamās mājas Daugavas ielā 51A līdz Varšavas ielai, Gajoka apkaimē esošais aizsargdambis no Ūdensvada ielas līdz 18.novembra ielai, un Grīvas apkaimē esošais aizsargdambis Lielās un Aiviekstes ielu rajonā;
- autentiskās vides apbūves teritorijas - mazstāvu apbūves grupa, kas robežojas ar Avotu, Ventspils, Aglonas, Kauņas, Arodu un Valkas ielām (TIN4), Kandavas, Vienības, Sporta un

Cietokšņa ielu noslēdzošā kvartāla apbūve ar tipisku 60.gadu brīvo plānojumu, kur ir 5 stāvu, 9 stāvu dzīvojamā apbūve, sabiedriska rakstura apbūve (TIN41), Energētiku šķērsielas, Smilšu un Zeļinskas ielu tipiska 60.gadu beigu apbūve ar 5 stāvu, 9 stāvu dzīvojamu fondu un sabiedriskas un komerciāla rakstura būvēm (TIN42);

- kultūrvēsturiski vērtīgas teritorijas - Vecās garnizona ēkas Andreja Pumpura ielā (TIN43), Mežciema apkaimes vasarnīcu koka apbūve un Vecās Forštades apkaimes koka arhitektūras ansamblis Līksnas ielā (TIN44);
- vēsturiskās apbūves teritorijas, kurās daļēji saglabājušās raksturīgās laikmeta iezīmes - Gajoka apkaimes Bruģu, 18.novembra, Ūdensvada un Nometņu ielu rajonā esošā apbūve (TIN45), Grīvas apkaimes Lielās, Brjanskas un Aiviekstes ielu rajonā esošā apbūve (TIN46).

Šīm vietējās pašvaldības (Daugavpils pilsētas) nozīmes kultūrvēsturiskajās teritorijām noteikti specifiski noteikumi apbūves mērogam un raksturam, pilsētbūvniecības elementiem, apzaļumojuma raksturam u.c.

Lai saglabātu pilsētas ainaviskās vērtības un tajās esošo bioloģisko daudzveidību, t.sk. aizsargājamās biotopus un sugas DTPL2030 noteiktas arī ainaviski vērtīgās teritorijas:

- Esplanādes apkaimes purva teritorija (TIN5) - ligzdojošu īpaši aizsargājamo putnu sugu (ķīru koloniju) aizsardzībai, kur aizliegtas darbības, kas negatīvi ietekmē ekosistēmas struktūru;
- Saudzējamajās ainaviskajās teritorijas gar Daugavas, Laucesas, Meļņičkas un Šūnicas upju krastiem, kur aizliegtas darbība, kas pārveido izveidojušos ainavu, ekoloģiskas un estētiskas nozīmes ainavas elementus un kultūrvides īpatnības.

Ņemot vērā informācijas mainīgumu un nepieciešamību regulāri aktualizēt, veicot koku inventarizāciju, pilsētas teritorijā augošie dižkoki un potenciālie dižkoki attēloti DTPL2031 Tematiskajā kartē "Dabas objekti un labiekārtotas dabas teritorijas".

Lai nodrošinātu dižkoku un potenciālo dižkoku saglabāšanu un to augšanas apstākļus, rekomendējams TIAN noteikt minimālo aizsargjoslu - 10 m rādiusā (mērot no koka vainaga projekcijas). Šajā aizsargjoslā aizliegts veikt darbības, kas būtiski izmaina dižkoka augšanas apstākļus.

Daugavpils pilsētā atrodas arī citas bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgas teritorijas - Ruģeļu dīķu teritorija, Baltijas sikspārņu kolonija Daugavpils cietokšņa nocietinājumos, Ķīru kolonijas Daugavpils pilsētas Esplanādes purvā, Gubišces ezers, pilsētas mežu un mežaparku teritorijas u.c., kurās konstatētas vairākas retās un aizsargājamās sugas, Latvijas un ES nozīmes īpaši aizsargājamie biotopi. Paredzot jaunu atļauto apbūvi, labiekārtojumu un/vai infrastruktūras izbūvi šobrīd neapbūvētās dabas teritorijās, kā arī apsaimniekojot, būtu ieteicams vēlreiz inventarizēt teritorijas bioloģiskās vērtības, arī īpaši aizsargājamo sugu atradņu un biotopu esamību šajās teritorijās, plānojot teritorijas izmantošanu atbilstoši Sugu un biotopu aizsardzības likuma prasībām, kā arī izvērtēt vai plānotā darbība būtiski neietekmēs īpaši aizsargājamās biotopus un sugu dzīvotnes. Būtiski ievērot saimnieciskās darbības ierobežojumus un rekomendācijas zemes īpašniekiem/nomniekiem, kuriem pieder vai tiek lietota zeme šajās teritorijās un tūristiem, kuri apmeklē bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgās teritorijas.

TIAN IEKĻAUTIE IEROBEŽOJUMI

Jebkura saimnieciskā darbība valsts aizsargājamās kultūras pieminekļos, to teritorijās un aizsardzības zonās veicama tikai ar Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes atļauju.

Veicot būvniecību un zemes vienību robežu pārkārtošanu pilsētbūvniecības pieminekļu un to aizsargjoslu teritorijās maksimāli saglabā kultūrvēsturisko vidi – vēsturisko plānojuma struktūru, apbūves mērogu un raksturu, raksturīgo ainavisko vidi u.c.

Valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa „Daugavpils pilsētas vēsturiskais centrs” (valsts aizsardzības Nr.7429) teritorijā iekļauti nosacījumi jaunbūvēm vēsturiskās perimetrālās apbūves saglabāšanai. Aizliegta esošo ēku fasādē esošo vēsturisko logu nomaiņa pret plastikāta logiem, plastikāta durvju ierīkošana, kā arī logu rētojuma izmaiņas. Nav atļauts asfaltbetona ietves iesegums, tam jābūt no betona bruģakmens. Aizliegta garāžu, saimniecības ēku, noliktavu būvniecība, izņemot atrunātos gadījumus.

Veicot pilsētas nozīmes kultūrvēsturisko objektu pārbūvi, atjaunošanu pēc iespējas saglabājamas ēku proporcijas, un arhitektoniskās vērtības - fasādes, apdare, dekora elementi, kā arī saglabājamas konstrukcijas un vēsturnieki pielietotie būvmateriāli. Ēkas fasāžu vienkāršošana un redzamo arhitektūras elementu un veidojumu (ailu aizpildījums, rustojums, portāli, vitrīnas, logu apmales, sandriki, lizēnas, pilastrī, dzegas, jumta logi u.c.) likvidācija vai pārveidošana pieļaujama tikai tad, ja ēkas kultūrvēsturiskajā novērtējumā (apsekojumā, inventarizācijā, izpētē), ēka kopumā vai tās attiecīgie elementi atzīti par kultūrvēsturiski mazvērtīgiem vai nevērtīgiem, vai gadījumos, kad šie pārveidojumi neiespaido vai nesamazina ēkas kultūrvēsturisko vērtību.

Pilsētas autentiskas vides apbūves un kultūrvēsturiski vērtīgajās teritorijās aizliegta vēsturisko ķieģeļu ēku nojaukšana, nav atļauts mainīt jumta formu, ārējo apdari, jāsaglabā vēsturiskais apzaļojuma raksturs un vides arhitektoniskā telpa.

Vēsturiskās apbūves teritorijas, kurās daļēji saglabājušās raksturīgās laikmeta iezīmes jāsaglabā apbūves mērogs un raksturs un apbūves panorāma. Jāsaglabā un jālabiekārto aizsargdambis (Bruģu iela). Koka ēkām aizliegta fasāžu apdare ar kādu citu materiālu, izņemot koku, kā arī jāsaglabā fasāžu koka detaļas, jumta slīpums, logu ritms u.c. elementi.

Ainaviski un bioloģiski vērtīgajā Esplanādes purva teritorijā aizliegta putnu (ligzdojošo aizsargājamo ķirū) mērķtiecīga ķeršana vai nogalināšana, apzināta olu bojāšana, to izņemšana no ligzdām vai kolekcionēšana, putnu vairošanās vietu iznīcināšana vai bojāšana. Nav atļautas darbības, kas maina ūdens režīmu gruntsūdeņos, purva teritorijā, neattīrītu notekūdeņu ievadīšana purva teritorijā vai citas darbības, kas var piesārņot ūdeni, niedru plaušana (ja tā nav nepieciešama purva apsaimniekošanai), kā arī pārvietošanās ar motorizētiem transportlīdzekļiem, ja tā nav nepieciešama tūrisma objektu ierīkošanai.

Saudzējamajās ainaviskajās teritorijas gar Daugavas, Laucesas, Meļņičkas un Šūnicas upju krastiem, kur aizliegtas darbības, kas izmaina ekoloģisko līdzsvaru, izņemot atpūtas vietu, autostāvvietu, izziņas taku un skatu laukumu ierīkošanu. Nav atļautas darbības, kas izraisa augsnes eroziju - grunts uzbēršana, zemes virskārtas nostumšana, kā arī minerālmēsļu, pesticīdu un citu ķīmisko vielu lietošana un jebkādas citas darbības, kas piesārņo teritoriju.

8.2.2. NOSACĪJUMI DZĪVOJAMĀS APBŪVES VEIDOŠANAI

DTPL2031, lai nodrošinātu mājokļu funkciju, plānotas savrupmāju (DzS), mazstāvu (DzM, DzM1, DzM2, DzM3) (līdz 3 stāviem ieskaitot) un daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju (DzD) funkcionālās zonas/apakšzonas:

- Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS). Noteiktas trīs pilsētas teritorijās - Jauno Stropu apkaimē (vēsturiskie dārzkopības un vasarnīcu kooperatīvi "Sapnis D", "Jubileja", "Ķīmija", "Uzvara", "Ezerciems") un Vizbuļu apkaimē un Ruģeļu apkaimē pie Daugavas. Atļauta vasarnīcu apbūve, ko veido sezonas rakstura apdzīvošanai paredzētas individuālas dzīvojamās ēkas otro māju statusā, ārpus pastāvīgās dzīvesvietas, ar nepieciešamajām palīgbūvēm un labiekārtojumu. Dārza mājas, pakalpojumu un tirdzniecības objektu un tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa atļauta kā papildizmantošanas veids. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 600 m², publiskajai apbūvei maksimālais apbūves blīvums 30%, minimālā brīvā zaļā teritorija 40%, apbūves maksimālais stāvu skaits - 2 stāvi. Publiskās apbūves objekti atļauti saņemot pierobežnieku rakstisku piekrišanu;
- Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM) noteiktas vairākās pilsētās apkaimēs – Līginišķos (pie robežas ar Daugavpils novada teritoriju), Gajokā, Vecstropos, Esplanādē, Dzelzceļniekos, Ezermalā, Viduspoguļankā, Vecajā Forštadtē, Mežciemā un Cietoksnī. Ietver gan esošās savrupmāju un mazstāvu dzīvojamās teritorijas, gan plānotā (Līginišķos). DzM teritorijās atļauta savrupmāju, rindu māju un daudzdzīvokļu māju apbūve. Pakalpojumu un tirdzniecības objektu, tūrisma un atpūtas, veselības aizsardzības, sociālās aprūpes, izglītības un zinātnes, kultūras, dzīvnieku aprūpes iestāžu, biroja ēku, sporta būvju un ēku apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa atļauta kā papildizmantošanas veids. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 1200 m², maksimālais apbūves blīvums 30%, maksimālā apbūves intensitāte 60%, minimālā brīvā zaļā teritorija 40%, apbūves maksimālais stāvu skaits - 3 stāvi;
- Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM1) – noteiktas pilsētās apkaimēs ar vēsturiski izveidojušos mazāku zemes vienību struktūru – Grīvā, Nīderkūnos, Judovkā, Ruģeļos, Jaunbūvē, Križos, Vecajā Forštadtē un Jaunajā Forštadtē. Jaunu DzM teritoriju paplašināšana un attīstība vairāk plānota Nīderkūnos un Ruģeļos. DzM1 teritorijās atļauta savrupmāju, rindu māju un daudzdzīvokļu māju apbūve. Pakalpojumu un tirdzniecības objektu, tūrisma un atpūtas, veselības aizsardzības, sociālās aprūpes, izglītības un zinātnes, kultūras, dzīvnieku aprūpes iestāžu, biroja ēku, sporta būvju un ēku apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa atļauta kā papildizmantošanas veids. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 600 m², maksimālais apbūves blīvums 30%, maksimālā apbūves intensitāte 60%, minimālā brīvā zaļā teritorija 40%, apbūves maksimālais stāvu skaits - 3 stāvi;
- Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas DzM2 – noteiktas teritoriāli tikai dažās vietās un tās ir vēsturiskās mežaparka apbūves zemes vienības ar lielāku platību Mežciemā un Viduspoguļankā. DzM2 teritorijās atļauta savrupmāju, rindu māju un daudzdzīvokļu māju apbūve. Pakalpojumu un tirdzniecības objektu, tūrisma un atpūtas, veselības aizsardzības, sociālās aprūpes, izglītības un zinātnes, kultūras, dzīvnieku aprūpes iestāžu, biroja ēku, sporta būvju un ēku apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa atļauta kā papildizmantošanas veids. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 2400 m², maksimālais apbūves blīvums 30%, maksimālā apbūves intensitāte 60%, minimālā brīvā zaļā teritorija 40%, apbūves maksimālais stāvu skaits - 3 stāvi;
- Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas DzM3 – noteiktas Jauno Stropu apkaimē pie Stropu ezera, kur jau izveidojusies zemes vienību struktūra 1816 m², kā arī plānotu jaunu mazstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju attīstība. DzM3 teritorijās atļauta savrupmāju, rindu māju un daudzdzīvokļu māju apbūve. Pakalpojumu un tirdzniecības objektu, tūrisma un atpūtas, veselības aizsardzības, sociālās aprūpes, izglītības un zinātnes, kultūras,

dzīvnieku aprūpes iestāžu, biroja ēku, sporta būvju un ēku apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa atļauta kā papildizmantošanas veids. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 1816 m², maksimālais apbūves blīvums 30%, maksimālā apbūves intensitāte 60%, minimālā brīvā zaļā teritorija 40%, apbūves maksimālais stāvu skaits - 3 stāvi;

- Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas DzD - noteiktas pilsētās apkaimēs, kur jau izveidojušies daudzstāvu daudzdzīvokļu namu kvartāli - Esplanādē, Jaunbūvē, Cietoksnī, Ķīmijā, Ruģēļos, Vecstropos, Vecajā Forštadtē, Jaunajā Forštadtē, Križos. Praktiski tās visas apbūvētas teritorijas, Vecajā Forštadtē ir vairāk vēl neapbūvētas, brīvās teritorijas. DzD teritorijās atļauta rindu māju un daudzdzīvokļu māju apbūve. Pakalpojumu un tirdzniecības objektu, tūrisma un atpūtas, veselības aizsardzības, sociālās aprūpes, izglītības un zinātnes, kultūras, dzīvnieku aprūpes iestāžu, biroja ēku, sporta būvju un ēku apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa atļauta kā papildizmantošanas veids. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 600 m², maksimālā apbūves intensitāte 150%, minimālā brīvā zaļā teritorija 40%, apbūves maksimālais stāvu skaits - 12 stāvi. Ja tas ir pamatots no pilsēt būvnieciskā viedokļa, vietās, kas ir nozīmīgas pilsētas silueta veidošanai – Esplanādē, Cietoksnī, Vizbuļos, Ķīmijā, Ezermalā, Vecstropos, Križos, Gajokā, Ruģēļos, Jaunajā Forštadtē ir iespējama stāvu skaitu palielināšana līdz 30 stāviem, ievērojot nepieciešamos apbūves intensitātes un brīvās teritorijas rādītājus. Viduspoguļankas, Vecās Forštadtē, Nīderkūnu, Kalkūnu, Judovkas un Grīvas apkaimēs, apkaimēs ar lielu apstādījumu īpatsvaru – Mežciemā, Jaunajos Stropos, ka arī TIN11 teritorijā (Daugavpils vēsturiskajā centrā) maksimālais stāvu skaits - 6 stāvi.

Jaunas dzīvojamās apbūves (savrupmāju, rindu māju un daudzstāvu māju) veidošana atļauta arī Jauktās centra apbūves teritorijās (JC), kas noteiktas pilsētas apkaimēs ar jau vēsturiski izveidojušos plašu izmantošanas spektru vai apkaimju teritorijās, kas veidojas kā tuvākās teritorijas pakalpojumu centrs - Centrā, Cietoksnī, Esplanādē, Grīvā, Kalkūnos, Līginišķos, Ezermalā, Ruģēļos, Jaunajos Stropos, Nīderkūnos, Mežciemā u.c. mazākā apjomā. Jaunas teritorijas jaukta izmantošanas spektra izmantošanai plānotas Cietokšņa, Grīvas, Ruģeļu, Jauno Stropu un Nīderkūnu apkaimēs. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 600 m², maksimālā apbūves intensitāte 250%, minimālā brīvā zaļā teritorija 35%, apbūves maksimālais stāvu skaits - 12 stāvi. Ja tas ir pamatots no pilsēt būvnieciskā viedokļa, vietās, kas ir nozīmīgas pilsētas silueta veidošanai – Esplanādē, Cietoksnī, Vizbuļos, Ķīmijā, Ezermalā, Vecstropos, Križos, Gajokā, Ruģēļos, Jaunajā Forštadtē ir iespējama stāvu skaitu palielināšana līdz 30 stāviem, ievērojot nepieciešamos apbūves intensitātes un brīvās teritorijas rādītājus. Viduspoguļankas, Vecforštadtē, Nīderkūnu, Kalkūnu, Judovkas un Grīvas apkaimēs, apkaimēs ar lielu apstādījumu īpatsvaru – Mežciemā, Jaunajos Stropos, ka arī TIN11 teritorijā (Daugavpils vēsturiskajā centrā) maksimālais stāvu skaits - 6 stāvi.

Kā papildizmantošana dzīvojamā (rindu māju un daudzstāvu māju) apbūve atļauta arī Publiskās apbūves teritorijās (P), izvirzot tādus pašus apbūves veidošanas nosacījumus kā Jauktās centra apbūves teritorijās (JC).

Dzīvojamo apbūvi ierobežo arī 200 m aizsargjoslas ap Daugavpils pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (NAI). DTPL2031 risinājumi NAI aizsargjoslā neplāno dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas (aizsargjoslā paredzētas Transporta infrastruktūras (TR) un Dabas un apstādījumu teritorijas (DA4).

DTPL2031, TIAN IEKĻAUTIE IEROBEŽOJUMI

Aizliegts veikt būvniecību piesārņotās teritorijās, ja nav veikta to rekultivācija un/vai sanācija, kā arī izmantot teritoriju, ēkas un būves dzīvojamajai un publiskajai funkcijai pirms nav novērsts

esošais vides piesārņojums. Potenciāli piesārņotajās vietās pirms jaunas atļautās izmantošanās uzsākšanas vai būvniecības jāveic izpēte un, ja tiek konstatēts piesārņojums, jāveic teritorijas rekultivācija un/vai sanācija. Dzīvojamās un publiskās apbūves izvietošana atļauta tikai pēc konstatētā piesārņojuma novēršanas.

Vēsturiskajās pilsētas mazdārziņu un dārza māju teritorijās (DTPL2031 – DzS), ņemot vērā mazo un sadrumstaloto zemes vienību struktūru (vidēji 300 - 600 m²), šauros piebraucamos ceļus/ielas (vidēji 3 m), kā arī inženiertehniskās infrastruktūras neesamību, nav atļauta pastāvīga savrupmāju apbūve. Tā kā šajās teritorijā nav nodibinātas ielu sarkanās līnijas, DTPL2031 iekļauts ielu infrastruktūras sakārtošanas priekšlikums - izveidot 5 - 6 m platas sarkanās līnijas, pēc iespējas ņemot vērā aktuālos kadastra datus, zemes vienību struktūru, dabiskās robežas, izbūvētās būves.

Mazstāvu un daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās - DzM, DzM1, DzM2, DzM3, DzD nav atļauta reliģisko organizāciju ēku apbūves veidošana. Dzīvojamā apbūve kā palīgizmantošana nav atļauta apakšzonējuma Publiskā apbūves teritorijas (P1), kur atrodas pilsētas baznīcu zemes vienības.

Jaunbūvējamo daudzdzīvokļu māju izbūvē jāparedz koplietošanas telpas: telpu bērnu ratiņu novietošanai, slēgtu velonovietni. Apstādījumu minimālā platība - 10 m² uz vienu dzīvokli, rotaļu laukuma (laukumu) aprēķina platība - 1,15 m² uz vienu dzīvokli, rotaļu laukuma minimālā platība - 25 m², pagalmā ierīko mierīgās atpūtas vietu pieaugušajiem iedzīvotājiem. Ja tuvākajā apkārtnē (500 m attālumā) nav publiski pieejama sporta vai aktīvās atpūtas laukuma, pagalmā ierīko aktīvās atpūtas zonu. Aktīvās atpūtas zonu pagalmā ierīko pie mājām, kurās dzīvokļu skaits pārsniedz 100 dzīvokļus.

Veidojot jaunu daudzstāvu māju apbūvi virs 12 stāviem, ir obligāti jāizstrādā detālplānojums.

Pie robežas ar zemes vienību, uz kura atrodas savrupmāja, dvīņu māja vai rindu māja, jaunu daudzstāvu māju apbūves augstums nedrīkst pārsniegt iespējamo attālumu no daudzstāvu ēkas fasādes līdz tuvākajai savrupmājai, dvīņu mājai vai rindu mājai.

8.2.3. NOSACĪJUMI UN IEROBEŽOJUMI RAŽOŠANAS TERITORIJĀM

Lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu, nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru, DTPL2031 noteiktas Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R). Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R) ir esošās un plānotās ražošanas teritorijas pilsētas industriālajās zonās - Ziemeļu rūpnieciskajā zonā, Čerepovas rūpnieciskajā zonā, Mālu rūpnieciskajā zonā, Dzelzceļa apkopes infrastruktūras objektu zonā, Valkas ielas rūpnieciskajā zonā, Cietokšņa noliktavu zonā, Gajoka rūpnieciskajā zonā un Liginišķu rūpnieciskajā zonā, kur jau vēsturiski ir bijušas ražošanas teritorijas, pieejam uzņēmumu darbībai nepieciešamā tehniskā infrastruktūra, iespēja revitalizēt un atgriezt aktīvā ekonomiskā apritē bijušo ražošanas uzņēmumu degradētās teritorijas un līdz ar to nav nepieciešama pilsētas dabas pamatnes teritoriju samazināšana. Bez lielajām pilsētas industriālajām zonām, ražošanas un loģistikas teritoriju attīstība paredzēta arī Kalkūnos un Križos Viršu ielas rajonā (spēkā esošs lokālplānojums, kurā paredzētas ražošanas objektu apbūves teritorijas)

Kā Rūpnieciskās apbūves teritorija (R) noteikta arī Daugavpils notekūdeņu attīrīšanas ietaišu teritorija, kā arī Daugavpils trīs siltumcentrāļu – SC1, SC2, SC3 teritorijas.

TIAN Rūpnieciskās apbūves teritorijās (R) atļauta visa veida rūpniecības uzņēmumu apbūve - vieglās rūpniecības uzņēmumu, smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve, noliktavu apbūve, energoapgādes, atkritumu

apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve, kā arī visa veida nepieciešamā tehniskā un transporta infrastruktūra. Kā papildizmantošana atļauta arī biroja ēku, aizsardzības un drošības iestāžu, pakalpojumu un tirdzniecības objektu apbūve. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 600 m², maksimālā apbūves intensitāte 150%, minimālā brīvā zaļā teritorija 20%, apbūves maksimālais stāvu skaits un augstums - atbilstoši tehnoloģiskai specifikai.

Vieglās rūpniecības uzņēmumu, kas nerada piesārņojumu, būvniecība atļauta arī Jauktās centra apbūves teritorijās (JC).

TIAN IEKĻAUTIE IEROBEŽOJUMI

Jaunu rūpniecības uzņēmuma objektu, kas plāno veikt A kategorijas piesārņojošu darbību, drīkst izvietot ne tuvāk kā 300 m attālumā no teritorijām, kurās dzīvojamā apbūve ir viens no atļautajiem teritorijas izmantošanas veidiem.

Jaunu smagās rūpniecības uzņēmuma objektu (teritorijas vai ēkas, kurās notiek ražošana vai apkalpes transporta kustība) minimālais attālums no esošas dzīvojamās mājas ir 30 m.

Bīstamo atkritumu pārstrādes uzņēmumu un metāllūžņu pārstrādes uzņēmumu drīkst izvietot ne tuvāk kā 100 m attālumā no teritorijām, kurās dzīvojamā apbūve ir viens no atļautajiem teritorijas izmantošanas veidiem.

Jaunu rūpniecības uzņēmumu, kuri klasificējami kā paaugstinātas bīstamības objekti, būvniecība nedrīkst apgrūtināt vai ierobežot apkārtējo teritoriju attīstību saskaņā ar plānojumā noteikto teritorijas izmantošanas veidu. Jauni rūpniecības uzņēmumi, kuri klasificējami kā paaugstinātas bīstamības objekti, nedrīkst radīt jaunus riskus cilvēku veselībai un drošībai.

Rūpnieciskās apbūves teritorijā esošo rūpniecības uzņēmumu pārbūvi var atļaut, ja darbības radītais trokšņa līmenis ārpus uzņēmuma teritorijas nepārsniedz trokšņa robežlielumus, un pieguļošajās dzīvojamās un publiskās teritorijās, kurās esošais fona trokšņa līmenis nepārsniedz trokšņa robežlielumus, esošais trokšņa līmenis netiek palielināts un darbības radītais gaisa piesārņojuma līmenis ārpus uzņēmuma teritorijas nepārsniedz gaisa kvalitātes normatīvus, un pieguļošajās dzīvojamās un publiskās teritorijās, kurās esošais fona gaisa piesārņojuma līmenis nepārsniedz gaisa kvalitātes normatīvus, gaisa piesārņojuma līmenis netiek paaugstināts.

Gar rūpniecības uzņēmuma teritorijas robežu ar dzīvojamo vai publisko apbūvi veido intensīvu divpakāpju apstādījumu (koki, krūmi) joslu vismaz 4 m platumā.

Būvējot vai pārbūvējot rūpniecības uzņēmumu, veic teritorijas inženiertehnisko sagatavošanu, objektu nodrošina ar centralizētajiem notekūdeņu un lietusūdens kanalizācijas tīkliem, objekta teritorijā brauktuves, laukumus un citas teritorijas daļas ārpus brīvās zaļās teritorijas iesedz ar asfaltbetonu vai citu ūdensnecaurīgu cieta segumu.

Plānojot jaunus vai arī pārbūvējot esošos rūpniecības uzņēmumus, izvērtē atbilstību vides trokšņa normatīviem dažādos relatīvajos augstumos, kas atbilst atļautajam dzīvojamās apbūves augstumam, ja 100 m rādiusā ap attiecīgo uzņēmumu izvietota dzīvojamā apbūve vai atrodas Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS), Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM, DzM1, DzM2, DzM3), Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzD), Publiskās apbūves teritorijas (P, P1), Jauktas centra apbūves teritorijas (JC).

Plānojot jaunus vai arī pārbūvējot esošos rūpniecības uzņēmumus, izvērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem dažādos relatīvajos augstumos, kas atbilst atļautajam dzīvojamās apbūves augstumam, ja 500 m rādiusā ap attiecīgo uzņēmumu izvietota dzīvojamā apbūve vai atrodas Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS), Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM, DzM1, DzM2, DzM3), Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzD), Publiskās apbūves teritorijas (P, P1), Jauktas centra apbūves teritorijas (JC).

Teritorijā, kurā izvieto vieglās rūpniecības uzņēmumu, kura kopējā platība ir lielāka par 300 m², kā arī gar atklātu autonovietni ar autonovietņu skaitu virs 300 gar ārējo robežu veido intensīvu divpakāpju apstādījumu (koki, krūmi) joslu vismaz 4 m platumā, ja šī teritorija robežojas ar Savrupmāju apbūves teritoriju (DzS), Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju (DzM, DzM1, DzM2, DzM3) vai Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju (DzD).

Plānojot jaunu vai arī pārbūvējot esošu vieglās rūpniecības uzņēmumu, izvērtē atbilstību trokšņa vides kvalitātes normatīviem dažādos relatīvajos augstumos, kas atbilst atļautajam dzīvojamās apbūves augstumam, ja 100 m rādiusā ap attiecīgo uzņēmumu izvietota dzīvojamā apbūve vai atrodas Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS), Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM, DzM1, DzM2, DzM3), Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzD), Publiskās apbūves teritorijas (P, P1).

Tehniskās apbūves zemes vienības robežās jāveic pasākumi, lai apkārtējās teritorijas pasargātu no trokšņa, smakām un citiem kaitīgiem faktoriem, kā arī nosegtu neestētiskus skatus.

Paaugstinātas rūpnieciskā avārijas riska objektu (SIA „Latvijas propāna gāze” gāzes uzpildes stacija, SIA „Intergaz” gāzes termināls, SIA „Aģentūra Latvijas ceļš” Daugavpils naftas bāze, SIA „LDZ ritošā sastāva serviss” Lokomotīvu remonta centra dīzeļdegvielas rezervuāri) apbūves ierobežojumu zonā (TIN1) nav atļauta blīvo dzīvojamo apbūvi ar stāvu skaitu virs 3 stāviem un ar apbūves blīvumu lielāku par 30%, bērnu aprūpes un izglītības iestādes un objektus, sociālās aprūpes, kā arī veselības aizsardzības un aprūpes iestādes un objektus, sporta, tūrisma, rekreācijas un atpūtas atklātas teritorijas un objektus, jaunas publiskas autostāvvietas, jaunas sprādzienbīstamas un ugunsbīstamas iekārtas, bīstamo vielu transportēšanas cauruļvadus un bīstamo kravu pārkraušanas laukumus, izņemot gadījumus, ja tie ir būtiski esošo objektu darbības nodrošināšanai, jaunus ražošanas un citus komercdarbības objektus ar lielu strādājošo vai lielu apmeklētāju skaitu, jaunu bīstamo kravu pārvadājumu maršrutu plānošana un pasākumu ar lielu plānoto apmeklētību vai intensīvu cilvēku kustību organizēšana.

8.2.4. NOSACĪJUMI UN IEROBEŽOJUMI MEŽA UN DABAS UN APSTĀDĪJUMU UN ŪDEŅU TERITORIJU IZMANTOŠANAI

Nemot vērā, ka dabas pamatnes teritorijas (meži, mežaparki, parki, apstādījumi, labiekārtotas pludmales, kapsētu teritorijas u.c.) kopā ar ūdeņu un purvu teritorijām teritorijas (Daugava u.c. ūdensteces, ezeri, Esplanādes purvs, dīķi u.c.) aizņem vairāk kā pusi (52%) no Daugavpils pilsētas teritorijas kopplatības, DTP2031 neplāno šo teritoriju paplašināšanu.

Nemot vērā katras teritorijas specifiku un plānoto funkciju, DTP2031 noteiktas vairākas funkcionālās zonas un apakšzonas:

- Mežu teritorijas (M) ir noteiktas Daugavpils ZA daļā (Križu un Mazo Stropu apkaimēs) esošajiem mežiem ar mērķi - nodrošināt apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai un mežu saimniecisko, ekoloģisko un sociālo funkciju īstenošanai. Atļauta mežsaimnieciska izmantošana un labiekārtotas publiskā ārtelpas veidošana. Pakalpojumu un tirdzniecības objektu, tūrisma un atpūtas un sporta būvju un ēku, kā arī viensētu apbūve atļauta kā papildizmantošanas veids. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 10000 m², maksimālā apbūves intensitāte publiskās apbūves objektiem jānosaka būvniecības ieceres dokumentācijā, minimālā brīvā zaļā teritorija 90%, apbūves maksimālais blīvums -1,5%, apbūves maksimālais stāvu skaits - 5 stāvi, viensētu un pakalpojumu un tirdzniecības objektu apbūvei 2 stāvi;
- Mežu teritorijas (M1) – iekļauj pašvaldības un valsts rezerves fonda mežus kvalitatīvu dabas funkciju īstenošanai, veselības un fizisko aktivitāšu un citu publiskās ārtelpas funkciju

nodrošināšanai. Tās ir Ruģeļu mežaparka, Stropu mežaparka, Nometņu mežaparka, Mežciema mežaparka un Vizbuļu mežaparka teritorijas. Atļauta labiekārtotas publiskā ārtelpas veidošana, ietverot apstādījumus un labiekārtojuma infrastruktūru, t.sk. nedzīvojamās ēkas un būves. Pakalpojumu un tirdzniecības objektu, tūrisma un atpūtas un sporta būvju un ēku apbūve atļauta kā papildizmantošanas veids. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 10000 m², maksimālā apbūves intensitāte publiskās apbūves objektiem jānosaka būvniecības ieceres dokumentācijā, minimālā brīvā zaļā teritorija 80%, apbūves maksimālais stāvu skaits - 2 stāvi;

- Dabas un apstādījumu teritorijas (DA) – iekļauj pilsētas dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijas rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanai, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves. Atļauta labiekārtotas publiskā ārtelpas veidošana. Pakalpojumu un tirdzniecības objektu, kultūras iestāžu, tūrisma un atpūtas un sporta būvju un ēku apbūve atļauta kā papildizmantošanas veids. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 600 m², maksimālā apbūves intensitāte publiskās apbūves objektiem jānosaka būvniecības ieceres dokumentācijā, minimālā brīvā zaļā teritorija 80%, apbūves maksimālais stāvu skaits - 5 stāvi;
- Dabas un apstādījumu teritorijas (DA1) ietver pilsētu kapsētu teritorijas - Luterāņu/Katoļu kapsēta, Komunālā kapsēta, Grīvas kapsēta, Līgiņišķu kapsēta (plānota teritorijas paplašināšana tradicionālajiem apbedījumiem), Pareizticīgo kapsēta un Garnizona kapsēta. Atļauta labiekārtotas publiskā ārtelpas veidošana, kas ietver kapsētas un ar to funkciju īstenošanu saistītās nedzīvojamās ēkas un būves - kapličas, krematoriju ēkas utml.). Kā papildizmantošanas veids atļauti sezonāla rakstura pakalpojumu un tirdzniecības objektu - tirdzniecības kioski un segtie tirdzniecības standi u.c. kapsētas funkciju nodrošināšanai nepieciešamie pakalpojumu objekti. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 600 m², maksimālā apbūves jānosaka būvniecības ieceres dokumentācijā, apbūves maksimālais stāvu skaits - 3 stāvi;
- Dabas un apstādījumu teritorijas (DA3) ietver pilsētas parkus un skvērus. Atļauta labiekārtotas publiskā ārtelpas veidošana, kā pakalpojumu un tirdzniecības objektu un kultūras iestāžu apbūve kā papildizmantošana. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 600 m², maksimālā apbūves jānosaka būvniecības ieceres dokumentācijā, apbūves maksimālais stāvu skaits - 3 stāvi, minimālā brīvā zaļā teritorija 70%;
- Dabas un apstādījumu teritorijas (DA4) ietver galvenokārt pilsētas dabas teritorijas bez apbūves un labiekārtojuma infrastruktūras - dabiskas palieņu pļavas, pludmales, ūdensmalas u.c., kvalitatīvu dabas funkciju īstenošanai. Atļauta publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma, kā arī labiekārtotas publiskā ārtelpas veidošana. Sezonāla rakstura pakalpojumu un tirdzniecības objektu - tirdzniecības kioski un segtie tirdzniecības standi u.c. atļauti kā papildizmantošana. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 600 m², apbūves maksimālais stāvu skaits - 1 stāvs;
- Ūdeņu teritorijas (Ū) noteiktas, lai nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu Daugavpils pilsētas ūdeņu resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai, transportam, rekreācijai un vides aizsardzībai un ietver pilsētas ūdensteces un ūdenstilpes - Daugavu, Laucesu, Šuņicu, Lielo Stropu ezeru, Šuņezaru u.c. Atļauta ūdenssaimnieciska izmantošana, ūdens telpas publiskā izmantošana, inženiertehniskā infrastruktūra, kā arī transporta un lineārā apkalpojošā infrastruktūra.

Būtiski ir tālāk risināt jautājumu par meža aizsargjoslas ap Daugavpils pilsētu noteikšanu (oficiāli noslēdzot līgumu ar Daugavpils novada pašvaldību par aizsargjoslas teritorijas izveidošanu Daugavpils novada administratīvajā teritorijā un apsaimniekošanas pasākumiem), sadarbojoties ar AS "Latvijas Valsts meži" un Daugavpils novada pašvaldību.

DTPL2031, TIAN IEKĻAUTIE IEROBEŽOJUMI

DTP2031 risinājumi veicina vienotas un nepārtrauktas apstādījumu un publiskās ārtelpas mežaparku un ūdeņu struktūras veidošanu pilsētā, kā arī uzlabo to pieejamību un kvalitāti iedzīvotāju un viesu pilnvērtīgas rekreācijas nodrošināšanai. TIAN noteiktas prasības parkiem, skvēriem, meža parkiem, kapsētām un ūdeņu teritorijām.

Mežsaimniecības teritoriju izmantošanu detalizē meža ierīcības un apsaimniekošanas plāni.

Pilsētas mežaparku teritorijās (M1) nav atļauta viensētu apbūve. Minimālais nepieciešamais labiekārtojums mežaparkā ir soli īslaicīgai atpūtai, celiņu apgaismojums, atkritumu urnas, transportlīdzekļu novietnes un publiskās tualetes pie galvenajām ieejām. Šo elementu skaitu un izvietojumu nosaka mežaparka labiekārtojuma projektā vai lokālplānojumā, ja tāds nepieciešams, veicot paredzamā apmeklētāju skaita aplēses.

Labiekārtoto dabas un apstādījumu teritoriju papildizmantošanai atļauto būvju, t.sk. autonovietņu un velonovietņu izvietojumu nosaka, veicot biotopu un dendroloģisko izpēti. Apbūvi izvieta, tā, lai pēc iespējas saudzētu dabas vērtības.

Dabas un apstādījumu teritoriju ūdensmalās atļauta peldlīdzekļu piestātņu būvniecība. Ja piestātnes izbūve paredzēta applūstošajā teritorijā, risinājumu ir jāpamato detalplānojumā.

Ap kapsētu teritorijām noteikta 10 m zaļā buferzona bez apbedījumiem (no ielas sarkanās līnijas vai zemes vienības robežas). Apgūstot jaunas apbedījuma vietas un veicot atmežošanu, nepieciešams izstrādāt jaunās kapsētu teritorijas labiekārtošanas projektu, kur paredzēta visa nepieciešamā kapsētu infrastruktūra: plānotie celiņi, atkrituma tvertņu novietošanas vietas, paredzētas parces apbedīšanas vietām (norādot skaitu), ūdens ņemšanas vietas, zaļā zonas stādījumi u.c. Projekts ir saskaņojams ar pilsētas ainavu arhitektu.

Visas pilsētas teritorijā esošās ūdenstilpes un ūdensteces, t.sk. mākslīgie ūdensobjekti var tikt izmantoti zvejniecībai un zinātniski pētnieciskiem darbiem. Ūdens ņemšanas vajadzībām: Lielais Stropu ezers, Mazais Stropu ezers un Zirgezers. Ūdensspēka un ūdensceļu izmantošanai: Daugava. Atpūtai uz ūdeņiem un peldvietu organizēšanai: Šuņezers, Lielais Stropu ezers, Mazais Stropu ezers, Porohovka, Stropaka ezers, Daugava. Ūdenssportam: Šuņezers, Lielais Stropu ezers, Mazais Stropu ezers, Ruģeļu ūdenskrātuve, izmantojot ūdens transporta līdzekļus ar elektrisko dzinēju: Daugava. Dabas objektu aizsardzībai: Gubišces ezers, Esplanādes purvs un Ruģeļu dīķi.

Virszemes ūdens objektu izmantošanai apbūvei (t.sk. būves teritorijas labiekārtojuma nodrošināšanai, organizētas peldvietas, glābšanas stacijas un citas ar sportu un rekreāciju saistītās būves), ja nodomātā izmantošana nav saistīta ar tauvas joslā atļautajām būvēm, ir jāizstrādā detalplānojums vai būvniecības ieceres dokumentācija, veicot būvniecības ieceres publisko apspriešanu.

Publiskās peldvietas jānorobežo ar bojām, motorizēto ūdens transportlīdzekļu izmantošana atļauta ūdeņos ārpus boju norobežotās teritorijas.

Ūdens akvatorijās gar Daugavas krastu posmā no Ruģeļu apkaimes līdz Mežciema apkaimei atļauts ierīkot stacionāras vai laicīgas lietošanas platformas un molus, kafejnīcu, piestātņu izvietojumam.

Peldbūves pakalpojumu objektu ierīkošanai uz publiskajiem ūdeņiem atļautas publiskajos ezeros - Šuņezers, Lielais Stropu ezers. Publiski pieejama pakalpojuma objekta izvietojuma jāpamato ar ainavas analīzi. TIAN noteiktas prasības peldbūvēm (augstums nedrīkst pārsniegt 6 m virs ūdens līmeņa vidējā iegrimē u.c.)

9. IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS

Alternatīva vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentam - **DAUGAVPILS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMAM 2019.-2031.g.** (DTP2031) ir „0” alternatīva, kad tiek saglabāts spēkā esošais Daugavpils pilsētas teritorijas plānojums 2006.-2018.g (ar 2009.g. grozījumiem) un netiek plānota atļautā pilsētas teritorijas izmantošana (funkcionālais zonējums) atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem teritorijas attīstības plānošanas jomā - 30.04.2013. MK noteikumiem Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” un valsts informācijas sistēmai - teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmai (turpmāk - TAPIS)⁷⁵.

„0” alternatīvas izvēle neatbilstu augstāka līmeņa nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentos izvirzītajiem mērķiem, normatīvo aktu prasībām un vides interesēm. Neizstrādājot jauno DTP2031, netiktu aktualizēta pilsētai nozīmīgu nozaru - transporta un inženierkomunikāciju infrastruktūras, uzņēmējdarbības un ražošanas, pakalpojumu un dzīvojamās apbūves teritoriju attīstība un sabalansēta ar vides ilgtspējīgu izmantošana. Neizstrādājot jauno DTP2031, atbilstoši aktuālajai Daugavpils pilsētas iedzīvotāju skaita prognozei un pieprasījuma pēc dzīvojamās, publiskās, ražošanas u.c. apbūves, netiktu pārskatītas teritorijas, kas paredzētas dzīvojamajai, publiskajai, rūpnieciskajai un tehniskajai apbūvei. Pilsētā netiktu apsekotas un uzrādītas degradētās teritorijas un objekti, pašvaldības kultūrvēsturiskie objekti, dižkoki utml. Šādas „0” izvēles īstenošana aizkavētu vides un dabas aizsardzības pasākumu efektīvu īstenošanu. Teritorijas turpmākajā attīstībā tiktu veikti nepārdomāti pasākumi un nesistemātiskas darbības, kas kavētu saimnieciskās darbības un infrastruktūras attīstību, novestu pie vides problēmu saasināšanās un kultūrvēsturiskā mantojuma vērtību degradācijas. Nebūtu ievērots pēctecības princips un sasniegti attīstības mērķi, kas noteikti Daugavpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2014.-2030.g., kā arī ņemts vērā sabiedrības viedoklis.

DTP2031 izstrādes laikā tika izskatītas arī vairākas citas alternatīvas vides riska objektu un teritoriju plānošanai Daugavpils pilsētas teritorijā.

- Alternatīva - pilsētas notekūdeņu attīrīšanas ietaišu (NAI) dūņu pārstrādes uzņēmuma un dūņu lauku izvietošana Daugavpils pilsētas Križu apkaimē. Izstrādes procesā tika noraidīta. Pret attīstības priekšlikumu tika saņemti iedzīvotāju iebildumi jau Daugavpils pilsētas attīstības programmas "Mana pils - Daugavpils" 2014.-2020.g. publiskās apspriešanas laikā. Nav piemērotas teritorijas, būtu jānoasfaltē lieli dabas pamatnes teritoriju apjomi, iespējams vides risks. Risinājums - pilsētas NAI saražotās dūņas netiek pārstrādātas un noguldītas Daugavpils pilsētas teritorijā, bet tiek izvestas uz Daugavpils novada Naujenes pagasta Kašatniku ciemā esošajiem dūņu laukiem. Pastāv arī iespēja izveidot jaunu dūņu laukuma teritoriju Daugavpils novada zemes vienībā ar kad. Nr.4474 001 0443 (3,94 ha, Rūpnieciskās apbūves teritorijā, NILM – 1001 "Rūpnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve"), savstarpēji vienojoties Daugavpils pilsētas un Daugavpils novada pašvaldībām;
- Alternatīva - saglabāt spēkā esošajā Daugavpils pilsētas teritorijas plānojumā 2006.-2018.g (ar 2009.g. grozījumiem) plānoto dzīvnieku kapsētas teritorijas izveidi Križu apkaimes meža masīvā. Izstrādes procesā tika noraidīta. Neatbilstoša teritorija - ģeogrāfiskais novietojums, augsts un svārstīgs gruntsūdens līmenis, nepamatoti lieli kapitālieguldījumi kapsētas infrastruktūras izbūvei. Risinājums - risināt pilsētas dzīvnieku

⁷⁵ MK noteikumi Nr.392 "Teritorijas attīstības plānošanas sistēmas noteikumi" (08.07.2014.)

apbedīšanu Daugavpils novada teritorijā, savstarpēji vienojoties Daugavpils pilsētas un Daugavpils novada pašvaldībām;

- Alternatīva - neplānot Ligiņišķu kapsētas teritorijas paplašināšanu, bet plānot jaunas kapsētas teritorijas izveidi citur pilsētas administratīvajā teritorijā. Tika nodibināta atsevišķa darba grupa un izskatītas pilsētas kapsētu teritoriju paplašināšanas iespējas un citu brīvo pašvaldības vai valsts rezerves fonda īpašumu atbilstība kapsētas izveides mērķim apbedījumu veikšanai. Atbalstīts risinājums plānot Ligiņišķu kapsētas teritorijas paplašināšanu (noteikta DTP2031 kā DA1 teritorija) - pašvaldības īpašums, atbilst MK noteikumos Nr.502 noteiktajām ekspluatācijas un drošības prasībām - gruntsūdens līmenis nav augstāks par 2 m, viegli pieejama teritorija, piemērota sausa augsne, pasargāts no applūšanas riska, nešķērso upītes vai strautiņi u.c., kā arī blakus neatrodas un netiek plānotas dzīvojamās apbūves teritorijas. Grīvas kapsētas teritorijas paplašināšana apbedījumiem nav pieļaujama, ņemot vērā sezonālās gruntsūdens līmeņa svārstības un applūšanas risku. Arī neviens cits no izskatītajiem pašvaldības īpašumiem neatbilda kapsētas izveides mērķim - augsti gruntsūdeņi (virs 2 m), vai blakus atrodas dzīvojamā apbūvē, vai citi negatīvi un vides risku izraisoši faktori, piemēram, iespējama ietekme uz pilsētas dzeramā ūdens kvalitāti;
- Alternatīva saglabāt spēkā esošajā Daugavpils pilsētas teritorijas plānojumā 2006.-2018.g (ar 2009.g. grozījumiem) jaunā Daugavas šķērsojuma (tilta) un ielu savienojumu izbūvei rezervēto teritoriju, Judovkas un Centra apkaimju savienošanai. DTP2031, ņemot vērā Daugavpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2014.-2030.g. publiskās apspriešanas laikā pausto Judovkas apkaimes iedzīvotāju viedokli par iespējamu negatīvu ietekmi uz Staburaga ielas rajona dzīvojamo apbūvi, teritoriāli tika mainīta pilsētas nozīmes transporta infrastruktūras attīstībai rezervētā teritorija (TIN 71/10 Ūdensvada - Lielā ielas mezgls (tilts)). Savienojums ar plānoto tiltu, DTP2031 risinājumos tiek veikts tuvāk Daugavai pirms Lielā ielas, tādējādi atvēršot no privātmāju apbūves un samazinot negatīvas ietekmes riskus uz Staburaga ielas rajona iedzīvotāju dzīves kvalitāti (troksnis, piesārņojums);
- Alternatīva DTP2031 neplānot otro iespējamo perspektīvo Daugavas šķērsojumu - tiltu (TIN71/14 Perspektīvais Daugavas - Cietokšņa un Lielās ielas (A13) savienojums). DTP2031 tiek noteikts, jo īstenošanas rezultātā būtiski atslogotu pilsētas centru un esošo Vienības tiltu no tranzīta transporta, t.sk. kravas transporta. Savienojums arī būtisks, ņemot vērā, ka Daugavpils perspektīvā dienvideastrumu apvedceļa projektēšana un būvniecība nacionālā līmenī netiek plānota ātrāk par 2054.gadu un tas kalpotu kā iespējamā pašvaldības transporta infrastruktūras alternatīva pilsētas apvedceļam;
- Alternatīva DTP2031 neplānot jauno pilsētas nozīmes Vaiņodes ielas (pie Daugavpils tramvaja depo) savienojumu pa meža stigu ar Vasarnīcas ielu (TIN71/15 Vaiņodes - Vasarnīcu ielas mezgls). Būtiski plānot attīstību, jo savieno Ķīmijas un Jauno Stropu apkaimes un esošo meža stigu jau pašlaik izmanto Daugavpils reģionālās slimnīcas darbinieki un apmeklētāji kā gājēju un velo ceļu. DTP2031 risinājumos tiek atbalstīts kā labiekārtots apvienotais velosipēdistu un gājēju ceļš tuvākajā nākotnē, kas perspektīvē var tikt attīstīts arī autotransporta satiksmei;
- Alternatīva DTP2031 plānotos pilsētas nozīmes transporta mezglus, pārvadus, ielas, ceļus šķērsojumus noteikt kā Transporta infrastruktūras teritorijas (TR) sarkanajās līnijās. Izstrādes procesā tika noraidīts, jo tas nepamatoti apgrūtinātu nekustamos īpašumus, t.sk. privātīpašumus, pirms vēl veiktas priekšizpētes un tehniski ekonomiskie pamatojumi

un noteiktas konkrētas teritorijas, kas rezervējamās pilsētas transporta infrastruktūras attīstībai;

- Alternatīva ielu sarkanās līnijas noteikt un attēlot DTP2031 saistošajā Grafiskās daļas kartē "Funkcionālais zonējums un apgrūtinātās teritorijas un objekti" nevis Tematiskajā kartē "Transporta infrastruktūras teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN7, TIN71). Dzelzceļu nodalījuma joslas un ielu sarkanās līnijas." Tomēr ņemot vērā, kā vēl nav pietiekamas iestrādes ar pilsētas sarkanajām līnijām, kā arī DTP2031 izstrādes mēroga detalizācija ir 1:10 000, noraidīts. Risinājums - TIAN iekļauts pielikums Nr.2 ar ielu kategorijām pēc savienojuma nozīmes (B,C,D,E) un noteikti attālumi starp ielas sarkanajām līnijām. Nosacījums turpmākajai sarkano līniju plānošanai - TIAN 2.pielikumā noteiktās sarkanās līnijas precīzē un jaunas sarkanās līnijas nosaka lokālplānojumā, detālplānojumā vai būvniecības ieceres dokumentācijā. Ielu sarkanās līnijas grafiski attēlo lokālplānojumā un detālplānojumā atkarībā no izvēlēta mēroga noteiktības;
- Alternatīva atļaut pastāvīgu dzīvojamo apbūvi (savrupmājas) pilsētas vēsturiskajās vasarnīcu un dārza māju teritorijās Jauno Stropu apkaimē (vēsturiskie dārzkopības un vasarnīcu kooperatīvi "Sapnis D", "Jubileja", "Ķīmija", "Uzvara", "Ezeriems"), Vizbuļu apkaimē un Ruģeļu apkaimē pie Daugavas. Ņemot vērā neatbilstošo tehnisko infrastruktūru (šauri pievadceļi, ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu neesamība u.c.), vēsturiski sadrumstaloto un mazo zemes vienību struktūru, DTP2031 izstrādes procesā tika noraidīts. Risinājums DTP2031 šajās teritorijās atļaut tikai dārza māju un vasarnīcu apbūvi, ko veido sezonas rakstura (vasaras perioda) apdzīvošanai paredzētas individuālas dzīvojamās ēkas otro māju statusā, ārpus pastāvīgās dzīvesvietas, ar nepieciešamajām palīgbūvēm un labiekārtojumu.

Nosakot DTP2031 redakcijas 1.0. risinājumus un izvēloties attīstības alternatīvas pēc iespējas tika sabalansētas pašvaldības, privātpersonu, juridisko personu un sabiedrības intereses ar Daugavpils pilsētas teritorijas ilgtspējīgas attīstības iespējām un dabas aizsardzības interesēm.

Vides pārskats tika sagatavots, analizējot DTP2031 sējumos iekļauto informāciju, tās atbilstību normatīvo aktu prasībām, iesaistīto institūciju sniegtajiem nosacījumiem, fizisko, juridisko personu un pašvaldības priekšlikumus.

10. IZSTRĀDES METODES

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums **DAUGAVPILS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMAM** sagatavots reizē ar plānošanas dokumenta projektu. Abu dokumentu vienlaicīga izstrāde sniedz iespēju izvērtēt plānoto pasākumu atbilstību vides un dabas aizsardzības normatīvo aktu prasībām. Sabiedrības iesaiste, sagatavojot Vides pārskatu, notiks teritorijas plānojuma publiskās apspriešanas sanāksmē, kā arī institūciju atzinumu un priekšlikumu izskatīšanas sanāksmē.

VIDES PĀRSKATA sagatavošanā tika izmantotas dažādas metodes:

- Datu ieguve izmantojot pieejamās datu bāzes/reģistrus, publikācijas u. c. informācijas avotus;
- Informācijas analīze – analizēts pašlaik spēkā esošais teritorijas plānojums, kā arī kaimiņu pašvaldības – Daugavpils novada teritorijas plānojums. Iegūtās informācijas integrācija;
- Daugavas upju sateces baseina apsaimniekošanas plāna un plūdu riska 2016. -2021. gadam analīze, tajos izvirzīto mērķu un rīcību salīdzināšana ar pašvaldības izvirzītajām prioritātēm un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem;
- Plānošanas dokumentā paredzēto izmaiņu un īstenošanas iespējamo tiešo un netiešo, īslaicīgo un ilglaicīgo, summāro ietekmju uz vides kvalitāti analīze un novērtējums.

11. KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Kompensēšanas pasākumi tiek veikti Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) tīklā iekļauto dabas teritoriju un objektu saglabāšanai, aizsardzībai un negatīvo ietekmju sabalansēšanai, kas rodas plānošanas dokumenta paredzēto darbību rezultātā.

DAUGAVPILS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2019.-2031.g. ir izstrādāts atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Plānojumā netiek paredzētas darbības, kuru rezultātā tiktu negatīvi ietekmētas Natura 2000 teritoriju ekoloģiskās funkcijas un integritāte (pilsētas teritorijā neatrodas neviena ĪADT, Natura 2000 teritorija). Izstrādātais dokuments nenonāk pretrunās ar īpaši aizsargājamo teritoriju izveidošanas un aizsardzības mērķiem, kā arī neplāno rīcības, kas uzskaitītas likumā Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, 43. panta sestajā, septītajā un astotajā daļā minētajos gadījumos.

Civilās vai juridiskās personas vainu par dabai vai dabas objektiem nodarītu kaitējumu nosaka Latvijas Republikā pastāvošā likumdošana. Likumi, kas aizsargā apkārtējo vidi – 02.11.2006. „Vides aizsardzības likums” un 02.03.1993. likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, kā arī tiem pakārtotie Ministru Kabineta (MK) noteikumi - MK noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (16.03.2010.), MK noteikumi Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”(12.03.2002.), MK noteikumi Nr.858 "Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību" (19.10.2004.), MK noteikumi Nr.379 "Kārtība, kādā novēršama, ierobežojama un kontrolējama gaisu piesārņojošo vielu emisija no stacionāriem piesārņojuma avotiem" (20.08.2002.) u.c..

Kārtību, kādā privātas un juridiskas personas kompensē videi nodarīto kaitējumu, nosaka spēkā esošie normatīvie akti.

12. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Daugavpils pilsētas teritorija tieši nerobežojas ar citu valstu teritorijām, bet atrodas nelielā attālumā no Baltkrievijas Republikas robežas.

DTPL2031 netiek plānotas lielu jaunu rūpnieciskās ražošanas vai energoapgādes uzņēmumu ar būtisku ietekmi uz vidi izvietošana pilsētas teritorijā, kas radītu būtisku piesārņojumu un veicinātu pārrobežu piesārņojuma pārnēsi. Tomēr jāņem vērā, ka caur pilsētas teritoriju tek daudzas ūdensteces, t.sk. Daugava, kas no Krievijas Federācija un Baltkrievijas Republikas, šķērsojot Latvijas Republikas teritoriju ietek Rīgas jūras līcī un Baltijas jūras, kuras ekoloģisko stāvokli ietekmē tās piekrastē esošo valstu piesārņojums no lauksaimniecības, sadzīves notekūdeņiem, fosilā kurināmā, transporta u.c. darbībām.

Kā jau minēts, plānošanas dokumentā netiek paredzēta tādu ražošanas zonu izveide, kurās kā atļautā izmantošana minēta valstiski nozīmīgu, lielu rūpniecisku objektu būvniecība, kas varētu izraisīt arī pārrobežu piesārņojuma ietekmi. Gadījumā, ja teritorijas plānojuma darbības laikā tiks plānota nozīmīga rūpniecības komercsabiedrības būve, tad jāņem vērā, ka likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. pielikumā ir norādītas darbības, kuriem ir jāveic ietekmes uz vidi izvērtējums un 5. pielikumā ir norādītas darbības, kurām nepieciešams veikt sākotnējo izvērtējumu. Saskaņā ar šo likumu tiks izvērtētas paredzētās darbības ietekmes uz apkārtējo vidi (paredzētās darbības izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī floru, faunu, bioloģisko daudzveidību, augsni, gaisu, ūdeni, klimatu, ainavu, materiālās vērtības, kultūras un dabas mantojumu un visu minēto jomu mijiedarbību), kā arī uz blakus teritorijām. Ražošanas komercsabiedrības būvniecība, kuriem pēc ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras veikšanas tiks konstatēts, ka to darbība var radīt būtiskas pārrobežu ietekmes, visticamāk netiks realizēta. Līdz ar to arī nav paredzama šādu ražotņu iespējamā pārrobežu ietekme ar piesārņojošo vielu emisijām atmosfērā. Tas pats attiecināms arī uz šādu vielu emisijām ūdenstilpēs un ūdenstecēs.

DTP2031 īstenošanas saistītās ietekmes uz vides kvalitāti un vides resursiem ārpus Latvijas Republikas teritorijas - nav sagaidāmas tiešas un būtiskas negatīvas ietekmes.

Kā netieša pārrobežu ietekme minama paredzēto ekonomisko aktivitāšu paaugstināšanās, kas netieši var ietekmēt Baltijas jūras vides stāvokli. Ietekme saistīta ar komunālo un rūpniecisko notekūdeņu radīto piesārņojumu virszemes ūdenstecēs – Daugavā, Laucesē, Šunicā u.c., kas daļēji nokļūst ekoloģiski jutīgajā Rīgas jūras līcī.

13. ĪSTENOŠANAS MONITORINGS

DAUGAVPILS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMA 2019.-2031.G. Īstenošanas monitorings⁷⁶ jāveic, lai noteiktu tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, kas nav bijusi paredzēta izstrādājot dokumentu, ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) atzinumu par Vides pārskatu.

Monitoringa izstrādei izmanto informāciju, kas iegūta izstrādājot Vides pārskatu, valsts statistikas datus un citu pašvaldībai pieejamo informāciju, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par Daugavpils pilsētas teritoriju.

Pašvaldība VPVB atzinumā, par Vides pārskatu norādītajā termiņā - vismaz divas reizes plānošanas periodā, iesniegs birojam monitoringa ziņojumu. Par palīglīdzekli monitoringa ziņojuma formai var izmantot VPVB sagatavoto paraugu. Ziņojumā tiek apkopota pieejamā informācija par pilsētas vides (dabas) faktoriem, ekonomiskajiem faktoriem un teritorijas plānojuma rezultatīvajiem rādītājiem. Monitoringa ziņojumu veikšanai var izmantot Daugavpils pilsētas teritorijas plānojumu, Vides pārskatu, valsts statistikas pārskatus, datubāzes u.c. informācijas avotus, pievēršot uzmanību atsevišķiem indikatoriem. (TAB:17)

TABULA: 17 Īstenošanas monitoringa indikatori

INDIKATORU GRUPA	INDIKATORI	INFORMĀCIJAS AVOTI
Virszemes ūdeņu kvalitāte	- Virszemes ūdeņos novadīto notekūdeņu daudzums; - paliekošais piesārņojums; - ūdensobjektu ekoloģiskā un ķīmiskā kvalitāte; - peldvietu ūdens kvalitāte	<i>Daugavpils reģionālā vides pārvalde, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, Veselības inspekcija, SIA "Daugavpils Ūdens"</i>
Gaisa kvalitāte	Limitētās un faktiskās emisijas no katlu mājām rūpniecības u.c. uzņēmumu emisiju avotiem	<i>Daugavpils reģionālā vides pārvalde, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, SIA "Daugavpils Ūdens"</i>
Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas, degradētās teritorijas	- Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu, degradēto teritoriju skaits; - nekultivētas, sakārtotas teritorijas	<i>Daugavpils pilsētas pašvaldība, Nekustamo īpašumu īpašnieki</i>
Ūdensapgāde	- Ūdeņu krājumu izmantošanas intensitāte; - dzeramā ūdens analīžu rezultāti	<i>Veselības inspekcija, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs; SIA "Daugavpils Ūdens"</i>
Notekūdeņu apsaimniekošana	- Savākto un attīrīto notekūdeņu daudzums; - piesaistīto fizisko un juridisko personu skaits, kuriem tiek nodrošināti centralizētās kanalizācijas pakalpojumi;	<i>Daugavpils reģionālā vides pārvalde, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs,</i>

⁷⁶ Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (23.03.2004.)

INDIKATORU GRUPA	INDIKATORI	INFORMĀCIJAS AVOTI
	- attīrīto notekūdeņu kvalitātes atbilstība normatīvo aktu prasībām; - virszemes ūdeņu kvalitāte, kuros tiek novadīti attīrītie notekūdeņi	<i>SIA "Daugavpils Ūdens"</i>
Atkritumu apsaimniekošana	- Šķīrto atkritumu daudzums; - kopējais radītais un savāktais atkritumu daudzums	<i>Daugavpils pilsētas pašvaldība, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums SIA „Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija”</i>
Kultūras pieminekļi	Individuālo aizsardzības zonu izstrāde	<i>Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde</i>
Pašvaldības aizsargājamās dabas un kultūrvēsturiskās teritorijas	Pašvaldības saistošo noteikumu izstrāde	<i>Daugavpils pilsētas pašvaldība</i>

KOPSAVILKUMS

VIDES PĀRSKATS ir izstrādāts **DAUGAVPILS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMAM 2019.-2031.g.** (turpmāk arī DTPL2031). Stratēģiskās ietekmes uz vidi (turpmāk SIVN) izstrādes nepieciešamība noteikta likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējums”, sastāvs un izstrādes kārtība - 23.03.2004. MK noteikumos Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums.

TERITORIJAS PLĀNOJUMS ir pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā definēti nosacījumi turpmākai Daugavpils pilsētas teritorijas izmantošanai un apbūves veidošanai. Plānošanas dokumentā tiek noteiktas funkcionālās zonas un apakšzonas, teritorijas ar īpašiem nosacījumiem (TIN), esošā un plānotā publiskā, transporta un maģistrālo inženierkomunikāciju infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (TIAN), apgrūtinātās teritorijas un objekti u.c. atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

VIDES PĀRSKATU sagatavoja SIA “Reģionālie projekti”, atbilstoši normatīvo aktu prasībām, konsultējoties ar Vides pārraudzības valsts biroju (VPVB), Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģiona administrāciju, VVD Daugavpils reģionālo vides pārvaldi un Veselības inspekcijas Latgales kontroles nodaļu. Sabiedrības informēšanai par plānošanas dokumentu un Vides pārskata izstrādi, tiks organizēta publiskā apspriešana. **VIDES PĀRSKATA MĒRĶIS** ir novērtēt plānošanas dokumentā paredzēto darbību, plānotās teritorijas izmantošanas un apbūves radīto ietekmi uz vidi un iedzīvotāju dzīves kvalitāti, izvērtējot Grafiskās daļas kartes un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus.

VIDES STĀVOKLIS Daugavpils pilsētā vērtējams kā salīdzinoši labs, bet atsevišķās jomās, stāvoklis ir jāuzlabo. Jāpievērš uzmanība sabalansētai dzīvojamās, publiskās, ražošanas un tehniskās apbūves attīstībai, zaļo publiski pieejamo teritoriju saglabāšanai un vides pieejamības pie publiskajiem ūdeņiem nodrošināšanai, jaunu transporta pārvadu u.c.. Nozīmīga ir arī riska virszemes ūdensobjektu – Daugavas ūdens kvalitātes uzlabošana, kā arī labas ūdens kvalitātes sasniegšana citos pilsētas ūdensobjektos – Lielajā Stropu ezerā, Šuņezērā, Šunicā, Laucesē u.c., tehniskās infrastruktūras (ūdenssaimniecības, atkritumu saimniecības u.c.) efektivitātes paaugstināšana un jaunu pieslēgumu pie centralizētajām sistēmām veidošana, degradēto teritoriju un objektu sakārtošana, lai apkārtējā vidē nonāktu pēc iespējas mazāk piesārņojuma un iedzīvotāju dzīves kvalitāte paaugstinātos. Lai samazinātu plānoto darbību ietekmi uz apkārtējo vidi, tiek paredzēta vesela virkne dažādu pasākumu - aizsargjoslas (atbilstoši LR „Aizsargjoslu likumam”), nosacījumi dzīvojamās, publiskās un rūpnieciskās apbūves veidošanai, teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN), nosacījumi centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas veidošanai, nosacījumi publisko ūdeņu pieejamībai u.c., kas gan tieši, gan netieši samazinās antropogēno slodzi uz vidi un mazinās darbību negatīvo ietekmi.

Netiek paredzēts „0” variants, kad netiek izstrādāts vietējās pašvaldības teritorijas plānojums, jo tas ir pretrunā ar normatīvo aktu prasībām, kā arī teritorijas plānojumā netiek plānotas darbības, kas ietekmētu Natura 2000 teritorijas. Līdz ar to kompensēšanas pasākumi nav nepieciešami un netiek noteikti. Saistībā ar plānošanas dokumenta īstenošanu nav paredzamas pārrobežu ietekmes. Teritorijas plānojuma grozījumi īstenošanas sekas, tiks novērtētas veicot plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringu VPVB norādītajos gados.

Kopumā jāsecina, ka izstrādātais DTP2031 projekts nav pretrunā ar dabas aizsardzības normatīviem un to mērķi atbilst starptautiskajiem un nacionālajiem vides un dabas aizsardzības mērķiem. Ja tiks ievērotas vides aizsardzības normatīvu un kompetento institūciju izvirzītās prasības, plānošanas dokumenta īstenošana neatstās sliktāku ietekmi uz vides kvalitāti kā ir pašlaik.

1. pielikums. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas Daugavpils pilsētā⁷⁷

NPK.	VIETAS NOSAUKUMS	VIETAS KATEGORIJA	DARBĪBAS NOZARES	ADRESE	ĪSS RAKSTUROJUMS
1.	SIA "Favorīts Pārtikas Grupa"	Vieta nav potenciāli piesārņota	Dzērienu ražošana	Jelgavas iela 1p	alkoholisko un bezalkoholisko dzērienu ražošana un iepildīšana
2.	AS "MAIZNĪCA DINELLA"	Vieta nav potenciāli piesārņota	Maizes ražošana; svaigi ceptu mīklas izstrādājumu un kūku ražošana	Mazā Vaļņu 9	Iekārtas maizes cepšanai un konditorejas izstrādājumu ražošanai, kuru ražošanas jauda pārsniedz 2 tonnas dienā
3.	SIA „MAMAS-D”	Vieta nav potenciāli piesārņota	Neattīrītu eļļu un tauku ražošana, alus ražošana	Dzirnavu 22	Alus un iesala ražošana, bezalkoholisko dzērienu ražošana, rapšu eļļas ražošana.
4.	SIA "Delavars", etilspirta ražošanas rūpnīca	Vieta nav potenciāli piesārņota	Etilspirta ražošana no raudzētiem materiāliem	Vaļņu 48	Spirta un alkoholisko dzērienu ražošana un iepildīšana
5.	SIA "Daugavpils gaļas kombināts-R"	Vieta nav potenciāli piesārņota	Gaļas izstrādājumu un konservu ražošana	Viršu iela 56	Gaļas izstrādājumu ražotne, katlu māja, lopkautuves cehs, notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
6.	A/s "Latgales piens", piena savākšanas, pārstrādes iekārtas	Vieta nav potenciāli piesārņota	Piena pārstrāde un siera ražošana	Muitas 3	Iekārtas piena savākšanai, pirmapstrādei un pārstrādei, kurās uzņemtais piena daudzums ir no 10 līdz 200 tonnām dienā (gada vidējais rādītājs), ja iekārta vidē emitē notekūdeņus
7.	SIA Bona DEA	Vieta nav potenciāli piesārņota	PĀRTIKAS PRODUKTU UN DZĒRIENU RAŽOŠANA	Višķu 21b	iekārtas maizes cepšanai un konditorejas izstrādājumu rūpnieciskai ražošanai
8.	SIA „Latvija Statoil”, DUS, Automazgātuve	Vieta nav potenciāli piesārņota	Automobiļu tehniskā apkope un remonts	Stacijas iela 97a	Degvielas uzpildes stacija (realizētais benzīna daudzums –1500 t gadā, realizētais dīzeļdegvielas daudzums –1000 t gadā); Automazgātava

⁷⁷Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs, VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", www.meteo.lv

NPK.	VIETAS NOSAUKUMS	VIETAS KATEGORIJA	DARBĪBAS NOZARES	ADRESE	ĪSS RAKSTUROJUMS
9.	ZS 34.bataljons, Aizsardzības ministrijas valdījuma objekts	Vieta nav potenciāli piesārņota	Vispārīgā valsts dienestu darbība	Lidotāju iela 3	pilsētas teritorija, bijušās Krievijas armijas mācību līdlauks
10.	VAS "Latvijas dzelzceļš"	Potenciāli piesārņota vieta	Dzelzceļa transports	Kārķu 4	Dzelzceļa remonta serviss
11.	SIA KU " Arizonas Chemical Company"	Potenciāli piesārņota vieta	Ķīmisko vielu ražošana	Jelgavas 2a	sintētisko sveķu ražošana
12.	SIA "Latgales metāls"	Potenciāli piesārņota vieta	Metāla atkritumu un lūžņu otrreizējā pārstrāde	A.Pumpura 151	Metāllūžņu savākšanas vieta
13.	SIA KU " OMEGA HOLDING ", naftas bāze, katlu māja	Potenciāli piesārņota vieta	Cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība	Jelgavas iela 2a	naftas bāze ar plānoto kopējo degvielas realizācijas daudzumu apmēram 100000t/a, katlu māja ar jaudu 0,305 MW
14.	SIA KU „Inter Gaz”, sašķidrinātās gāzes termināls	Potenciāli piesārņota vieta	Ķīmisko vielu vairumtirdzniecība	Vaļņu ielā 30	Sašķidrinātās gāzes termināls (sašķidrinātās gāzes uzglabāšanas iekārtas ar kopējo tilpumu 600 m3)
15.	VAS "Latvenergo" filiāle "Austrumu elektriskie tīkli", Sadedzināšanas iekārtas	Potenciāli piesārņota vieta	Tvaika un karstā ūdens piegāde	Nometņu iela 159	Sadedzināšanas iekārta, kuru ievadītā siltuma jauda ir no 0,5 līdz 50 MW, ja sadedzināšanas iekārtā izmanto šķidro kurināmo, izņemot degvielu
16.	SIA AUTOCENTRS „VEIKSME"	Potenciāli piesārņota vieta	Metāla atkritumu un lūžņu otrreizējā pārstrāde	Vaļņu 77	Nolietotu transportlīdzekļu apstrādes uzņēmums
17.	SIA Rhodia Industrial Yarns	Potenciāli piesārņota vieta	Sintētisko šķiedru ražošana	Višķu 21	Iekārtas organisko ķīmisko produktu ražošanai ķīmiskā, bioloģiskā vai fizikālā procesā
18.	SIA DMA, sadedzināšanas iekārta	2 Potenciāli piesārņota vieta	Tvaika un karstā ūdens piegāde	Cēsu iela 20	sadedzināšanas iekārtas, kuru ievadītā siltuma jauda ir no 0,2 līdz 50 megavatiem, ja sadedzināšanas iekārtā izmanto ogles (akmeņogles)
19.	Grīvas cietums, kokapstrādes iekārta	Potenciāli piesārņota vieta	Koka celtniecības un galdniecības izstrādājumu ražošana	Lielā 1	Kokapstrādes iekārtas, kurās pārstrādā vairāk nekā 3000 m3 zāģbaļķu gadā vai saražotā produkcija

NPK.	VIETAS NOSAUKUMS	VIETAS KATEGORIJA	DARBĪBAS NOZARES	ADRESE	ĪSS RAKSTUROJUMS
					pārsniedz 1000 m3 gadā
20.	SIA „Latvija Statoil”, DUS, Automazgātuve	Potenciāli piesārņota vieta	Automobiļu tehniskā apkope un remonts	Ventspils iela 28	Degvielas uzpildes stacija (realizētais benzīna daudzums –1500 t gadā, realizētais dīzeldegvielas daudzums –1200 t gadā); Automazgātuve
21.	SIA “Latgales ceļdaris”	Potenciāli piesārņota vieta	Pārējo nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	Višķu 21b	iekārtas asfalta un ceļu seguma materiālu ražošanai, tai skaitā akmens materiālu aukstajai apstrādei
22.	SIA MBD	Potenciāli piesārņota vieta	Gatavo betona maisījumu ražošana	Rūpniecības 1	betona un betona izstrādājumu ražošanai ar jaudu 20000 un vairāk kubikmetru gadā
23.	SIA “Daugavpils dzelzsbetons”	Potenciāli piesārņota vieta	Gatavo betona maisījumu ražošana	Rūpniecības iela 1a	iekārtas betona un betona izstrādājumu ražošanai ar jaudu 20000 un vairāk kubikmetru gadā
24.	SIA Topaz TP	Potenciāli piesārņota vieta	Citu krāsaino metālu liešana	A.Pumpura 105	Iekārta krāsaino metālu, tai skaitā otrreizējai pārstrādei izmantojamo metālu, kausēšanai, arī sakausēšanai, kuru kausēšanas jauda nepārsniedz 4 tonnas kausēta svina vai kadmija dienā vai 20 tonnas citu metālu dienā
25.	SIA “AKVASTILS ”	Potenciāli piesārņota vieta	Metālu apstrāde un virsmas pārklāšana	Višķu 17	iekārta, kurā izmanto elektrolīzi vai ķīmiskus procesus metāla un plastmasas virsmu apstrādei un kuras apstrādes tvertnes tilpums nepārsniedz 30m3
26.	Naftas bāze "INGRID' A"	Potenciāli piesārņota vieta	Tvaika un karstā ūdens piegāde	Vaiņu 2	Naftas bāze, virszemes un pusieraktas tvertnes
27.	Katlu māja "Grīva"	Potenciāli piesārņota vieta	Tvaika un karstā ūdens piegāde	Skolas	Siltumenerģijas ražošana

NPK.	VIETAS NOSAUKUMS	VIETAS KATEGORIJA	DARBĪBAS NOZĀRES	ADRESE	ĪSS RAKSTUROJUMS
28.	Katlu māja "Cietoksnis"	Potenciāli piesārņota vieta	Tvaika un karstā ūdens piegāde	Ordeņu 46, Cietoksnis	Siltumenerģijas ražošana
29.	Siltumstacija Nr.3	Potenciāli piesārņota vieta	Tvaika un karstā ūdens piegāde	Mendeļejeva 13a	Siltumenerģijas ražošana
30.	Siltumelektrostacija Nr.1	Potenciāli piesārņota vieta	Tvaika un karstā ūdens piegāde	18.Novembra 2, Gajoks	Elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošana
31.	SIA "Ziglera mašīnbūve "	Potenciāli piesārņota vieta	Pārējo lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu ražošana	Spaju 3	mašīnbūve, zāliena plaujmašīnu ražošana
32.	AS "Ditton pievadķēžu rūpnīca"	Potenciāli piesārņota vieta	Gultņu, zobratu, pārnesumu un piedziņas elementu ražošana	Višķu 17	Metālapstrāde, uzņēmums ražo dažāda veida pievadķēdes
33.	Daugavpils naftas bāze	Potenciāli piesārņota vieta	Cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība	Jelgavas 2a	Naftas produktu uzglabāšana, vairumtirdzniecība
34.	VAS "Latvijas dzelzceļš" LRC "Lokomotīvu serviss".	Piesārņota vieta	Dzelzceļa transports	Preču 30	Naftas produktu uzglabāšana un uzpilde dzelzceļa vajadzībām. Peldošs naftas produktu slānis virs gruntsūdeņiem.
35.	Daugavpils siltumstacija Nr. 2.	Piesārņota vieta	Tvaika un karstā ūdens piegāde	Silikātu 8, Čerepova	Siltumenerģijas ražošana
36.	A/S "Lokomotive".	Piesārņota vieta	Dzelzceļa un tramvaja lokomotīvu un ritošā sastāva ražošana	Marija 1	Dīzeļlokomotīvu un elektrovilcienu remonts un rezerves daļu ražošana